

APROBATĂ
prin decizia Consiliului raional Drochia
nr. 2/2 din 14 aprilie 2016

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE SOCIO - ECONOMICĂ
A RAIONULUI DROCHIA
PENTRU PERIOADA
2016-2020

CUPRINS:

CAPITOLUL I. AUDITUL SOCIO-ECONOMIC AL RAIONULUI DROCHIA	3
1.1 <i>Prezentarea generală a raionului Drochia</i>	3
1.1.1 Structura administrativ-teritorială.....	4
1.1.2 Cadrul normativ, organizatoric și funcțional al Consiliului raional Drochia	7
1.1.3 Profilul demografic al raionului Drochia	9
1.1.4 Remunerarea muncii și piața forței de muncă	10
1.2 <i>Infrastructura</i>.....	14
1.2.1 Infrastructura de transport	14
1.2.2 Rețeaua de furnizare a apei potabile și canalizarea	16
1.3 <i>Servicii publice</i>	18
1.3.1 Asistența medicală.....	18
1.3.2 Infrastructura de protecție socială	27
1.3.3 Sistemul educațional.....	32
1.4 <i>Dezvoltarea economică</i>.....	43
1.4.1 Industria	43
1.4.2 Agricultură.....	45
1.4.3 Evaluarea mediului de afaceri	53
1.5 <i>Cultură și turismul</i>.....	66
1.5.1 Situația existentă în domeniul culturii	66
1.5.2 Situația existentă a potențialului turistic	76
CAPITOLUL II. PROCESUL OPERAȚIONAL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC	78
CAPITOLUL III. PLANUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE INTEGRAT	79

CAPITOLUL I.

AUDITUL SOCIO-ECONOMIC AL RAIONULUI DROCHIA

1.1 *Prezentarea generală a raionului Drochia*

Scurt istoric

Construcția căii ferate Ocnița - Bălți (în 1895) la sfârșitul secolului XIX a determinat apariția Drochiei. Însă prima atestare a satului poate fi considerată data de 23 aprilie 1777, conform unei cărți domnești a lui Grigore Alexandru Ghică Vodă.

La răscrucea secolelor XIX-XX cîmpiile din jurul Drochiei erau mișunate de dropii, păsări de câmpie, de la ele provine denumirea localității. În anul 1954 stația căii ferate s-a contopit cu cătunul ce se afla la o depărtare de 1,5 km de sud-estul stației cu un nume identic, formând astfel o unică localitate de tip orășenesc Drochia. În anul 1940 devine centru raional al raionului cu același nume. Până în prezent raionul Drochia a fost desființat de două ori – în anul 1963 și în anul 1998.

Accelerarea dezvoltării economice și culturale a Drochiei a fost condiționată, în mod decisiv, de construcția fabricii de zahăr, începută în 1954 și finisată în 1957. Ca consecință a dezvoltării intensive, la 28 decembrie 1973, Drochia devine oraș de subordonare raională.

Amplasarea geografică

Raionul Drochia (situat la latitudinea 48.0349 longitudinea 27.8161 și altitudinea de 144 metri față de nivelul mării) este amplasat în partea de Nord – Vest a Republicii Moldova la o distanță de 167 km de la capitala republicii - municipiul Chișinău, avînd următoarele vecinătăți administrative – raioanele: Dondușeni (nord), Rîșcani (vest), Soroca (est), Sîngerei (sud), Florești (sud-est).

1.1.1 Structura administrativ-teritorială

În componența raionului intră 40 de localități, inclusiv 39 rurale și or. Drochia - oraș – reședință a raionului, atestat în anul 1777, căruia la 26 aprilie 1974, Sovietul de Miniștri al U.R.S.S., i-a conferit statutul de cel de-al 2000-lea oraș al fostei U.R.S.S. În teritoriul raionului Drochia sînt amplasate 28 unități administrativ teritoriale de nivel I. **Suprafața totală a raionului** constituie - 99991,47 ha (999,91 km²).

Relieful în mare parte reprezintă o cîmpie deluroasă, puternic dezmembrată de văi, cu o înclinație generală din Nord-Vest spre Sud-Est, fiind puternic influențat de procese exogene (alunecări de teren și eroziuni).

Resursa naturală principală o constituie solurile cu bonitatea medie de 67 puncte, ce țin de regiunea cernoziomurilor tipice și levigate, caracteristice Cîmpiei Colinare a Bălțului. În lunca Răutului și ale râurilor mici se întîlnesc soluri aluviale, mlăștinoase, iar pe înălțimi – cernoziomuri de fînețe.

Din zăcămintele se întîlnește argila (satul Miciurin).

Clima raionului, ca și a republicii în ansamblu, este temperată continentală cu veri călduroase și secetoase și cu ierni reci. Cantitatea medie anuală a precipitațiilor variază între 520 – 620 mm. Temperatura medie anuală constituie 8 grade. Viteza medie anuală a vîntului e de 4,4 m/sec, cu intensificări în februarie-martie și noiembrie.

Apele subterane constituie sursa principală de apă potabilă și uz gospodăresc în raion. Unele strate acvifere conțin și ape minerale (izvor de apă satul Cotova).

Rețeaua hidrologică (apele de suprafață) include râurile Răut (afluent al Nistrului), Cubolta și Căinari (afluenți ai Răutului).

Situația demografică

Raionul Drochia este o unitate administrativ-teritorială cu o populație de 80 – 100 mii locuitori, însuși centrul raional (or. Drochia) considerându-se a fi de rangul III cu o populație de pînă la 20 mii persoane. Densitatea populației este de 113,24 locuitori/km².

Atracții turistice.

Patrimoniul cultural al raionului include: 37 case de cultură și cămine culturale cu 8246 de locuri în sălile de spectacole. În ele activează 87 cercuri de activitate artistică, cercuri tehnice și cluburi pe interes pentru maturi și copii. Dintre ele, 26 de formații dețin titlul onorific “model” în care participă 298 de artiști amatori.

Colective cu performanțe internaționale: “Drochienii” s. Drochia, “Mărunțica” s. Chetrosu, “Busuioc” or. Drochia, s. Pelinia, “Crăișorii” or. Drochia, “Vatra Dorului” s. Țarigrad.

În raion, pe lângă festivalurile republicane și zonale, se desfășoară și manifestații culturale precum: Festivalul-concurs de interpretare muzicală al tinerilor instrumentiști-vocaliști „Victor Paterău”; Festivalul-concurs de frumusețe și inteligență „Făt Frumos și Ileana Cosînzeana”; Festivalul păstoresc „Sună tălăncile” (de ziua Sf. Gheorge); Festivalul plăcintelor (în ziua de Duminica Mare); Festivalul ansamblurilor de dansuri populare „Cine joacă peliniția”; Festivalul de teatru „La bîlciul lui Păcală”.

La ora actuală funcționează 4 școli de muzică, arte și arte plastice.

Activează 33 biblioteci publice în care fondul de carte constituie 522000 exemplare, din care în limba de stat 248000.

Funcționează 7 muzee:

- Muzeul de istorie și etnografie din or. Drochia cu 7804 piese de muzeu;
- Muzeul ținutului natal s. Pelinia cu 3174 piese de muzeu;
- Muzeul de istorie și etnografie din s. Sofia, amplasat în fostul conac boieresc ce datează din 1887 și care dispune de 11884 piese de muzeu;
- Casa – muzeu “Boris Glavan” din s. Țarigrad cu 372 exponate;
- Casa – muzeu “Nicolae Gribov” din s. Gribova cu 39 exemplare;
- Muzeul fermierului din s. Cotova;
- Muzeul ținutului natal din s. Nicoreni.

În total în raion sînt 36 de monumente, inclusiv: de istorie -1; ale gloriei militare – 29 (în oraș și în sate au fost edificate monumente ale eroilor pămînteni, căzuți în luptele celui de-al doilea război mondial); de artă – 1 și de importanță locală – 3.

În orașul Drochia sînt edificate monumentele:

- ❖ Monumentul poetului M. Eminescu;
- ❖ Monumentul domnitorului Ștefan cel Mare și Sfînt;
- ❖ Monumentul eroilor căzuți pentru eliberarea Moldovei în cel de-al doilea război mondial;
- ❖ Monumentul eroilor internaționali căzuți în luptele din Afganistan;
- ❖ Troița eroilor – polițiști căzuți în luptele din Transnistria;
- ❖ Monumentul ridicat victimelor deportărilor staliniste;
- ❖ Monumentul „Pentru Țară Pentru Neam” în memoria celor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova;
- ❖ Monumentul „Nicolae Testemițanu”.

În raionul Drochia există 11 arii naturale protejate de stat, inclusiv:

1. Monumente ale naturii – 6. Din ele:

- Geologice și paleontologice:

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic "Râpa Zgurița". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 15 ha, la nord de satul Zgurița raionul Drochia.

Monument al Naturii Geologic și Paleontologic "Aflorimentul Chetrosu". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 25 ha, la vest de satul Chetrosu raionul Drochia, lângă autostrada Drochia – Soroca.

- Hidrologice:

Monument al Naturii Hidrologic "Izvoarele din Cotova". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 6 ha, lângă satul Cotova raionul Drochia, la poalele pantei stânga a râului Căinari.

Monument al Naturii Hidrologic "Izvorul din satul Fântânița". Este Arie naturală protejată de stat cu apă obișnuită. Se întinde pe o suprafață de 2 ha în satul Fântânița, raionul Drochia.

Monument al Naturii Hidrologic "Izvoarele din satul Mândâc". Este Arie naturală protejată de stat, cu apă obișnuită. Se întinde pe o suprafață de 0,5 ha la nord de satul Mândâc, raionul Drochia pe malul stâng al râului Cubolta.

- Botanice:

Monument al Naturii de Arhitectură Peisajeră "Parcul Mândâc". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 16,4 ha între satele Mândâc și Ilicișca, raionul Drochia.

Monument al Naturii de Arhitectură Peisajeră "Poienița însoțită". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 12,8 ha, la 3 km sud-vest de orașul Drochia, s.Miciurin, arbori seculari: „Pin moale”,

Rezervația naturală silvică "Pădurea Baxani". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 45 ha între satele Popești, raionul Drochia și satul Baxani, raionul Soroca.

2. Arie cu management multifuncțional.

Din ele:

- sectoare reprezentative cu vegetație de luncă: „Lunca mlăștinoasă cu trestie” – 10 ha, râul Cubolta, s.Maramonovca; „Lunca mlăștinoasă cu rogoz” – 33 ha, râul Căinari, s.Maraconovca; „Lunca cu iarba-cîmpului stoloniferă” – 36 ha, lunca inundabilă a râului Răut, s.Fântânița.

Mănăstirea Nicoreni (*mănăstire de călugări*). Hram: *Sfântul Proroc Ilie*. Se află în satul Nicoreni raionul Drochia, la 180 km de Chișinău sau la 12 km de Drochia. A fost întemeiată în anul 1975 de parohul bisericii din satul Nicoreni și închisă în anul 1991. Mănăstirea a fost redeschisă în anul 1994. Mănăstirea dispune de o bibliotecă impunătoare, alcătuită din literatura bisericească în special acatiste, canoane și cărți de slujba - toate în limba rusă.

Catedrala "Adormirea Maicii Domnului". Se află în orașul Drochia. A fost finisată în anul 1996 și este cel mai splendid lăcaș sfânt construit după 1990 încoace în Moldova. Este zidită în stil novgorodean cu cinci turle. Interiorul este pictat de marele pictor-maestru, cunoscut în Europa, Petre Achițenie din or. Dorohoi România, șeful catedrei de pictură monumentală a Academiei de Arte din București.

Conacul boerului Hasnaș satul Sofia, actualmente în acest sediu este amplasat muzeul de istorie și etnografie a localității.

Cimitirul evreesc din satul Zgurița.

Biserica din lemn cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din satul Macareuca, care are o vechime de 220 ani.

1.1.2 Cadrul normativ, organizatoric și funcțional al Consiliului raional Drochia

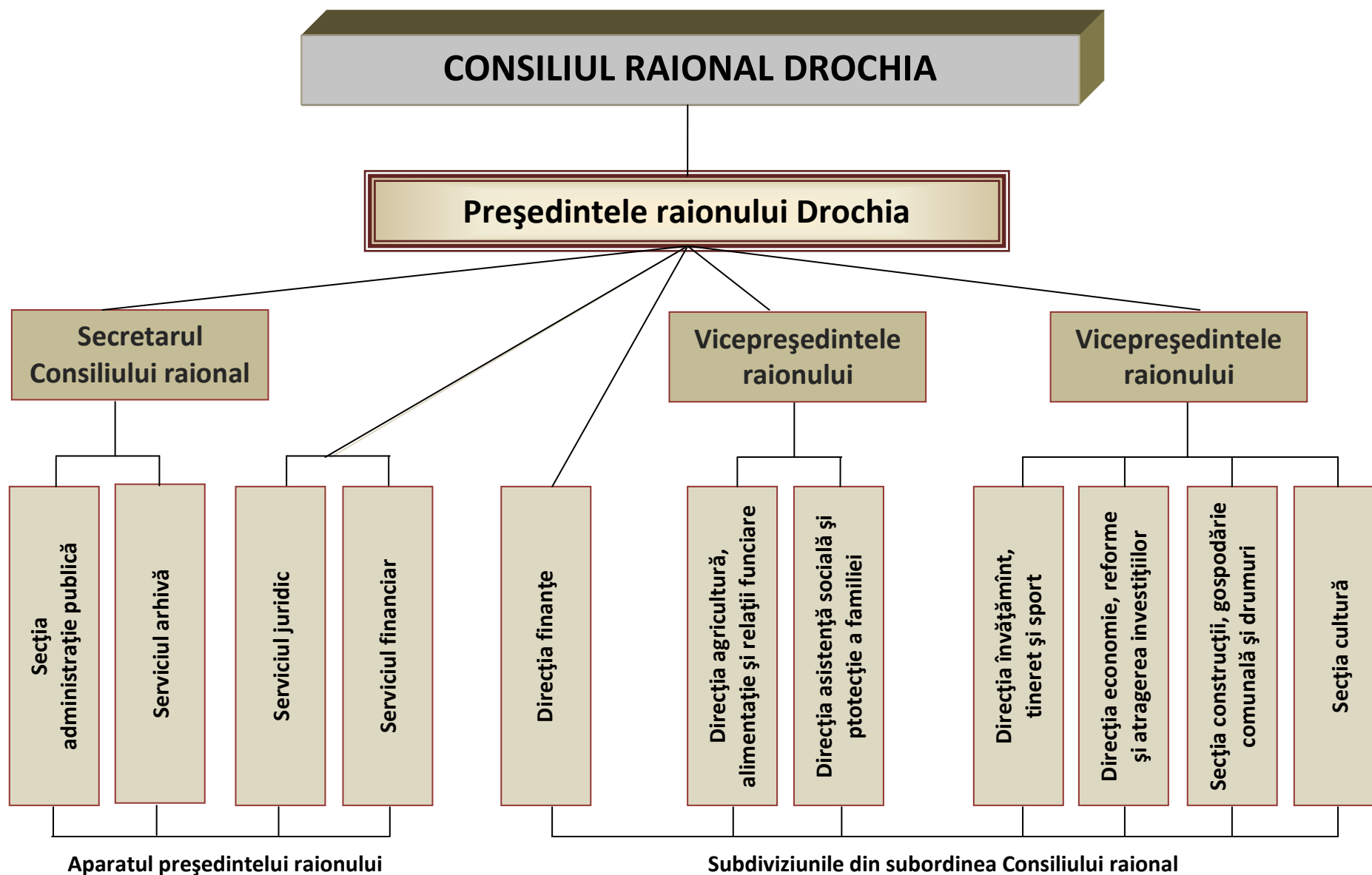
Din analiza cadrului normativ, organizatoric și funcțional rezultă că conducerea raionului s-a preocupat de consolidarea și dezvoltarea instituțională.

Existența sediului propriu al consiliului raional și dotarea acestuia cu echipamentele necesare oferă informații despre gradul de asigurare a condițiilor de muncă ale funcționarilor.

Totodată, valoarea administrației constă nu doar în gestionarea mijloacelor financiare și materiale de care dispune ci și a resurselor umane din cadrul instituției.

Potrivit deciziei Consiliului raional Drochia nr. 9/8 din 10 decembrie 2015 „Cu privire la aprobarea organigramei și modificarea statelor de personal ale Aparatului președintelui raionului și Direcției învățământ, tineret și sport din subordinea Consiliului raional Drochia”, mai jos se prezintă organigrama aparatului președintelui și subdiviziunilor din subordinea Consiliului raional Drochia:

ORGANIGRAMA

Urmare analizei domeniului resurselor umane, în ultimii ani, s-a atestat fenomenul unui flux mare de personal (funcționari publici) precum și faptul că personalul din cadrul autorităților de ambele nivele nu este suficient calificat pentru a putea valorifica resursele existente, precum și de a dezvolta spiritul de incluziune civică.

În ceea ce privește capacitatea de relaționare a raionului, nu este atât de bine fortificată colaborare cu mediul de afaceri și societatea civilă, pe de o parte din lipsa interesului cetățenilor și a lipsei angajamentului civic, și pe de altă parte din cauza potențialului mai puțin dezvoltat al personalului pentru a atrage și colabora cu factorii sus-menționați.

Referitor la colaborările externe, este important faptul că raionul Drochia a reușit să dezvolte parteneriate atât cu comunitățile vecine, precum și cu România. Datorită acestui fapt, au fost scrise proiecte transfrontaliere în comun. Există acorduri de parteneriat cu România, Ucraina, Italia. Raionul Drochia este membru al Asociației EUROREGIUNEA SIRET-PRUT-NISTRU și al Uniunii Consiliilor Raionale din Republica Moldova.

1.1.3 Profilul demografic al raionului Drochia

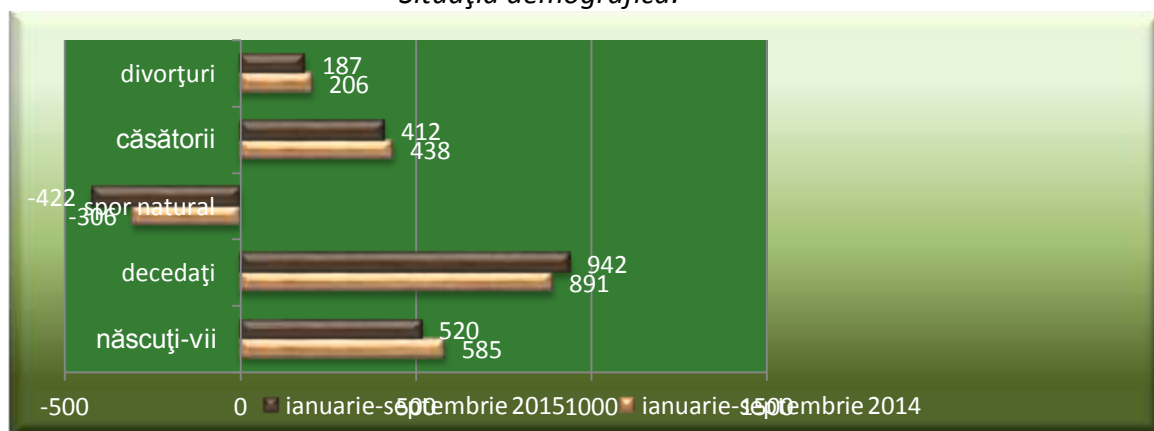
Evoluția proceselor demografice în ianuarie-septembrie anul 2015 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	<i>ianuarie-septembrie 2015</i>	<i>în % față de ianuarie-septembrie 2014</i>
Născuți-vii, persoane	520	88,9
Decedați, persoane	942	105,7
Din care, copii sub 1 an	3	de 1,5 ori mai mult
Spor natural	-422	-306
Numărul căsătoriilor	412	94,1
Numărul divorțurilor	187	90,8

Conform datelor preliminare, în ianuarie – septembrie 2015, numărul născuților-vii a scăzut cu **65** persoane, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, rata natalității a constituit **7,9** născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală a crescut cu **51** persoane comparativ cu nivelul perioadei de referință a anului trecut, constituind **14,4** decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, sporul natural al populației a constituit – **6,5** persoane la 1000 locuitori.

Rata nupțialității a constituit **6,3** căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în scădere comparativ cu ianuarie-septembrie anul 2014, cu **26** căsătorii, rata divorțialității a alcătuit **2,9** divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor înregistrând o scădere cu **19** divorțuri față de ianuarie-septembrie 2014.

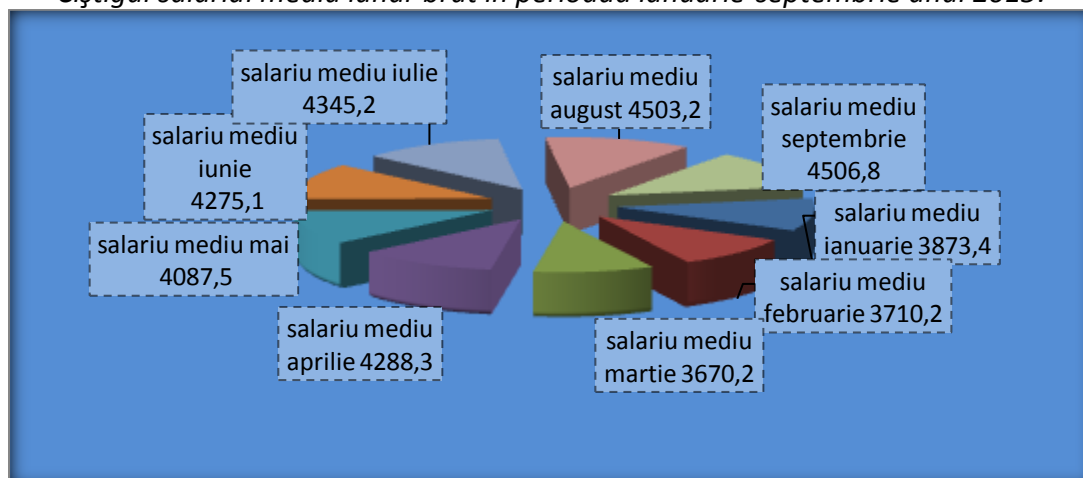
Situația demografică:

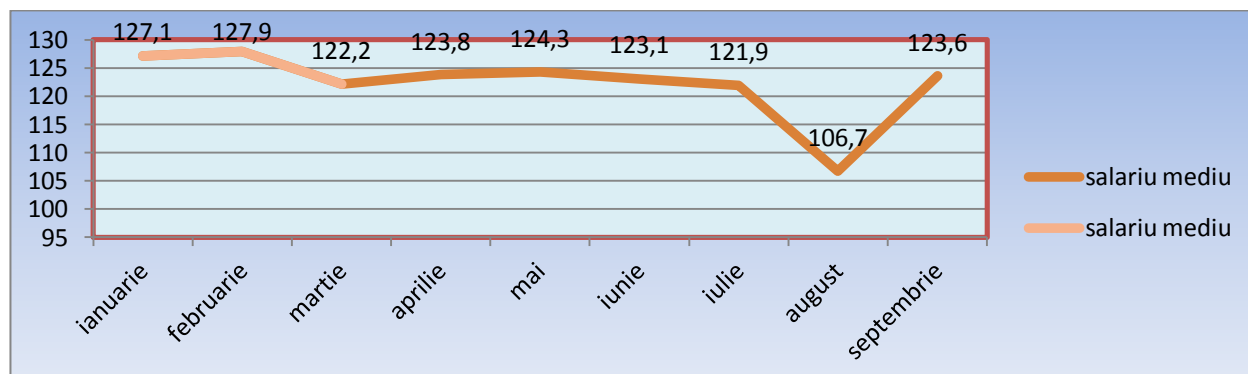
1.1.4 Remunerarea muncii și piața forței de muncă

Remunerarea muncii. În baza cercetării statistice UNICA, în ianuarie-septembrie anul 2015 câștigul salarial mediu lunar în sectorul bugetar și în sectorul real (unitățile cu 20 și mai mulți salariați) a constituit: **4 247,9 lei**, în luna ianuarie, cu **34,7 %** mai mult față de ianuaie 2014; **4 035,5 lei** în luna februarie, cu **35,1 %** mai mult față de februarie 2014; **4 057,8 lei**, în luna martie cu **26,8 %** mai mult față de martie 2014; **5 037,8 lei**, în luna aprilie cu **28,5%** mai mult față de aprilie 2014, **4 556,4 lei**, în luna mai cu **29,4 %** mai mult față de mai 2014; **4 552,2 lei**, în luna iunie cu **27,4 %** mai mult față de iunie 2014; **4 608,7 lei**, în luna iulie cu **22,9 %** mai mult față de iulie 2014; **5 079,4 lei**, în luna august cu **7,1 %** mai mult față de august 2014; **5 449,3 lei**, în luna septembrie cu **36,2 %** mai mult față de septembrie 2014 **în sectorul real**, iar **în sectorul bugetar**, salariul mediu lunar a constituit: ianuarie: **3 381,0 lei**, cu **16,9 %** mai mult față de ianuaie 2014, februarie: **3 277,4 lei**, cu **18,4 %** mai mult față de februarie 2014, martie: **3 115,2 lei**, cu **16,4 %** mai mult față de martie 2014, aprilie: **3 186,1 lei**, cu **18,7 %** mai mult față de aprilie 2014, mai: **3 366,9 lei**, cu **18,2 %** mai mult față de mai 2014, iunie: **3 290,7 lei**, cu **17,1 %** mai mult față de iunie 2014, iulie: **3 945,5 lei**, cu **23,1 %** mai mult față de iulie 2014, august: **3 634 lei**, cu **13,7 %** mai mult față de august 2014, septembrie: **3 063,8 lei**, cu **4,2 %** mai mult față de septembrie 2014.

Câștigul salarial mediu lunar brut în perioada ianuarie-septembrie anul 2015:

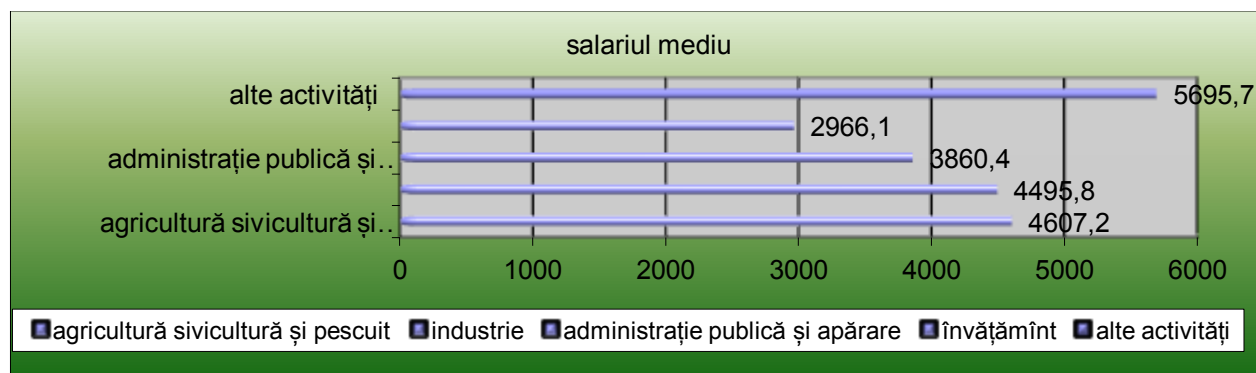

Ritmul de creștere a salariului mediu lunar în ianuarie-septembrie 2015, față de aceeași perioadă a anului precedent se prezintă astfel:

În baza datelor prezentate, se vede o creștere a salariului mediu pe raion în perioada ianuarie-septembrie 2015, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent: în ianuarie 2015 cu **27,1%**, februarie 2015 cu **27,9%**, martie 2015 cu **22,2 %**, aprilie 2015 cu **23,8%**, mai 2015 cu **24,3 %**, iunie 2015 cu **23,1 %**, iulie 2015 cu **21,9 %**, august 2015 cu **6,7 %**, septembrie 2015 cu **23,6 %**.

Salariul mediu lunar pe tipuri de activități economice în luna septembrie 2015:

Analizînd mărimea salariului mediu pe tipurile de activități economice, în luna septembrie 2015, se observă că cel mai mic salariu este înregistrat în învățămînt, în marime de **2 966,1 lei**, iar în alte servicii, fiind cel mai mare în marime de **5 695,7 lei**.

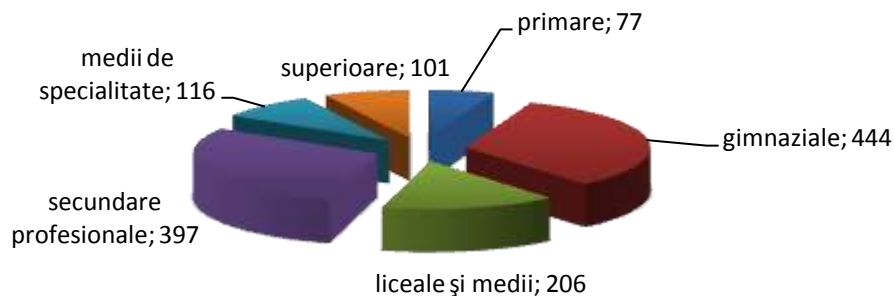
Șomajul înregistrat. Potrivit informației primite de la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă în ianuarie-septembrie anul 2015 s-au înregistrat **1 341** șomeri, din care **717** (53,5 %) femei.

Comparativ cu perioada similară a anului precedent numărul șomerilor înregistrați s-a mărit cu **34,1 %**.

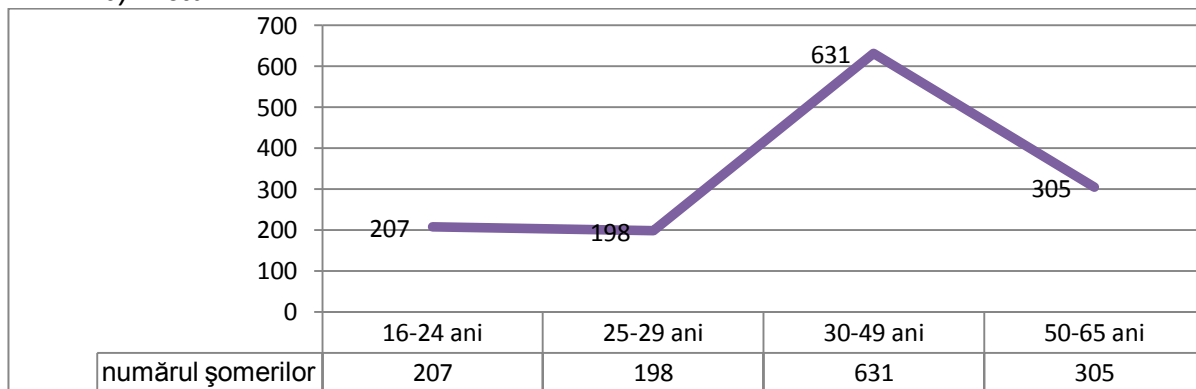
Din numărul total de șomeri înregistrați, **490** (36,5 %) persoane au lucrat în profesii de muncitori, **133** (9,9 %) în posturi de funcționari.

Din numărul total de șomeri: **421** (31,4 %) au provenit din muncă, **202** (15,1 %) au revenit pe piața muncii după o întrerupere, **718** (53,5 %) pentru prima dată sunt în căutarea unui loc de muncă, din ultima, **486** persoane sunt fără profesie.

Numărul total de șomeri după studii și vîrstă se prezintă precum urmează:
a) studii

b) vîrstă

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

În perioada ianuarie-septembrie 2015 volumul investițiilor în capital fix a constituit **148 337,5 mii lei** (în prețuri curente) sau cu **42,9 %** mai puțin decît în perioada respectivă a anului 2014.

Lucrările de construcții – montaj din volumul total al investițiilor în nouă luni al anului 2015 au constituit **63 340,8 mii lei** sau cu **54,7%** mai puțin decît în perioada respectivă a anului precedent.

Evoluția indicatorilor principali ai activității investiționale se prezintă astfel:

	Realizări, mii lei	ianuarie-septembrie 2015 în % față de ianuarie- septembrie 2014
Investiții în capital fix – total	148 337,5	57,1
din care:		
Lucrări de construcții – montaj.	63 340,8	45,3

Structura investițiilor în capital fix pe forme de proprietate în perioada ianuarie-septembrie anul 2015 se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mii lei	În % față de:	
		Ianuarie- septembrie 2014	Total
Investiții în capital fix - total	148 337,5	57,1	100
din care, pe forme de proprietate:			
- Publică	10 102,2	43,3	6,8
- Privată	124 011,2	59,4	83,6
- Mixtă (publică și privată), fără participare străină.	-	-	-
- Străină	-	-	-
- A întreprinderilor mixte	14 224,1	51,0	9,6

Analiza structurii investițiilor în capital fix pe forme de proprietate demonstrează, că intensificarea activității investiționale a fost determinată de întreprinderile din sectorul nestatal al economiei. Acestor agenți economici le revine **83,6 %** din volumul total al investițiilor în capital fix însușite.

Structura investițiilor în capital fix pe surse de finanțare în ianuarie-septembrie anul 2015 se caracterizează prin următoarele date:

	Realizări, mii lei	În % față de: total
Investiții în capital fix - total	148 337,5	100
din care, finanțate din contul:		
- Bugetului de stat	3 156,8	2,1
- Bugetelor unităților administrativ-teritoriale	726,6	0,5
- Mijloacelor proprii	112 863,0	76,1
- Mijloacelor investitorilor străini	3 273,8	2,2
- Altor surse	2 909,2	2
- Credite și împrumuturi.	25 408,1	17,1

În ianuarie-septembrie anul 2015 sursele principale de finanțare ale activității investiționale au fost mijloacele proprii ale agenților economici **76,1 %** și mijloacele creditare **17,1 %**.

1.2 Infrastructura

1.2.1 Infrastructura de transport

Rețeaua rutieră a raionului Drochia este reprezentată de 259,58 km de drumuri publice, dintre care 95,78 km, sunt de importanță națională, și 163,80 km de importanță locală. Atare situație a rămas neschimbată pe parcursul ultimilor ani. Unele localități din raion nu au drumuri de acces cu acoperire rigidă a drumurilor publice. Raionul Drochia, dispune de 109 rute locale, având la dispoziție 45 unități de transport. Populația beneficiază în același timp și de serviciul de taxi, oferite de 34 automobile. Per total, numărul de autobuze și microbuze în anul 2015 constituie 45 unități, comparativ cu anul precedent - majorare cu 2,5%.

Infrastructura drumurilor

Rețeaua drumurilor din raionul Drochia				
Drumuri publice-total km	Drumuri naționale	Din acestea, cu îmbrăcămintă rigidă	Drumuri locale	Din acestea, cu îmbrăcămintă rigidă
259,58	95,78	95,78	163,8	76.9

Starea drumurilor în raion merita o atenție deosebită, în special drumurile ce fac legătura cu APL de nivelul 1, necesită reparații capitale și construcții noi. Asociația primarilor atenționează că din cauza stării nesatisfăcătoare a drumurilor din raion, atractivitatea și frecvența vizitelor și tranzitării raionului este destul de joasă. În prezent, avem circa 7 localități care pe timpul nefavorabil nu au legătură cu centrul raional din motivul drumurilor impracticabile. Bugetele reduse ale primăriilor nu permit reparația capitală a drumurilor ce traversează satul.

Rețeaua de transport se prezintă prin două tipuri de transport: auto și feroviar. Traficul de mărfuri și pasageri este asigurat de transportul auto atât la nivel local și republican, cât și nivel internațional. Transportul feroviar este utilizat preponderent pentru traficul de mărfuri și pasageri la nivel internațional. Transportul rutier constituie principalul mijloc de transport intern de mărfuri și de persoane.

Unitatea administrativ-teritorială de nivelul doi - Drochia este parcursă de drumurile naționale: R7 „Soroca – Drochia – Rîșcani – Costești”; R-12 „Dondușeni-Drochia-Pelinia”; R-12.1 „Drum de ocolire l.t.o.Drochia” și R-40 „Chetrosu-Moara de Piatră-Cubolta”.

Rețeaua de cale ferată ce traversează raionul asigură legătura feroviară cu Rusia (Moscova și Sankt Petersburg), Belarus (Minsk), Ucraina (Kiev, Cernăuți, Ivano-Francovsk) etc.

Transportul de mărfuri. În ianuarie - decembrie 2014 cu mijloace de transport auto au fost transportate circa **23,1 mii** tone încărcături contra plată ceea ce constituie cu **7,9 %** mai mult față de anul 2013.

Parcursul mărfurilor în aceeași perioadă a fost de **5 693,6 mii** tone-km, fiind în creștere cu **11,3 %** față de ianuarie- decembrie 2013.

Suma veniturilor din transportul de mărfuri a constituit **4 194,6 mii** lei și s-a micșorat față ianuarie-decembrie 2013 cu **12,3%**.

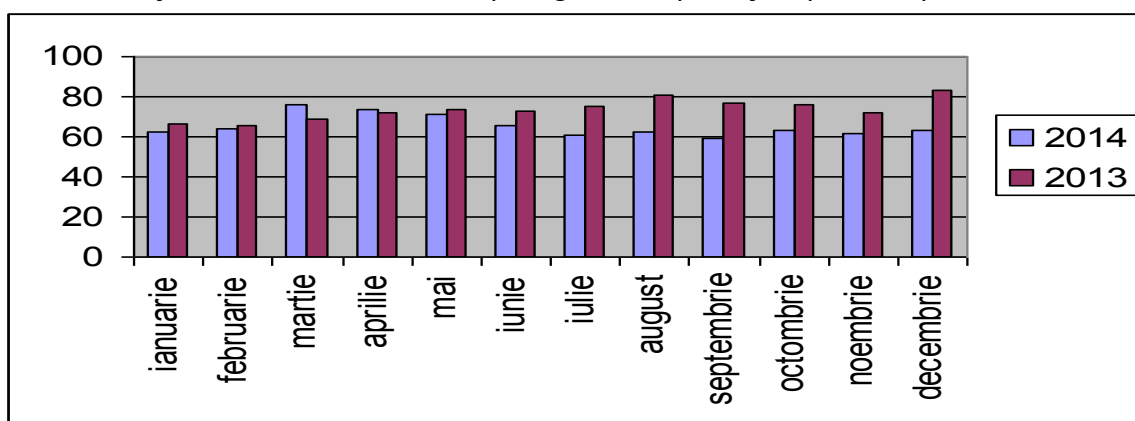
Transportul de pasageri. Întreprinderile specializate de transport auto au transportat cu autobuze și microbuze în perioada de referință **784,8 mii** pasageri. Față de anul precedent, acest indice s-a mărit cu **11,2 %**.

Parcursul pasagerilor în ianuarie – decembrie 2014 a fost de **18 675,4 mii** pasageri-km, ceea ce constituie o micșorare de **15,1 %** față de anul trecut.

În luna decembrie 2014 au fost transportați **63,4 mii** călători cu **24,1 %** mai puțin față de decembrie 2013. Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze în aceeași perioadă a constituit **1 497,2 mii** pasageri-km, fiind în descreștere față de luna decembrie 2013 cu **25,4%**.

Suma veniturilor din transportul de pasageri în ianuarie-decembrie 2014 a constituit **9 048,1 mii** lei, majorindu-se cu **3,5 %** față de ianuarie- decembrie 2013.

Evoluția lunară a numărului de pasageri transportați se prezintă precum urmează:

În contextul acțiunilor întreprinse de către autorități de a optimiza procesul educațional în raion, problema infrastructurii terestre devine din ce în ce mai acută. Nu există drumuri și căi de acces potrivite pentru liceele ce în urma optimizării primesc elevi din localitățile alăturate. De exemplu liceul din Cotova, Hîsnășenii Noi, Antoneuca.

Astfel, problema infrastructurii terestre reprezintă o constrângere în calea mobilității persoanelor, bunurilor și a serviciilor, astfel poate fi catalogată ca o constrângere și în calea dezvoltării raionului. Esențial este de a înțelege că mijloacele financiare disponibile la nivelul raionului nu vor permite modernizarea drumurilor în timp util.

1.2.2 Rețeaua de furnizare a apei potabile și canalizarea

(a) Situația existentă a sistemelor de alimentare cu apă din Raionul Drochia

În raionul Drochia este dezvoltat doar un sistem centralizat de apă potabilă situat în orașul Drochia. Sistemul existent de apă potabilă în orașul Drochia a fost inaugurat în anul 1956 și asigură apa potabilă pentru 62% din numărul total de locuitori din orașul Drochia.

În alte localități a început dezvoltarea sistemelor centralizate de apă potabilă, dar în aproape toate localitățile, sistemele sunt doar în faza incipientă. În Tarigrad, care este situat în apropiere de orașul Drochia este amplasat un sistem centralizat. Sistemul constă în 4 foraje și o rețea de distribuție extinsă lungime totală de 60 km.

(i) Sursa de apă brută și tratarea apei

Sursa de apă subterană este situată în apropierea orașului Drochia.

Sursa de apă constă în 7 foraje cu adâncimea totală de 150 m. Doar 3 foraje sunt dotate cu pompe.

(ii) Transportul și distribuția apei

Apă brută este pompată din rezervoarele amplasate la sursă până în rezervoarele situate în orașul Drochia, prin intermediul stației de pompare SP2. Stația de pompare SP2 are un regim de funcționare de 9 ore/zi. Pompele, instalațiile hidraulice și electrice sunt învechite și se află într-o stare avansată de degradare, având nevoie de înlocuire.

Pompele, instalațiile hidraulice și electrice sunt vechi, învechite și se află într-o stare avansată de degradare, având nevoie de înlocuire.

Rețeaua de distribuție existentă în orașul Drochia asigură alimentarea cu apă potabilă pentru un număr total de 12.780 de consumatori, care reprezintă 62% din 20.400 numărul total al locuitorilor din oraș.

Rețeaua de distribuție este dezvoltată pe trei zone ale orașului, toate cele trei zone fiind alimentate de stația de pompare SP3:

- ☐ zona fabrică de zahăr, cu diametre cuprinse în intervalul Dn 100-200 mm;
- ☐ zona centrală a orașului, cu diametre cuprinse în intervalul Dn 100-160 mm;
- ☐ zona Gudanov, cu diametre cuprinse în intervalul Dn 100-150 mm.

Lungimea totală a rețelei de distribuție din Drochia este de 65.87 km, cu diametre cuprinse între 100 și 200 mm.

(a) Rețeaua de canalizare

În prezent, dintre toate localitățile raionului doar orașul Drochia beneficiază de sistem de canalizare. Sistemul de canalizare din orașul Drochia constă în:

- Rețea de canalizare menajeră cu o lungime totală de 45.5 km;
- 4 Stații de pompare apă uzată în cadrul rețelei de canalizare;
- 1 Stație de epurare apă uzată.

Rețeaua de canalizare existentă în orașul Drochia deserveste 10,617 locuitori, reprezentând 83.07% din numărul total de consumatori conectați la rețeaua de distribuție.

Lungimea totala a retelei de canalizare inclusiv a racordurilor este de 45.5 km si este constituita din conducte realizate din azbociment, beton armat, fonta si ceramica. In prezent numarul total de racorduri la reseaua de canalizare este de 6,510 buc, distribuite:

- ☐ Blocuri: 5,415 racorduri;
- ☐ Case: 830 racorduri;
- ☐ Institutii publice: 17 racorduri;
- ☐ Intreprinderi mici si mijlocii: 5 racorduri;
- ☐ Alti consumatori: 243.

Reteaua de canalizare existenta (cu exceptia statiilor de pompare apa uzata) se gaseste in stare acceptabila de functionare, dar unele colectoare necesita inlocuire. In prezent reseaua de canalizare deservește o mica parte din totalul populatiei. In masura sa se asigure buna colectare a apei uzate, se impune extinderea retelei de canalizare astfel incat sa deserveasca toti locuitorii.

Localitatea Tarigrad dispune partial de retea de canalizare, dar aceasta nu este functionala.

(b) Statii de pompare apa uzata

In cadrul retelei de canalizare se gasesc 4 statii de pompare apa uzata. Toate echipamentele mecanice aflate in statiile de pompare apa uzata sunt intr-o stare avansata de degradare. Majoritatea componentelor mecanice sunt uzate, pompele sunt vechi si ineficiente, instalatia hidraulica este degradata. Trebuie precizat ca in prezent nu se realizeaza monitorizarea modului de functionare.

(c) Statia de epurare

Statia de epurare apa uzata a fost pusa in functiune in anul 1974 si realizeaza epurarea mecanica si biologica a apei uzate. In prezent statia de epurare este functionala, dar majoritatea obiectelor tehnologice sunt uzate.

Debitul proiectat al statiei de epurare apa uzata este de 3,500 m³/zi. Debitul la care functioneaza in prezent este de aproximativ 550 m³/zi.

Apa uzata este pompata catre obiectele tehnologice la punctul de intrare in statie. Statia de pompare apa uzata de la intrarea in statia de epurare este echipata cu (2+1) pompe de tipul CD 160/45. Pompele din statia de pompare, instalatia hidraulica si electrica, cat si cladirea statiei se afla intr-o stare avansata de degradare. Apa uzata epurata este deversata intr-un parau aflat in apropierea statiei de epurare.

In anul 1986 a fost elaborat un proiect pentru a extinde capacitatea de epurare a statiei de epurare, in 2 etape: 9,400 m³/zi pana in anul 1995 si 11,400 m³/zi pana in anul 1999. Lucrarile au fost incepute dar nu au fost finalizate niciodata. Datorita acestui fapt statia de epurare apa uzata nu este functionala, in prezent apa trece prin statia de epurare insa in cadrul acesteia nu au loc procese de epurare a apei uzate. Statia de epurare apa uzata se afla la sfarsitul perioadei sale de operare. Avand in vedere situatia avansata de degradare in care se gasesc obiectele tehnologice si echipamentele, se recomandat inlocuirea statiei de epurare existente cu o statie noua, moderna si compacta.

Linia de tratare a namolului este invecchita. Namolul produs de statie este evacuat fara a fi tratat. Este necesara reabilitarea statiei de epurare sustinuta de strategia pentru eliminarea namolurilor si de a genera un concept de depozitare pentru excesul de namol produs în statiile de epurare a apelor uzate, luand in considerare ca efectele negative ale namolului asupra sanatatii umane și a mediului vor fi evitate.

1.3 Servicii publice

1.3.1 Asistența medicală

O stare bună a sănătății este în beneficiul tuturor sectoarelor și a întregii societăți, fiind o resursă de neprețuit .

Sănătatea și bunăstarea sunt factorii cheie ai dezvoltării sociale și economice , precum și o prioritate majoră pentru viețile tuturor persoanelor , familiilor și comunităților.

Strategia este, fără îndoială, pe termen îndelungat. Serviciile de sănătate trec prin schimbări fără precedent cu reforme semnificative aflate în desfășurare , cu o nouă aprobare în furnizarea acestor servicii.

Spitalul și pacienții întâmpină reale provocări în ceea ce privește abordarea cazurilor de urgență și dezvoltarea serviciilor medicale la nivelul ambulatorului (în special explorările paraclinice și dirijarea cazurilor către secțiile din spital).

Există câteva priorități în strategia de dezvoltare a spitalului , pe care dorim să le subliniem, a căror finalitate ar ca obiectiv îmbunătățirea serviciilor de sănătate. Acestea ar fi următoarele

- Creșterea semnificativă a capacității de furnizare a unor servicii medicale de calitate adaptat cerințelor comunității pe care o deservește spitalul (inclusiv siguranța circulației)
 - Restructurarea (îngrijiri cronice) și modernizarea spitalului va permite în bună parte redistribuirea personalului medical existent și posibilitatea angajării și dezvoltării de noi specialități care să pună în valoare aparatura medicală. Alocarea numărului de paturi pe secții și adaptarea acestuia în funcție de criterii obiective-adresabilitate, indicele de utilizare a patului
 - Îmbunătățirea calității condițiilor hoteliere cu utilizare judicioasă și eficientă a spațiilor și circuite conform standartelor europene (continuarea investiției pentru finalizarea lucrărilor de consolidare-modernizare)
 - Creșterea numărului de servicii medicale acordate în ambulatoriu, la costuri mult diminuate, inclusiv dezvoltarea asistenței medicale de zi
 - Crearea unui climat de lucru inovator și de colaborare interdisciplinară în scopul reducerii perioadei de diagnosticare a pacienților și implicit a duratei medii de spitalizare
- Aceste priorități ne ajută să oferim servicii medicale de calitate pacienților noștri și să utilizăm judicios fondurile.

Situația activității IMSP SR Drochia” N. Testemițanu” la moment

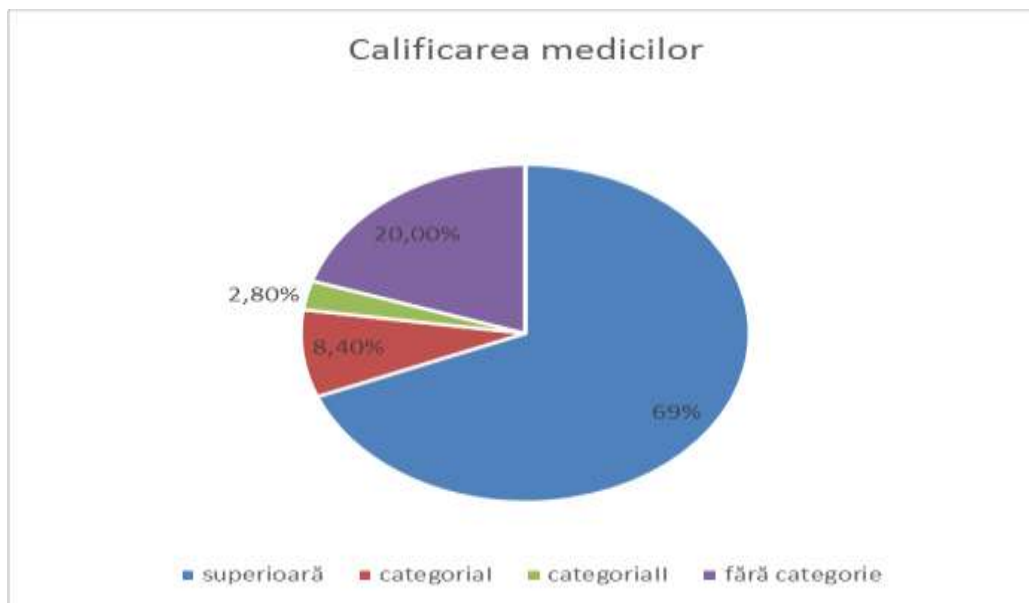
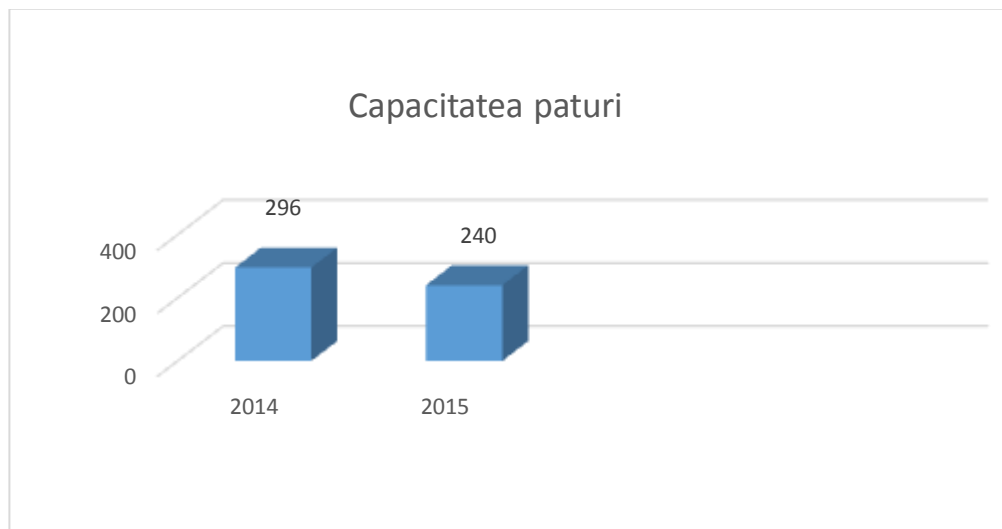
Indicii demografici

Populația totală a raionului -88 000 locuitori, inclusiv populația urbană-28% și rurală - 72%

	2014		2015		RM	
	Abs.	La1000	Abs.	La 1000	Abs.	La1000
Natalitatea	701	8	697	8	38592	10.9
Mortalitatea generală	1222	13,9	1251	14,3	39906	11.2
Sporul natural		-5,9	-554	-6,5		0.3%0
Mortalitatea infantilă	1	1,4	4	5,7		9.7
Mortalitatea neonatală precoce	1	1,4		1,4		6.4
Mortalitatea perinatală				2,9		
Mortalitatea maternă					12	31.1

- Pe parcursul anului 2015 din totalul deceselor ,au decedat la domiciliu 71.7% din ei vârsta aptă de muncă constituie 26.2%.
- Gradul de asigurare a populației cu paturi (la 10 000 locuitori) constituie 30%
- Capacitatea totală-240 paturi

- Secții specializate -10
- Anual se tratează peste 10 000 bolnavi

PROBLEME DE SĂNĂTATE ÎN RAION

- Nivel de morbiditate înaltă a populației prin boli cronice : boli cardio-vasculare, tumori, boli ale aparatului digestiv, tuberculoza.
- Nivelul scăzut al speranței de viață
- Nivel de mortalitate înalt a populației
- Atitudine modestă a populației față de propria sănătate
- Consum excesiv de alcool, tabacism răspândit.

ACȚIUNI

Obiectivul strategic I-Furnizarea unei îngrijiri de bună calitate a pacienților:

1.1 Planificarea, extinderea și organizarea serviciilor în conformitate cu standardele europene, asigurându-ne că serviciile spitalicești:

- Au bază material
- Răspund la schimbarea metodelor clinice
- Sunt susținute de un personal calificat adecvat.
- Asigurarea că procesul de acreditare determină îmbunătățiri ale serviciilor spitalicești.

OBIECTIVUL STRATEGIC 2-Accese eficiente la servicii spitalicești în cadrul spitalului

- Îmbunătățirea procesului de planificare a serviciilor spitalicești
- Accese eficiente ,conform normelor europene ,ale bolnavilor operați și neoperați, alimentelor,deșeurilor,vizitatorilor și cadrelor medicale.
- Dezvoltarea unui serviciu de informații și recepție pentru bolnavi și vizitatori.
- Publicarea informațiilor pentru pacienți în pregătirea lor pentru timpul ce îl vor petrece în spital.
- Dezvoltarea și comunicarea unor direcții pentru îngrijire cu scopul de a asigura o abordare standardizată bazată pe cele mai bune rezultate practice,aplicate în tratamentul pacienților.

OBIECTIVUL STRATEGIC 3-identificarea problemelor de sănătate a pacienților, dezvoltării și organizării serviciilor în dezvoltarea și organizarea serviciilor spitalicești.

- Analizarea zonei de influență din punctul de vedere al necesităților legate de starea de sănătate și a tendințelor de evoluție a acestora;
- Validarea planurilor și propunerilor existente de dezvoltare a serviciilor ,pentru a ne asigura că sunt bazate pe necesități reale;
- Întărirea rolului de promovare a sănătății în cadrul comunității, prin participarea la programe ale spitalelor pentru promovarea sănătății;

OBIECTIVUL STRATEGIC 4-Dezvoltarea capacității spitalului de a permite accesul rapid la servicii de calitate tuturor pacienților,într-un mediu îngrijit și sigur;

- Sporirea și continuarea implementării noilor standarde de igienă și curățenie(atât în incinta cât și în exteriorul acesteia)inclusiv îmbunătățirile necesare ale mediului fizic și ale mentalității din cadrul spitalului;
- Sublinierea necesității de creștere a numărului locuitorilor de instruire pentru a ne asigura că dispunem de personal suficient pentru extinderile planificate;

OBIECTIVUL STRATEGIC 5-Furnizarea unei game cuprinzătoare de servicii de urgență și specializate, la standardele europene a spitalului ;

- Creșterea numărului de programări pentru consultații;
- Îmbunătățirea serviciilor de internare/externare a pacienților;
- Continuarea dezvoltării abordării îngrijirii inter-disciplinare;
- Aprovizionarea ritmică cu medicamente și material sanitar;

OBIECTIVUL STRATEGIC 6-Îmbunătățirea calității condițiilor hoteliere cu utilizare judicioasă și eficientă conform standardelor contemporane

- Continuarea investiției pentru finalizarea lucrărilor de consolidare-modernizare,la standarde europene, cu ajutorul Fondatorului(Proiecte investiționale),

OBIECTIVUL STRATEGIC 7-Dezvoltarea propriei rețele informaționale cu baze solide de date la nivel de pacient și care să poată asigura și comunicarea eficientă cu rețeaua primară de îngrijiri de sănătate;

- Implementarea unei facilități integrate a imaginilor și documentelor medicale;

- Pentru ca spitalul să atingă potențialul maxim și să ducă la îndeplinire ceea ce își propune în această strategie, va trebui să dezvoltăm structuri de administrare și lucruri adecvate, cu procese operaționale eficiente pentru a susține implementarea strategiei;

Asistența Medicală Primară a raionului Drochia

I. DATE GENERALE

Asistența Medicală Primară este o parte integrată din sistemul național de sănătate. Ea este orientată spre rezolvarea problemelor prioritare ale ocrotirii sănătății populației și include măsurile de consolidare a sănătății, profilaxiei, tratamentului și reabilitării.

Scopul principal al IMSP-Primare este ameliorarea sănătății populației prin dezvoltarea și fortificarea continuă a medicinei de familie cu accentuarea prioritară pe măsurile de prevenire a bolilor populației.

Instituția primară are în următoarele obiective majore:

- 1) sporirea accesibilității la asistența medicală primară și a promptitudinii în acordarea acesteia, în special în localitățile rurale;
- 2) îmbunătățirea calității serviciilor medicale prin ameliorarea nivelului profesional și tehnologic orientat spre asigurarea securității pacientului și respectarea drepturilor acestuia;
- 3) ameliorarea indicatorilor de sănătate prin realizarea măsurilor de profilaxie, de tratament a bolilor și a activităților de supraveghere și reabilitare a pacienților în conformitate cu normele stabilite în condiții de ambulator și la domiciliu, precum și mobilizarea comunității în susținerea modului sănătos de viață și diminuarea acțiunii factorilor de risc;
- 4) asigurarea continuității în acordarea asistenței medicale populației și interacțiunii cu toate instituțiile medico-sanitare din teritoriu în vederea asigurării satisfacției pacientului pentru serviciile medicale acordate.

La baza activității IMSP CS Drochia „A. Manziuc” se află :

- Politica Națională de Sănătate a Republicii Moldova 2007-2021;
- Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017 ;
- Normele metodologice de aplicare în 2014 a Programului Unic al asigurării obligatorii de asistență medicală ;
- Strategia de dezvoltare a Asistenței Medicale Primare pentru anii 2010-2013 ;
- Ordinele și Dispozițiile Ministerului Sănătății al Republicii Moldova

Până la 01 ianuarie 2014 asistență medicală primară populației raionului Drochia a fost asigurată de către IMSP CMF Drochia „A. Manziuc” .

De la 01 ianuarie 2014, în baza Deciziei Consiliului Raional Drochia nr.5/7 din 07 octombrie 2013 „Cu privire la fondarea și acordarea autonomiei financiare unor Centre de Sănătate”, toate CS au trecut la autonomie financiară și Centrul Medicilor de Familie Drochia s-a reorganizat și s-a fondat Centrul de Sănătate Drochia de nivelul I, categoria a II.

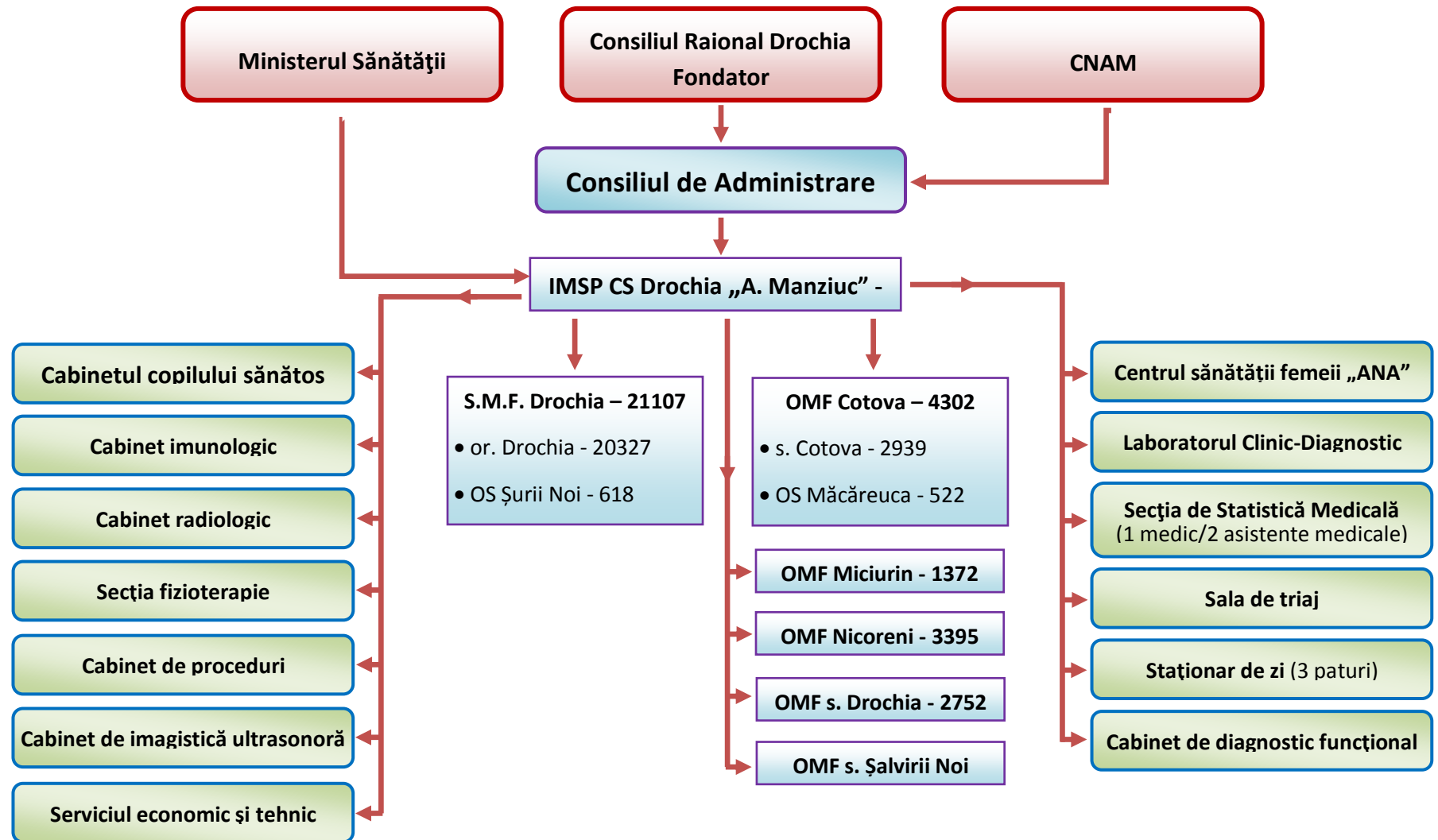
În subdiviziunea CS Drochia pe perioada anului 2014 au funcționat ; Secția Medicină de Familie or. Drochia , 5 Oficii a Medicului de Familie (OMF Miciurin, OMF Nicoreni, OMF Șalvirii Noi, OMF Cotova, OMF s. Drochia), 3 Oficii de Sănătate (OS Șurii Noi ,OS Baroncea Nouă,OS Palanca).

Asistență Medicală Primară a raionului Drochia

Nr. d/o	Denumirea Instituției publice	Sediul instituției publice	Actul normativ în baza căruia a fost creată instituția	IDNO	Valoarea inițială a mijloacelor fixe (mii lei)	Valoarea inițială a obiectelor de mică valoare și uzură rapidă (mii lei)	Suprafața totală a imobilelor (m.p.)	Suprafața transmisă în locațiune (m.p.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	IMSP Spitalul raional Drochia „N. Testimițanu”	or. Drochia, str., N.Testimițanu , 4	MD 0079868	1003607150139	41323, 5	89, 5	16675,0	43, 0
2	IMSP Centrul de Sănătate Drochia A Manziuc	or. Drochia, str., N.Testimițanu , 4	Ordin M.S. nr. 404 din 30.10.2007	1008600001156	21062, 3	7, 0	3806, 8	152, 3
3	IMSP Centrul de Sănătate s. Ochiul-Alb	rl. Drochia, s. Ochiul- Alb	Decizia Consiliului raional nr.7/6dir 21.12.2009	1010607000164	3463,1	216, 9	325,0	-
4	IMSP Centrul de Sănătate s. Pelenia	rl. Drochia, s. Pelenia	Decizia Consiliului raional nr.2/6.2dir 29.03.2012	10012607001822	164,2	20, 6	1816,2	-
5	IMSP Centrul de Sănătate s. Chetrosu	rl. Drochia, s. Chetrosu	Ordin M.S. nr. 84 din 30.03.2009	1012607001682	3024, 2	86, 2	1214, 3	12, 0
6	IMSP Centrul de Sănătate Zgurița	rl. Drochia, s.Zgurița	Decizia Consiliului raional	1013607003214	942, 7	197, 5	396,4	
7	IMSP Centrul de Sănătate Șuri	rl. Drochia, s. Șuri	Decizia Consiliului raional	1013607003258	211,4	65, 4		
8	IMSP Centrul de Sănătate Țarigrad	rl. Drochia, s. Țarigrad	Decizia Consiliului raional	1013607003166	540, 9	111, 9		
9	IMSP Centrul de Sănătate Mîndîc	rl. Drochia, s. Mîndîc	Decizia Consiliului raional	1013607003199	449, 3	92,1		
10	IMSP Centrul de Sănătate Maramonovca	rl. Drochia, s. Maramonovca	Decizia Consiliului raional	1013607003247	1226, 4	66, 7	962, 0	
11	IMSP Centrul de Sănătate Hâsnășenii Mari	rl. Drochia, s. Hâsnășenii Mari	Decizia Consiliului raional	1013607003177	1410, 1	91, 1	388, 0	
12	IMSP Centrul de Sănătate Sofia	rl. Drochia, s. Sofia	Decizia Consiliului raional	1013607003203	2042, 1	82, 9	840, 0	
13	IMSP Centrul de Sănătate Gribova	rl. Drochia, s. Gribova	Decizia Consiliului raional	1014607000036	3604, 6	37, 1	863, 6	
X	TOTAL	X	X	X	79464, 8	1164, 9	27287, 3	207, 3

II . ORGANIGRAMA

I.M.S.P. Centrul de Sănătate Drochia „Anatolie Manziuc” – 2015

I.M.S.P. C.S. Drochia reprezintă o parte componentă a sistemului de Asistență Medicală Primară în raion și a acordat asistență medicală primară populației în număr de 32928/70766 (2013), inclusiv:

Populație urbană – 20327 – 61,7%

populație rurală –12601–38,3%

copii 0-18 ani – 5604 sau 17%

vârsta aptă de muncă – 21491 sau 65,27%

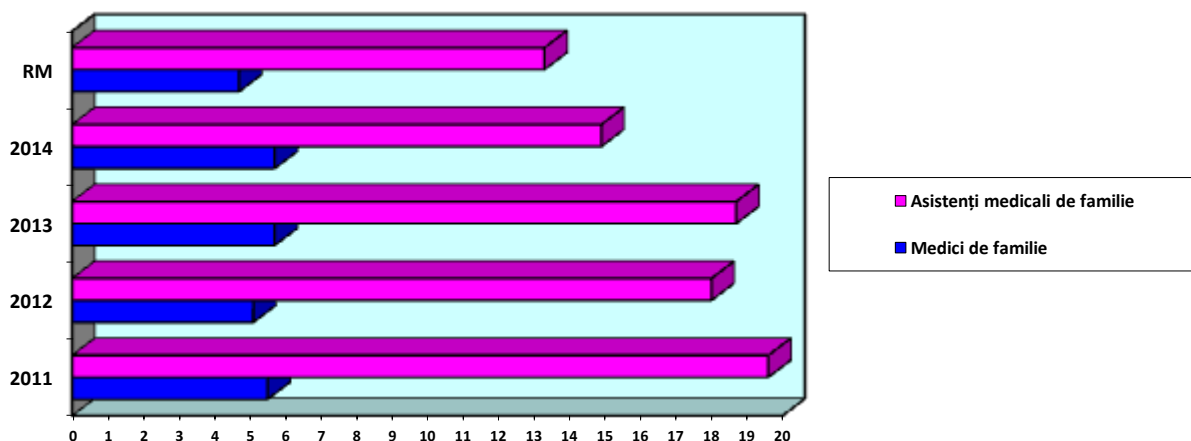
pensionari –6789 sau 20,6%

persoane asigurate-19831-60%

NIVELUL DE ASIGURARE CU CADRE MEDICALE A POPULAȚIEI RAIONULUI DROCHIA LA 10 000 LOCUITORI

	2011	2012	2013	2014	RM
Medici de familie	5.5	5.1	5.7	5,7	4,7
Asistenți medicali de familie	19,6	18,0	18.7	14,9	13,3

Gradul de asigurare a populației cu medici de familie la 10 mii locuitori este de 5,7, pe r-l Drochia 4,3 (2013-5,3), pe raioane-(2013-4,7), pe MS-(2013-4,7).

Gradul de asigurare a populației cu asistente medicale ale medicului de familie la 10 mii locuitori constituie 14,9, pe r-l Drochia 15,8,(2013-18,5), pe raioane-15,0(2013-16,4) pe MS – 13,3(2013-14,2).

Totalurile activității financiare a IMSP CS Drochia în anul 2014

I. Compartimentul "Venituri"

În anul 2014 au fost acumulate venituri în sumă 15616,57, inclusiv:

		Plan	Realizat
1	Alocații CNAM	10607,4470	10385,4
2	Servicii Contra plată	354,0	735,8
3	Centru Ana	16,0	7,8

4	Alte Venituri	6,5	2,0
5	Arenda	5,0	9,9
6	Alocațiile Fondatorului	1249,3	1249,3
7	Ajutor umanitar		23,5
8	Medicamente centralizate MS		248,0
9	MS (tineri specialiști)	17,3	17,3
10	Soldul migloacelor bănești la 01.01.2014		2897,1
11	Dobânda parvenită de la soldurile bancare	30,3	54,87
	Total		15630,9

Pentru anul 2014 au fost contractate **persoane înscrise la medicul de familie 31664 (persoane asigurate 23330-71%)**

Pentru **Medicina Primară** ,pentru anul 2014 , a fost contractat servicii medicale din fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală în sumă de **10607,447**, real au fost alocate suma de **10385,4 mii lei**, sau **97,9%** inclusiv:

		Contract modificat	Real finansat	% indeplinirii
1	Finansare per capita	8799,950	8799,95	100
2	Finansare îngrijiri la domiciliu	53,035	45,7	85,7
3	Indicatori de performanță	1532,157	1232,1	80,4
4	Centrul Prietenos Tinerilor	222,305	222,305	100

Probleme existente

Din 10 edificii medicale, numai 4 sau 44,4% sunt construite după proiect, restul sunt adaptate, deci sediile nu corespund standardelor.

Necesită reparație capitală acoperișul CS Drochia , aripa unde este instalat aparatul radiologic digital în sumă de 1000,0 lei,necesită reparație capitală a edificiilor ,unde este preconizată dislocarea Centrului de Sănătate Mentală în sumă de 400,0mii lei.Reparație curentă a SMF în sumă de 500,0 mii lei.

Dispun de încălzire autonomă pe gaz numai 2 instituții (CS Drochia , OMF Miciurin, iar restul -7 (78%) – încălzire cu sobe. Necesită reparație capitală OS Palanca ,OMF Măcăreuca. Nicesită instalarea cu apă ,canalizare ,încălzire autonomă OMF Drochia.

Odată cu implimentarea SIA AMP este necesară dotarea cu tehnică de calcul a locurilor de muncă a angajaților , instuția are nevoie la moment de 40 calculatoare , imprimante , însă suma contractuală din contul CNAM nu ne permite de a programa procurarea tehnicii de calcul .

Nivelul de acoperire cu medici este de 94,4% , cu medici de familie – 96,2%. Asigurarea cu personal medical mediu este de de 100%, dar avem necesitate de cadre, deoarece o parte sunt pensionari. În multe localități în perioada de noapte medicii de familie nu se află în sat, ce se reflectă negativ asupra asistenței medicale din localit[ile rurale.

Sînt rezerve în conlucrarea cu Asistența Medicală de Urgență, secția consultativă, secțiile spitalicești ale IMSP-Spitalul raional Drochia , Centrul de Sănătate Publică Drochia.

Indicatori medico-demografici înregistrați în CS (natalitatea, mortalitatea, sporul natural, morbiditatea maladiilor sociale) sunt la nivel republican.

Pe parcursul ultimilor ani persistă sporul natural negativ, ce atestă îmbătrânirea populației, fapt ce direct influențează spectrul serviciilor medicale prestate de asistente medicale primară, căci multe din maladii sunt strâns legate de vârsta pacienților.

Totodată aș vrea să menționez, că sursele alocate IMSP CS Drochia pentru anul 2015 de către CNAM în baza contractului de acordare a asistenței medicale în cadrul asigurărilor obligatorii de asistență medicală nr. 05-08/49 din 31.12.2014 nu acoperă cheltuielile ce țin de funcționarea și asigurarea asistenței medicale prestate populației în volumul necesar. Deficitul de surse financiare este motivat prin creșterea prețurilor de consum la servicii, medicamente, dispozitive medicale.

1.3.2 Infrastructura de protecție socială

Gradul de civilizație și dezvoltare a unei societăți se măsoară în mod determinant și prin sistemul de protecție socială existent în societatea respectivă, prin măsura în care mecanismele de redistribuire a veniturilor și sistemul serviciilor sociale, reușesc să asigure un nivel de trai acceptabil și șanse egale de participare la viața socială pentru toți cetățenii. Evoluția economică a Republicii Moldova din ultima perioadă - influențată profund de criza economică mondială - a afectat profund societatea, scăderea veniturilor, nivelul ridicat de stres, problemele cotidiene, apariția violenței având repercusiuni asupra calității vieții.

Necesitatea Planului Strategic de dezvoltare a serviciilor sociale al Direcției asistență socială și protecție a familiei Drochia este determinat de deficiențele vizibile ale sistemului actual de servicii sociale:

- insuficiența serviciilor sociale la nivel comunitar;
- fragmentarea la diferite niveluri a serviciilor de asistență socială, programelor, măsurilor pentru persoane și grupuri în dificultate;
- caracterul excesiv al instituționalizării, lipsa coordonării și conlucrării necesare pentru implementarea unor politici sociale integrate și coerente.

Dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane și grupuri în dificultate va crea oportunități mai bune pentru incluziunea socială a persoanelor în situații de risc, asigurând respectarea drepturilor fundamentale ale acestora. Combinând măsurile de prevenire, compensare și reabilitare, precum și soluționând cazurile la nivel comunitar înainte ca ele să se agraveze (soluționarea lor să devină mai costisitoare), sistemul va deveni mai eficient din punct de vedere al costurilor, va acoperi pe toți cei care au nevoie de sprijin social și va avea un impact pozitiv asupra calității vieții acestora.

În raionul Drochia există un șir de factori socio-economici care contribuie la cererea noilor servicii sociale. Aceștia includ rate înalte de sărăcie și migrație, schimbări demografice și de atitudini culturale.

Partea preponderentă a sistemului de servicii sociale o constituie prestațiile sociale, care nu întotdeauna contribuie la atenuarea situației beneficiarilor. În unele cazuri intervenția este mai eficientă, dacă pe lângă prestațiile sociale, persoana poate beneficia și de serviciile sociale comunitare. În același timp, serviciile de asistență socială existente nu acoperă cererea pentru acestea.

Tradițional, Direcția asistență socială și protecție a familiei Drochia a acordat atenție necesității de a susține persoanele și familiile în dificultate temporară sau pe termen lung, dar tradițiile culturale din ultimele decenii au favorizat în multe cazuri instituționalizarea persoanelor în vârstă și cu dizabilități ca răspuns la nevoile sociale.

Serviciile sociale existente nu satisfac pe deplin nevoile persoanelor în termeni cantitativi sau/și calitativi.

Cât privește **cantitatea** serviciilor sociale solicitate și prestate, există probleme de două tipuri: pe de o parte, multe persoane nu beneficiază de servicii de asistență socială chiar dacă au nevoie de ele (adică, există erori de excludere), pe de altă parte, unele persoane beneficiază de servicii de asistență socială de care nu au nevoie (adică, erori de includere). Motivele sunt: Serviciile sociale existente sunt amplasate preponderent în localitățile urbane, iar în localitățile rurale acestea sunt insuficiente sau chiar inexistente ceea ce limitează accesul la ele a multor persoane în dificultate;

Planul strategic de dezvoltare a serviciilor sociale al Direcției asistență socială și protecție a familiei Drochia pentru perioada 2015-2019 constituie documentul de bază de planificare managerială și strategică a activității sale, ce asigură prioritizarea diverselor obiective reflectate în documentele naționale de politici și identifică lacunele în capacități, instrumente/metode pe care le va utiliza în vederea atingerii obiectivelor sale.

Viziunea Direcției asistență socială și protecție a familiei Drochia este de a promova servicii sociale diversificate, care vor face parte dintr-un sistem integrat de

servicii sociale bine organizate, coordonate și planificate în rezultatul evaluării nevoilor individuale ale beneficiarilor protecției sociale.

Realizarea viziunii Direcției asistență socială și protecție a familiei Drochia, va fi posibilă datorită conlucrării actorilor sociali, prestatori de servicii sociale cu autoritățile publice locale de nivelul unu și doi, datorită resurselor interne, externe și oportunităților oferite de către organizațiile donatoare naționale și internaționale.

Serviciile sociale furnizate de către DASPF Drochia

1. Serviciul de asistență comunitară;
2. Serviciul de asistență parentală profesionistă;
3. Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii;
4. Serviciul casă de copii de tip familial;
5. Serviciul de deservire socială la domiciliu a persoanelor vârstnice, singuratice și inapte de muncă;
6. Serviciul de asistență personală;
7. Serviciul de protezare și ortopedie a persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Centrele din raion

1. Centrul de consiliere pentru copii și familii în situație de risc "Căldura casei" din or. Drochia.
2. Centrul pentru copii și tineri cu dizabilități "Ciocîrlia" din or. Drochia.
3. Centrul maternal "Ariadna" din or. Drochia.
4. Centrul de zi și plasament temporar pentru persoane în etate "Drofa" din or. Drochia.
5. Centrul de asistență și consiliere pentru agresorii familiari din or. Drochia.
6. Centrul comunitar multifuncțional "Încredere" din s. Pelinia.
7. Centrul de zi și plasament temporar pentru persoane în etate "Speranța în ziua de mâine" din s. Ochiul Alb.

Aziluri

Azilul pentru persoane de vârstă înaintată și invalizi solitari din s. Gribova.

Analiza Actorilor Interni care solicită servicii sociale

Actori interni care solicită servicii sociale	Nevoile actorilor interni care solicită servicii
Persoane cu dizabilități	- Asistență medicală - Servicii de plasament temporar, după necesitate - Servicii de reabilitare - Servicii la domiciliu - Servicii de protezare - Serviciul social asistență personală - Socializare - Informare și educație
Persoane ținute la pat	- Deservirea la domiciliu - Asistență medicală - Ajutor material, social - Consiliere psihologică - Asistență 24/24

Pensionari pentru limita de vîrsta	- Ajutor material - Consiliere psihologică - Servicii de protezare - Servicii reabilitare sanatoriale - Asistență medical
Persoane în etate singuratice	- Deservirea la domiciliu - Asistență medicală - Asistență personală - Servicii de protezare - Servicii de recuperare de zi - Servicii reabilitare sanatoriale
Persoanele fără adăpost	- Plasament temporar - Loc de trai - Incluziunea socială
Familii socialmente vulnerabile	- Ajutor material și social - Servicii primare de suport familial
Persoanele supuse traficului de ființe umane	- Consiliere psihologică - Asistență medicală - Reintegrare în familie și comunitate - Servicii juridice - Ajutor material - Loc de trai
Victimele violenței domestice	- Asistență medicală - Reintegrare în comunitate - Servicii de reabilitare - Consiliere psihologică
Șomerii	- Asigurarea locului de muncă - Asistență în căutarea unui loc de muncă - Recalificare profesională
Familii cu copii în situație de risc	- Ajutor social, material - Serviciu social de sprijin pentru familiile cu copii
Copii rămași temporar fără ocrotire părintească/copii rămași fără ocrotire părintească	- Servicii de tip familial

Analiza punctelor tari

Puncte tari	Descrierea punctelor tari	Opțiuni de consolidare a punctelor tari
Resurse umane calificate	- specialiști care pot presta servicii calitative - rezultate așteptate	- instruirea continuă - motivarea personalului - recalificare

Servicii create	- Serviciul APP -Serviciul de Sprijin familial	- crearea unei rețele de servicii de incluziune socială - promovarea experienței în prestarea serviciilor sociale - instruirea cadrelor existente - motivarea personalului - extinderea și dezvoltarea serviciilor sociale
Oameni cu inițiativă	- DASPF - membri activi - responsabili - receptivi	- susținerea inițiativelor de dezvoltare a serviciilor sociale - implicarea societății civile în luarea deciziilor.
Cerere de servicii	- grupuri de potențiali beneficiari reprezentative (familii social vulnerabile,	- dezvoltarea serviciilor specializate pentru grupurile de beneficiari ca răspuns al nevoilor individuale

Monitorizarea și evaluarea implementării Planului Strategic

În scopul evaluării impactului Planului Strategic al Direcției asistență socială și protecție a familiei Drochia asupra creării și dezvoltării serviciilor sociale eficient și efectiv, este necesar ca toate activitățile realizate să fie monitorizate și evaluate.

Monitorizarea și evaluarea implementării Planului Strategic, va contribui la maximizarea impactului sistemului integrat de servicii sociale în scopul respectării principiilor sistemului și nevoilor beneficiarilor, totodată, evitând formarea dependenței permanente de sistem.

Calitatea, corectitudinea, eficiența și eficacitatea măsurilor aplicate, vor reflecta modul de aplicare în practică a obiectivelor propuse prin Planul Strategic al Direcției. Indicatorii relevanți, vor fi identificați în cadrul logic și vor fi folosiți ca instrument de evaluare și monitorizare a implementării Planului Strategic.

Rezultatele procesului de monitorizare și evaluare vor constitui o sursă importantă de informare, pentru evaluarea politicilor sociale și elaborarea planurilor strategice noi în domeniul asistenței sociale, precum și pentru evitarea unor iscuri noi. Evaluarea continuă, va permite elaborarea unei politici coerente, bazată pe cunoașterea adecvată a realității.

Implementarea Planului Strategic și, implicit a Planului de acțiuni, se face cu participarea tuturor compartimentelor instituției, a personalului, a partenerilor, a beneficiarilor și a altor factori interesați din comunitate.

În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative, Planul Strategic poate fi revizuit.

1.3.3 Sistemul educațional

Educația, reprezintă o prioritate națională, constituie factorul de bază în transmiterea și crearea de noi valori culturale și general-umane, de reproducere și de dezvoltare a capitalului uman, de realizare a idealului și a obiectivelor educaționale, de formare a conștiinței și identității naționale, de promovare a aspirațiilor de integrare Europeană și are un rol primordial în crearea premiselor pentru dezvoltarea umană durabilă și edificarea unei societăți bazate pe cunoaștere. Calitatea educației determină în mare măsură calitatea vieții și creează oportunități pentru realizarea în volum deplin a capacităților fiecărui cetățean.

ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE: ACCES, RELEVANȚĂ, CALITATE.

2.1. Pașaportul învățământului

a) Rețeaua instituțiilor educaționale din raionul Drochia include:

42 instituții de învățământ timpuriu:

41 grădinițe-creșe;

1 centru comunitar pentru educație preșcolară

3 instituții de învățământ primar:

2 școli primare;

1 școală primară-grădiniță;

25 de instituții de învățământ secundar, ciclul I - gimnazii;

9 instituții de învățământ secundar, ciclul II - licee;

4 instituții extrașcolare:

1 centru de creație pentru copii;

1 școală de sport;

1 școală de muzică;

1 școală de arte plastice.

Figura 1. Ponderea instituțiilor în sistemul de învățământ raional

Analiza rețelei de instituții de învățământ din perspectiva organizării acestora și asigurării accesului copiilor la diferite niveluri de învățământ, profilează următoarea situație:

În 32 din cele 40 de localități ale raionului există și funcționează instituții de învățământ.

În 4 localități (Drochia, Chetrosu, Pelinia, Sofia), instituțiile educaționale existente asigură accesul copiilor în învățământul preșcolar, primar și secundar, și cuprinde ciclurile I și II (gimnazial și liceal). În unele din aceste localități funcționează mai multe instituții:

10 – în or. Drochia;

6 – în s. Pelinia;

4 – în s. Chetrosu;

3 – în s. Sofia.

În 20 de localități funcționează instituții de învățământ timpuriu și secundar, ciclul I (gimnazial). În instituțiile gimnaziale se organizează/realizează și învățământul primar.

În 2 localități – s. Lazo și s. Antoneuca – sunt instituții de tipul școală primară, în s. Macareuca – școală primară-grădiniță. În 30 de localități activează instituții timpurii.

În localități (s. Popeștii Noi, s. Baroncea Nouă, s. Ceapaevca, s. Ilciovca, s. Sergheuca) nu există instituție educațională. În vederea redimensionării eficiente a rețelei sistemului educațional din raion din perspectiva accesului la educație de calitate în raion este organizată transportarea pentru 355 elevi din clasele I – IX ceea ce constituie 100 % din numărul elevilor care trebuie transportați sau 4,4 % din numărul total. 320 elevi se transportă cu unitățile din dotare iar 35 elevi- cu autobuse închiriate. Din toate localitățile transportul copiilor este gratuit, asigurat de stat. Elevii sunt transportați cu 4 autobuze, 1 microbus și 3 unități transport arendate (Ilciovca-Cotova, Baroncea Nouă-or.Drochia, Popeștii Noi-Dominteni) , fiind special destinate pentru transportarea copiilor. Începînd cu luna ianuarie se transportă și 10 copii din grădinița Ceapaevca la Șalvirii Vechi.

În conformitate cu datele studiului, se constată că cele mai multe instituții de învățământ (preșcolar, școlar și extrașcolar) în raion sunt concentrate în mediul rural – 68 (82%)

Figura 2. Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar

Figura 3. Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar (în plan comparativ: național/raional)

Procesul educațional se realizează:

în limba română – în 33 de instituții de învățământ preșcolar și în 30 de instituții de învățământ primar și secundar;

în limba rusă – în 4 instituții de învățământ preșcolar și în 5 instituții de învățământ primar și secundar;

în limbile română și rusă – în 5 instituții de învățământ preșcolar și în 2 instituții de învățământ primar și secundar.

Toate cele 37 de instituții de învățământ primar și secundar funcționează într-un singur schimb.

Din numărul total de instituții de învățământ primar și secundar:

4 instituții au statut de școli de circumscripție;
7 – statut de școală mică;
3 – statut de școală mică ce nu poate fi închisă;
22 – nu au statut special;
28 – sînt ordonatori secundari de buget;
9 – ordonatori terțiari

Capacitatea de proiect a instituțiilor de învățământ primar și secundar general calculată prin raportare la numărul de elevi din instituție, evidențiază:

utilizarea 100% din capacitate – 9 instituții;
utilizarea a 80-90% din capacitate – 4 instituții;
utilizarea a 60-70% din capacitate – 3 instituții;
utilizare mai mică sau egal cu 50% – 21 de instituții.

Nivelul cel mai scăzut de utilizare a capacității instituțiilor de învățământ primar și secundar se atestă în:

Școala primară Lazo – 18,7%;
Gimnaziul "Boris Coșciuc" Dominteni – 24%;
Gimnaziul Miciurin – 24%;
Școala primară-grădiniță Măcăreuca – 44%;
Gimnaziul Pervomaisc – 34%.

Utilizarea capacității instituționale la cotă mai mică decât cea de proiect este un fenomen general în sistemul de educație, condiționat de descreșterea continuă a contingentului de copii în instituții.

Figura 4. Capacitatea instituțiilor de învățământ timpuriu, primar, secundar

b) Resurse umane:

Cadre didactice

Resursele umane, calitatea lor este o condiție a reușitei reformelor din educație. Instituțiile de învățământ din raion sunt asigurate cu cadre de conducere calificate. Vechimea de muncă de conducere constituie de la 1 an pînă la 39 ani. Cadrele de conducere în instituțiile preșcolare și preuniversitare dețin studii superioare, grade didactice și manageriale. Angajarea cadrelor de conducere este realizată prin concurs cu excepția a 13 cadre de conducere: IP Gimnaziul „Dimitrie Bunea” s. Chetrosu și Gimnaziul s. Baroncea și 10 directori instituții preșcolare. În cele 42 de instituții de învățământ preșcolar din raion sunt angajate 958 de persoane dintre care: cadre manageriale-42, cadre didactice-317, asistente medicale-33, personal auxiliar-566. În cele 37 de instituții de învățământ primar și secundar din raion activează 1417 angajați. Din numărul total de angajați în instituțiile de învățământ primar și secundar, ponderea cea mai mare revine cadrelor didactice de predare - 52%. Ponderea angajaților instituțiilor conform funcțiilor deținute reflectă următoarea situație: cadre manageriale-87, cadre didactice de predare-743; cadre didactice de sprigin-28, psihologi-9, logopezi-2, asistente medicale-31, personal auxiliar-517.

În instituțiile extrașcolare activează **55** pedagogi.

Din numărul total de cadre antrenate **224** sunt pensionari. În instituțiile preuniversitare se predau toate disciplinele de studii. Pentru anul de studii 2014 – 2015 oferta tinerilor specialiști a constituit **24** pedagogi cu o șarjă didactică deplină. Au fost solicitate disciplinele matematica – 6 pedagogi, fizica -1 specialist, educația fizică 1 specialist, limba franceză – 2 specialiști, educatori – 10 specialiști, conducător muzical – 4 specialiști. Au fost încadrați **12** tineri specialiști în instituțiile de învățământ din raion dintre care **3** în oraș. Toți tinerii specialiști au primit prima tranșă a îndemnizațiilor guvernamentale

Copii/elevi

Conform datelor colectate , în raion sunt **14020 de copii** ceea ce constituie 15,8% din numărul total al populației raionului. La 10 mii de locuitori revin 1584,2 copii, indicator mai mic față de media pe țară care reprezintă 2106 copii (Biroul Național de Statistică, comunicatele de presă din 20.05.2014 și 24.12.2014). Structurarea pe vârste a copiilor din raion prezintă următoarea situație:

Categorii de vârstă	Nr. total copii	Pondere (%) din numărul total de copii de 0-18 ani
0-2 ani	1288	9,2
3-4 ani	1514	10,8
5-6(7) ani	2017	14,4
Total copii de 0-6(7) ani	4819	34,4
6(7)-10 ani	3073	21,9
11-16 ani	4423	31,6
Total copii de 6(7)-16 ani	7496	53,3
17-18 ani	1705	12,1
Total copii de 6(7)-18 ani	9201	65,5
Total copii de 0-18 ani	14020	

Copii de 0-6(7) ani 34%

Copii de 6(7) -16 ani 54%

Copii de 17-18 ani 12%

Analiza pe vârste a contingentului de copii denotă o pondere mai mare pe segmentul de vârstă 11-16 ani – 31,6%. Cea mai mică pondere o are vârsta 0-2 ani – 9,2%. Această situație va influența, pe termen mediu și lung, efectivul de copii la vârstele școlarității. În raion, se înregistrează rate înalte de înrolare atât a copiilor de vârsta încadrării în învățământul preșcolar (83,1%), cât și la nivelurile de învățământ primar și secundar (89,2%).

În evidențele raionului sunt 1065 de copii cu dizabilități, dintre care 161 de 0-6(7) ani și 904 de 6(7)-18 ani. Din totalul de 1065 de copii cu dizabilități, 113 (70,2%) sunt înrolați în instituții preșcolare și 842 (93,1%) – în instituții de învățământ primar și secundar.

Evoluția efectivelor de elevi

		2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Învățământul preșcolar	Total				
	Urban				
	Rural				
Învățământul primar*	Total	3325	3230	3294	3114
	Urban	765	788	838	857
	Rural	2560	2442	2456	2257
Învățământul Gimnazial Liceal	Total	5756	5677	5435 1603	5104
	Urban	1628	1623	1603	1541
	Rural	4128	4054	3832	3563

Învățământ preșcolar:

	Primărie 1-7	Grădiniță 1-7	% cuprinderii	Primărie 5-7	Grădiniță	% cuprinderii
2010-2011	4792	3234	67,48	1501	1383	92,13
2011-2012	4946	3361	67,95	1642	1516	92,32
2012-2013	4586	3374	73,57	1491	1394	93,49
2013-2014	4805	3506	72,96	1508	1431	94,89
2014-2015	4618	3503	75,85	1451	1424	99,73

În anul 2010 în raion erau 4792 copii de 1-7 ani, în 2014- 4618. Cel mai mare număr de copii s-a atestat în anul 2011 – 4946 copii. Cuprinderea cu grădinița indică o cifră mai mică comparativ cu numărul de copii născuți. Spre exemplu cea mai mică cuprindere de la 1-7 ani este specifică pentru anul 2010, cuprinși cu grădinița au fost 67,48%. Cea mai bună cuprindere cu grădinița este caracteristică pentru anul 2014, cuprinși cu grădinița sunt 75,85% copii. În anul precedent nu au fost cuprinși cu grădinița 1299 copii sau 27,04% copii. Un număr impunător de copii necuprinși cu grădinița de la 30 la 100 copii este specific pentru s. Chetrosu, Cotova, s. Drochia, Mîndîc, Nicoreni, Sofia, Șuri, Gribova, Maramonovca, Baroncea, Zgurița. Vîrsta de 5-7 ani numără în anul curent 1451 copii în raion și 1424 copii cuprinși cu grădinița. Analizînd situația din ultimii patru ani, se constată că în anul curent a fost cea mai bună instituționalizare de 99,73%, pe cînd în 2010 era de 92,13%.

Din 165 grupe, 23 sînt cu predare în limba rusă și 142 naționale. Completarea grupelor de copii s-a îndeplinit conform normativului de 15-20 copii pentru grupa de creșă și 20-25 copii grupe preșcolare. Tabloul statistic ne demonstrează respectarea regulamentului cu excepția grădiniței nr.2 s. Pelinia, unde în grupa mare au fost cuprinși 33 copii, cu 8 copii mai mult, Cotova – grupa de creșă 29 copii față de normativul de 20- 6 copii mai mult .Numărul de grupe cu predare în limba rusă este suficient pentru numărul de copii ce solicită grădinița. Conform datelor statistice numărul de grupe cu predare în limba română necesită a fi majorat cu cel puțin 22 grupe, în scopul majorării ratei de cuprindere a copiilor ce nu au acces la grădiniță. În special se caracterizează ca necuprinsă vîrsta de 1-4 ani. Conform regulamentului de completare a grupelor de copii ar fi necesar de deschis în s. Chetrosu (4 grupe), Cotova (2 grupe), s. Drochia (3 grupe), Mîndîc (3 grupe), Nicoreni (6 grupe), Sofia (3 grupe), Șuri (3 grupe), Gribova (1 grupe), Maramonovca(2 grupe), Baroncea(1 grupe), Zgurița(2 grupe). Din localitățile enumerate nu au capacitate de deschidere a grupelor s. Cotova, s. Drochia, Nicoreni, Sofia, Șuri, Baroncea.

Învățămîntul primar/gimnazial/liceal

1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație ca raport din populația în vîrstă de 7-18 ani

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	9081	8907	8729	8218
Feminin	4563	4414	4000	4053
Masculin	4518	4493	4729	4165

La începutul anului de studiu 2014-2015 au fost instituționalizați 7803 elevi cuprinși în 402 clase, în descreștere comparativ cu anul trecut cu 245.

- învățămîntul obligatoriu (elevi/clasele I-IX) –6992/363 ,
- inclusiv învățămîntul primar –3091/160 ,
- învățămîntul gimnazial- elevi/clase-3901/203; învățămîntul liceal – elevi/clase-811/39.

În raion media numărului de elevi în clase este de 19,4, comparabilă cu cea pe țară – 20.

În mediul urban media este 23,8, iar în mediul rural – 18. La acest capitol se atestă anumite variații:

un număr mai mare de 20 de elevi – în 18 instituții, cele mai înalte medii fiind în:

Gimnaziul Mîndîc – 30,7;

Gimnaziul "D. Roman" s. Drochia – 28,3;

LT rus nr.3 Drochia – 25,9;

LT "Victor Coțofană" Chetrosu – 22,5;

LT "M. Eminescu" Drochia – 24,6;

Gimnaziul "V. Ciobanu" Șuri – 23,8;

Gimnaziul Nicoreni – 23,2;

Gimnaziul Ochiul Alb – 23,1;

LT "Ștefan cel Mare" Drochia – 22,6;

Gimnaziul Maramonovca – 22.

?? între 10-20 elevi – în 15 instituții;

?? mai puțin de 10 elevi – în 4 de instituții.

Cele mai mici medii elevi/clasă se înregistrează în:

- ☐☐ Școala primară Lazo – 3,5;
- ☐☐ Școala primară Antoneuca – 5,7;
- ☐☐ Gimnaziul Șalvirii noi – 5,9;

Elevi ponderați pe raion: -7209

Un segment prioritar în activitatea DÎTS, este instituționalizarea copiilor de vîrstă 2-7 ani, **școlarizarea** minorilor cu vîrste cuprinse între 7-16 ani, evitarea abandonului școlar, menținerea contingentului de elevi. În vederea realizării acestei priorități, problemele școlarizării se soluționează în colaborare cu Primăriile, Comisariatul de Poliție, Secția Asistență Socială și Protecție a Familiei, cadrele didactice, părinții. În scopul susținerii copiilor din familiile cu situația materială precară, în luna septembrie 2014, 715 copii din 413 familii defavorizate au beneficiat de ajutor financiar de cîte 350 lei pentru procurarea rechizitelor școlare, îmbrăcăminte și încălțăminte. A fost alocat suma de 250mii 250 lei. La data de 01 octombrie 2014, nu au fost înregistrați copii neșcolarizați. Problema este abandonul școlar- la finele primului semestru avem 4 copii ce au abandonat școala-2 elevi IP Gimnaziul Ochiul Alb și cite 1 elev IP LT rus nr3 și “ M.Eminescu

În evidența autorității tutelare din raion sunt 111 copii rămași fără ocrotirea părintească, plasați în următoarele servicii substitutive de tip familial:

- Centru de plasament temporar – 8 copii;
- CCTF – 34 copii;
- APP – 2 copii;
- Tutelă – 232 de copii.

În raion sunt create, în conformitate cu legislația în vigoare, și servicii sociale adresate copiilor separați de familiile biologice:

Tipuri servicii

Tutelă/curatelă		Asistență parentală profesionistă		Case de copii de tip familial		Centre de plasament	
Nr. familii	Nr. copii în familii	Nr. familii	Nr. copii plasați	Nr. case	Nr. copii plasați	Nr. centre	Nr. copii plasați
209	232	2	9	10	42	1	8

Accesul la studii liceale este asigurat de 4 instituții localizate în orașul Drochia (IP LT „M.Eminescu”, IP LT „Ștefan cel Mare, IP LT rus nr3 (clasele I - XII), IP LT „B-P .Hasdeu”(clasele X - XII) și 5 rurale (Popeștii de Sus, Cotova,Chetrosu, Sofia, Pelinia). În anul de studii 2014-2015 s-a desfășurat admiterea în clasele a X-a în 6 licee din raion: IP LT„B-P.Hasdeu”, IP LT„Mihai Eminescu”, IP LT„Ștefan cel Mare”,IP LT rus nr.3, IP LT Pelinia, IP LT „I. Creangă”. Regulamentar (2 clase, profil real și uman) admiterea s-a realizat în 5 instituții: IP LT„B-P.Hasdeu”, IP LT„Mihai Eminescu”, IP LT„Ștefan cel Mare”, IP LT rus nr.3, I P LT Pelinia. Din *tabelă este evidentă o descreștere a numărului elevilor înmatriculați în liceele raionului în anul 2014, comparativ cu anii precedenți:*

Media minimă de concurs: profil real 6,57-este cea mai mare din ultimii ani, pe cînd la profil uman este cea mai mică-5,5. La liceul rus de asemenea media de concurs la profil real este mai mare decît la cel umanist.

		Limba română de instruire								Limba rusă de instruire							
		Profil real				Profil umanist				Profil real				Profil umanist			
		Locuri disponibile	Cereri depuse	Înmatriculați	M.C min.	Locuri disponibile	Cereri depuse	Înmatriculați	M.C min.	Locuri disponibile	Cereri Depuse	Înmatriculați	M.C min.	Locuri disponibile	Cereri depuse	Înmatriculați	
1	2010/2011	395	320	315	6,19	320	169	152	6,07	50	45	43	6,82	25	22	18	
2	2011/2012	350	170	166	5,8	320	220	217	5,7	50	25	25	6,0	25	27	25	
3	2012/2013	290	171	171	5,4	265	155	155	5,8	35	32	30	7,0	35	29	27	
4	2013/2014	250	106	102	6,12	250	129	127	5,87	30	31	26	6,52	30	-	-	
5	2014/2015	127	91	91	6,57	149	132	132	5,5	25	23	23	7,16	25	20	20	

Probleme generale pentru întreg sistemul de învățământ la nivel local

Puncte tari - Existența unei baze de date privind populația școlară, cadrele didactice etc. - se înregistrează rate înalte de înrolare atât a copiilor de vârstă încadrării în învățământul preșcolar (83,1%), cât și la nivelurile de învățământ primar și secundar (99,2%). - instituțiile de învățământ sunt dotate cu echipamente și inventar, au în dotare tehnică de calcul, de multiplicare și imprimare a materialelor, conexiune internet, care permite organizarea procesului educațional conform tehnologiilor modern; - toate școlile și grădinițele sînt asigurate cu minimul necesar de mobilier conform cerințelor sanitaro-igienice. - în raion este asigurat accesul copiilor de alte etnii la educație în limba maternă, în 9 instituții preșcolare și 7 instituții de învățământ primar și secundar procesul educațional fiind organizat/realizat și în limba rusă.	Puncte slabe - deteriorarea mediului socio-economic, familial; diminuarea interesului/capacității familiei de a susține pregătirea școlară a copiilor, parinți plecați la muncă în străinătate - este redus nivelul de dotare cu tehnică a instituțiilor preșcolare; - infrastructura instituțiilor, cu mici excepții, nu este adaptată la necesitățile copiilor cu dizabilități - 50 la sută din instituțiile preșcolare și 40 la sută din cele școlare nu valorifică integral capacitatea instituțională; - pregătirea insuficientă a managerilor în domeniul legislativ;
Oportunități - posibilitatea de informare și comunicare rapidă cu toate instituțiile din subordine utilizînd TIC; - colaborarea cu comunitatea locală și cu	Amenințări - sistem legislativ complicat, adesea confuz și în continuă schimbare; - slaba motivație financiară și migrația cadrelor tinere spre domenii mai bine plătite;

diverse organizații non-guvernamentale; - posibilitatea organizării cursurilor de formare prin IȘE și alți furnizori de servicii; - existența unor cadre didactice cu experiență acumulată în organizarea și derularea diverselor proiecte;	- situația socio-economică precară a multor familii; - insuficienta conștientizare a părinților și elevilor privind rolul lor de principali parteneri ai instituțiilor de învățământ;
--	---

Resurse umane

Puncte tari - majoritatea cadrelor didactice din instituțiile de învățământ din raion – 73,8% – au studii superioare, 55,5 % - dețin grade manageriale/ didactice - manageri școlari cu experiență; Directori formați în management educațional; - număr mare de cadre didactice ce dețin grade didactice; - cadre didactice antrenate în formare continuă: reciclări, recalificări, masterat, a doua facultate; - elevi participanți și premianți ai concursurilor și olimpiadelor republicane; - relațiile interpersonal (profesor-elev, conducere-subaltern, profesori-părinți, profesor-profesor) existente favorizează crearea unui climat educațional deschis, stimulativ; - gestionarea eficientă a resurselor alocate pentru investiții; - dotarea școlilor cu calculatoare; - dotarea laboratoarelor de fizică, chimie, biologie cu mijloace prin proiectul: Învățământ de calitate în mediul rural;	Puncte slabe - insuficienta diversitate a abilităților cadrelor didactice în raport cu solicitările părinților și copiilor; - slaba motivare a cadrelor didactice și personalului auxiliar pentru formare continuă; - conservatorismul unor cadre didactice privind aspectele: organizarea și desfășurarea lecțiilor, centrarea activității didactice pe necesitățile elevului, informatizarea etc. - resurse financiare și informaționale încă deficitare; - predarea unor discipline școlare de nespecialiști; - preocuparea insuficientă a cadrelor didactice pentru promovarea imaginii instituției; - slaba implicare în proiecte educaționale; - nivel ridicat al absenteismului la nivelul elevilor de liceu; - demersul didactic este axat destul de mult pe cantitatea de informații; utilizarea preponderentă a unor strategii didactice în care elevul este predominant spectator și nu actor; - școlile sunt asigurate parțial cu psihologi și logopezi (9 instituții din 37 și, respectiv, 2 din 37), iar în grădinițe nu este angajat nici un psiholog și nici un logoped; - în 9 instituții de învățământ preșcolar nu este angajat lucrător medical
Oportunități - standardele înalte privind activitățile didactice și rezultatele bune ale elevilor asigură prezența unei populații școlare cu nivel intelectual ridicat; - oferta de formare continuă a cadrelor didactice; *posibilități multiple de a accede la informații științifice și metodice de ultimă	Amenințări - Insuficienta pregătire managerială a unor directori; - baza materială a instituțiilor nu permite realizarea tuturor solicitărilor beneficiarilor; - comunicarea deficitară între școală, organele locale, inspectoratul de poliție etc.

oră; - posibilitatea selectării unor cadre didactice bine pregătite profesional;	
---	--

Figura 1. Ponderea instituțiilor în sistemul de învățământ raional

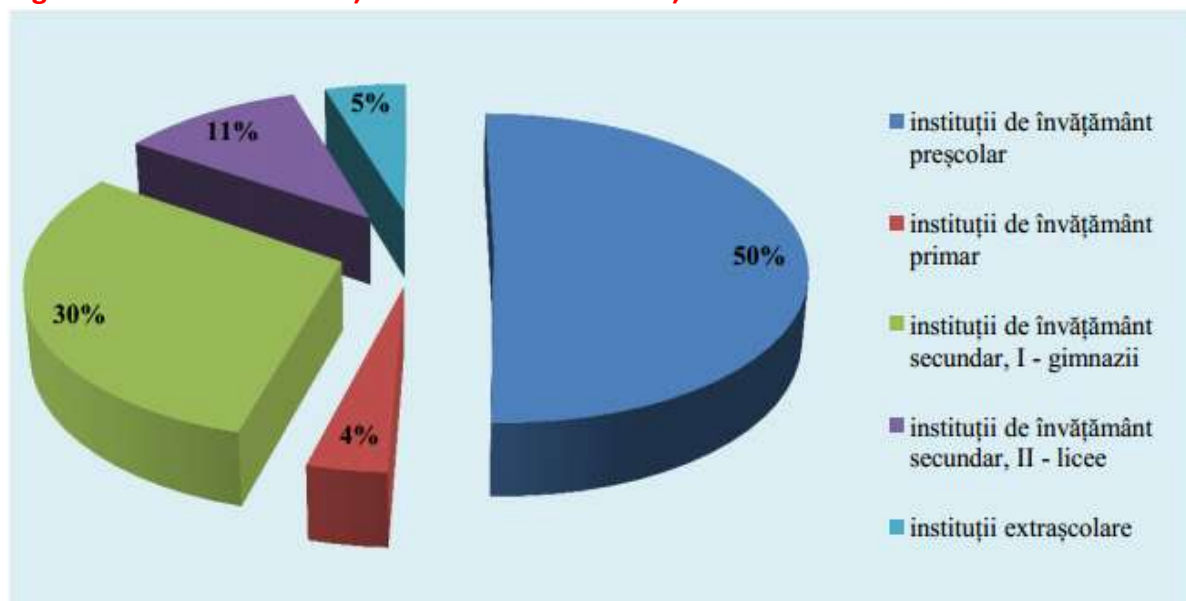

Figura 2. Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar

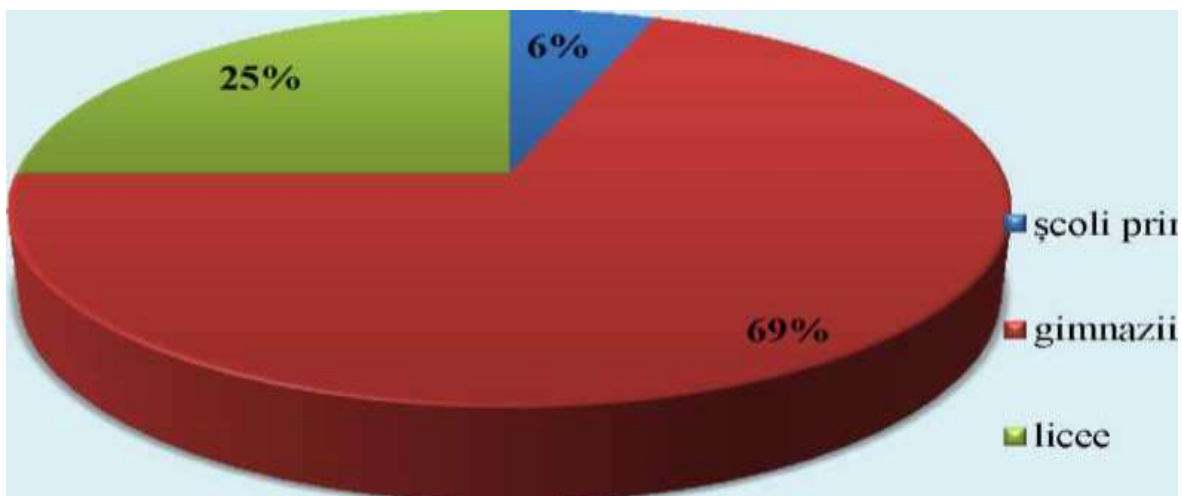

Figura 3. Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar (în plan comparativ: național/raional)

- ponderea școlilor primare nu diferă de indicatorul respectiv la nivel național;
- ponderea gimnaziilor - de 1,2 ori mai mare decât ponderea la nivel național;
- ponderea liceelor - de 1,3 ori mai mică.

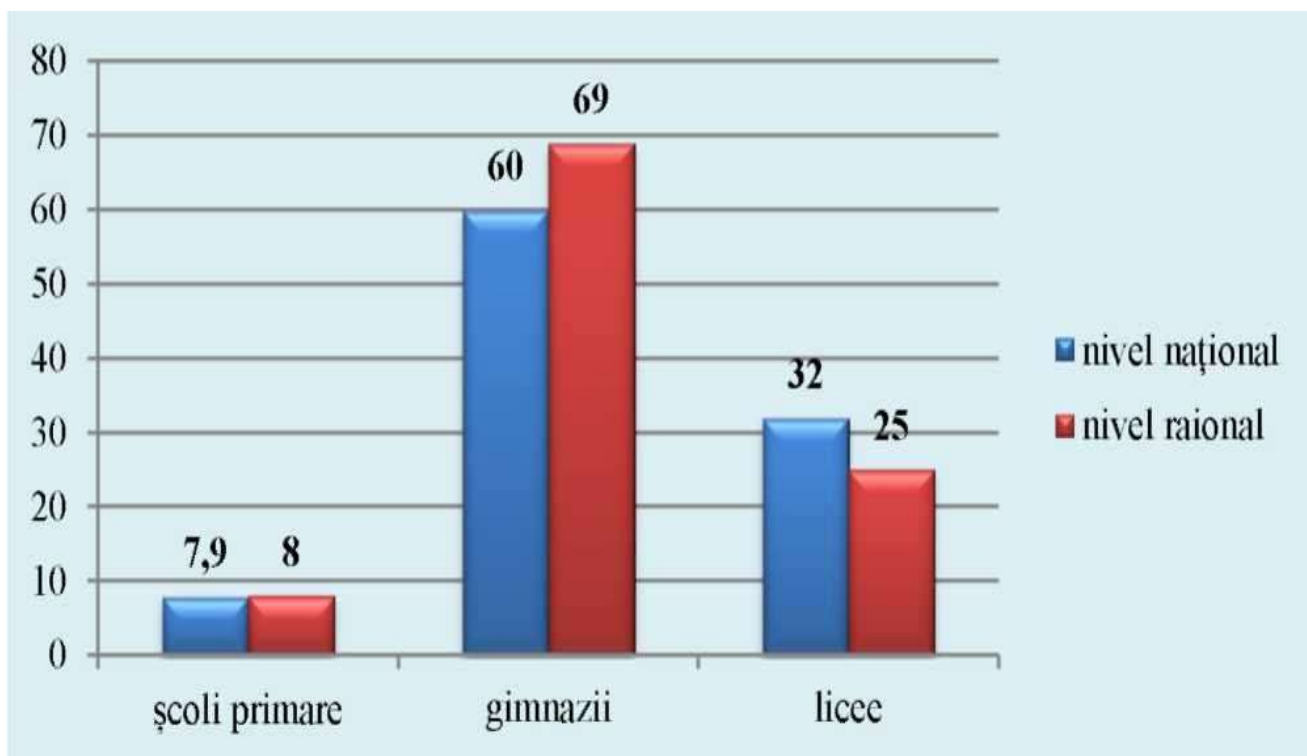
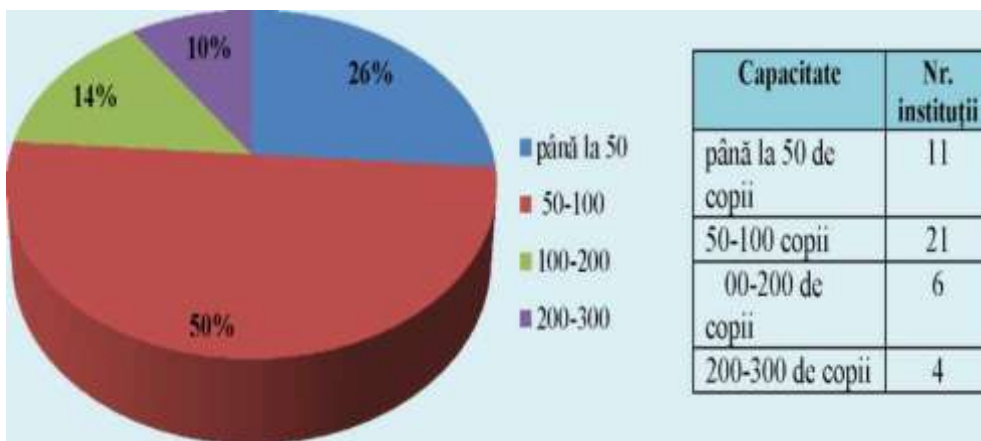
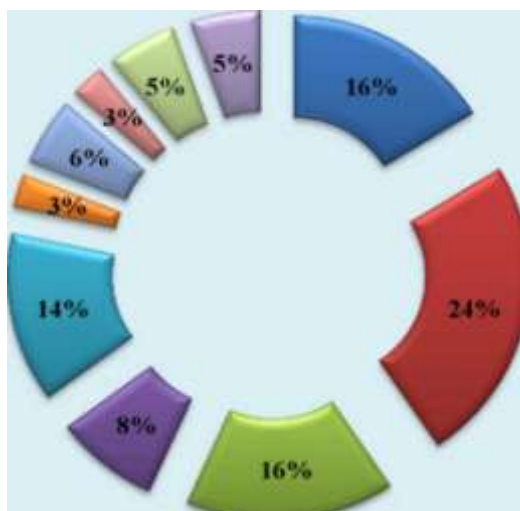

Figura 4. Capacitatea instituțiilor de învățământ timpuriu, primar și secundar

50-100 -6

100-200 -9
 200-300 -6
 300-400 -3
 400-500 -5
 500-600 -1
 600-700 -2
 700-800 -1
 800-900 -2
 peste 900 -2

1.4 Dezvoltarea economică

1.4.1 Industria

În ianuarie-septembrie 2015 valoarea cifrei de afaceri (venitul din vânzări) în total pe tipuri de activități economice a alcătuit **915 086,8 mii lei**, și a marcat o scădere cu **11,1 %** comparativ cu perioada similară a anului precedent. Valoarea cifrei de afaceri pe piața internă a constituit **507 271,9 mii lei**, înregistrând o majorare cu **2,3 %** față de anul trecut, iar pe piața externă, **254 771,3 mii lei**, marcînd o scădere cu **23,5 %**, față de perioada similară a anului trecut.

În industria prelucrătoare cifra de afaceri a alcătuit **909 045,1 mii lei**, la fel înregistrînd o scădere cu **11,2 %** față de ianuarie-septembrie 2014, iar în industria distribuției apei, salubrității și gestionării deșeurilor, cifra de afaceri a fost **6 041,7 mii lei**, fiind în creștere cu **14,9 %** față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Valoarea Cifrei de Afaceri pe tipuri de activități:

	septembrie 2015		ianuarie-septembrie 2015	
	În prețuri curente, mii lei	În % față de septembrie 2014	În prețuri curente, mii lei	În % față de ianuarie- septembrie 2014
Total	103 045,5	70,5	915 086,8	88,9
Industria prelucrătoare	102 368,0	70,4	909 045,1	87,8
Industria distribuției apei, salubrității și gestionării deșeurilor	677,5	110	6 041,7	114,9

Pe parcursul a 9 luni al anului 2015, conform datelor preliminare, valoarea totală a producției fabricate de întreprinderile industriale prelucrătoare, incluse în cercetare, a constituit **171 265,4 mii lei** (în prețuri curente) și a marcat o scădere față de aceeași perioadă a anului 2014 cu **57,2 %**. În industria alimentară valoarea producției fabricate de asemenea a înregistrat o diminuare, cu **57,9 %** față de ianuarie-septembrie 2014.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate industria pentru luna septembrie și ianuarie-septembrie, anul 2015 se prezintă astfel:

	Unitatea de măsură	în % față de septembrie 2014	în % față de ianuarie-septembrie 2014
Pâine de grâu	tone	109,9	104,9
Produse de cofetărie și patiserie	tone	113,3	102,6
Prelucrarea laptelui și fabricarea produselor lactate	tone	77,1	108
Făină de grâu	tone	96,5	103,1
Tărîțe, sparturi și alte reziduuri din prelucrarea grâului	tone	88,2	98,6
Carne	tone	63,2	16,2
Piei brute	bucăți	178,2	47,3
Zahăr-tos obținut din sfecla de zahăr sub formă solidă	tone	19,5	38,4
Zahăr-pudră, alt zahăr în formă solidă din sfeclă de zahăr	tone	115,2	120,2
Melase obținute din extracția sau rafinarea zahărului	tone	19,2	78,9
Cherestrea	m ³	137,5	103,1
Apă potabilă	mii m ³	112,9	115,8
Servicii de colectare și epurare a apelor uzate	mii lei	98,2	140,5
Energie electrică	mii kWh	19	59,7
Brichete și peleți din lemn și alte deșeuri vegetale	tone	76,7	48,7
Gaz obținut din produse agricole derivate sau deșeuri	m ³	99,4	104,3

În ianuarie-septembrie 2015, comparativ cu perioada similară a anului 2014, se observă o creștere nesemnificativă a producției de pâine cu **4,9 %**, produselor de cofetărie și patiserie cu **2,6 %**, produselor lactate cu **8 %**, făinei de grâu cu **3,1 %** și a zahărului-pudră și alt zahăr obținut din sfecla de zahăr cu **20,2 %**, în comparație cu aceeași perioadă a anului precedent. La fel a crescut livrarea apei potabile cu **15,8 %**, a gazului obținut din produsele agricole derivate sau deșeuri cu **4,3 %** și serviciile de colectare și epurare a apelor uzate cu **40,5 %**.

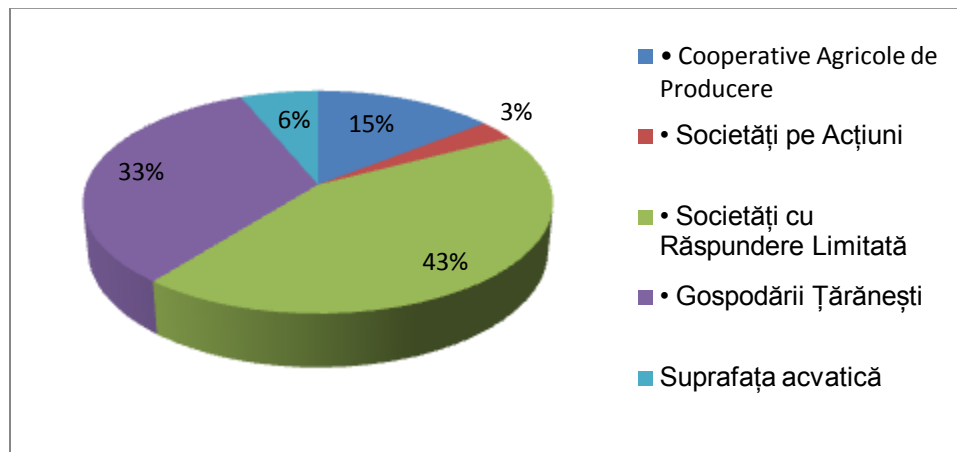
Totodată în primul semestru al anului 2015 a scăzut semnificativ producția de carne și piei brute comparativ cu perioada similară a anului precedent, din cauza lisei pieții externe de desfacere. De asemenea se observă o scădere a producției de zahăr-tos în formă solidă din sfeclă

de zahăr cu **61,6 %** și a melasei cu **21,1 %**, aceasta se datorează începerii mai târziu a sezonului de producere la întreprinderea de prelucrare a sfeclă de zahăr din raion, comparativ cu anul 2014.

1.4.2 Agricultura

Sistemul agricol reprezintă un ansamblu de sectoare, tehnologii, mașini și agregate tehnologice, în care solul este folosit ca principală resursă de producție pentru culturile agricole, pomicole, viticole, legumicole, floricole ca și pentru creșterea animalelor. La moment, sectorul agricol din raionul Drochia dispune de circa 86 864 ha de terenuri agricole, care în proporție de 86% sunt în proprietate privată, restul suprafețelor 14% se află în proprietate publică a statului și proprietate publică a unităților administrative teritoriale. Principalele culturi agricole sunt: grâul, porumbul, floarea soarelui, sfecla de zahăr, soia și merele. Sectorul zootehnic este prezentat de bovine, porcine și păsări, nefiind însă ramura de bază a agriculturii raionului. Repartizarea terenurilor agricole între diferite forme organizatorico-juridice este prezentată în figura de mai jos.

Segmentul corporative de producție agricolă în raionul Drochia este prezentat de către:

- Cooperative Agricole de Producere – 5,3 mii ha.
- Societăți pe Acțiuni – 1,1 mii ha.
- Societăți cu Răspundere Limitată – 16,0 mii ha.
- Gospodării Țărănești – 12,2 mii ha.

Suprafața intravilană a satelor și orașilor raionului Drochia constituie 9778 ha.

Suprafața acvatică în raion ocupă 2,3 mii ha, iazurile 1,2 mii ha.

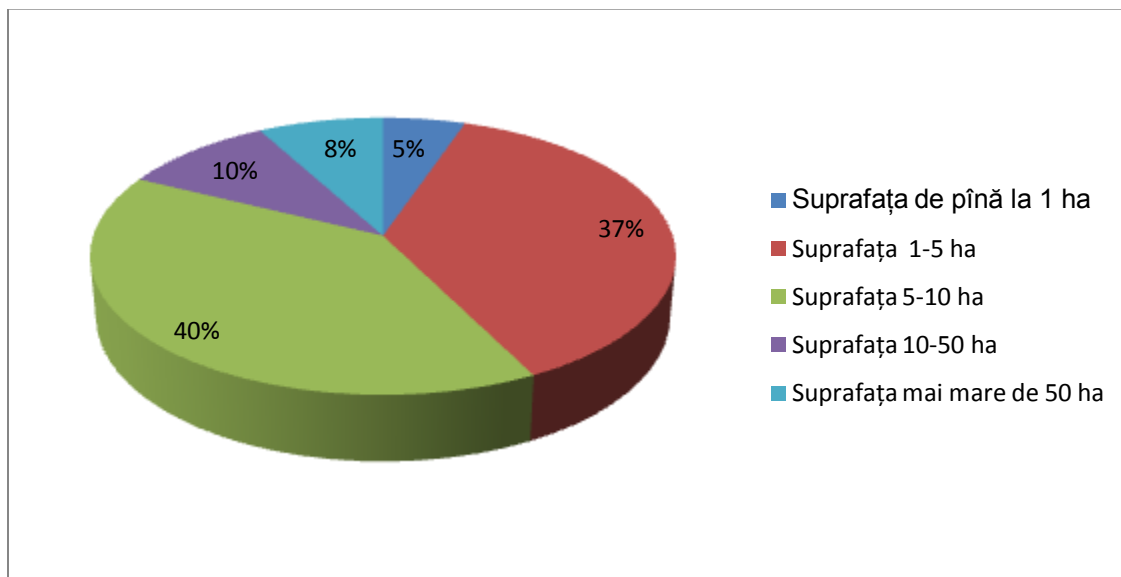
Terenurile agricole din r-l Drochia se caracterizează printr-un nivel destul de înalt de consolidare. Astfel, conform situației din anul 2015, cca. 87% din terenurile agricole sunt consolidate. Bonitatea medie a terenurilor agricole din raion este de cca. 73 grad/hectar.

Volumul global de producție agricolă pe anii 2012-2015:

	2012	2013	2014	2015	media
	Tone	Tone	Tone	Tone	Tone
Grâu	44 684	47 300	38 790	18 160	37 233,5
Porumb	9 690	35 220	41 325	46 328	33 140,7
Sfeclă de zahăr	14 3315	213 150	307 550	100 690	191 176,2
Floarea soarelui	17 634	30 200	32 536	36 112	29 120,5
Fructe	9 963	5 185	7 320	15 890	9 589,5

Circa 31% din totalitatea terenurilor agricole sunt lucrate în cadrul exploatațiilor agricole mari. Restul de 69%, este reprezentat de gospodăriile țărănești și particulari. În cadrul gospodăriilor țărănești circa 91% de terenuri sunt lucrate de gospodăriile cu mărimea mai mică de 5 ha, fapt ce nu oferă prea multe oportunități pentru dezvoltarea unei agriculturi cu caracter comercial. .

Structura gospodăriilor țărănești după mărimea suprafețelor lucrate, 2015, ha, %

Actualmente, în raionul Drochia există trei sisteme agricole: *de subzistență, convențional și ecologic*. Totuși, sistemul predominant este cel de subzistență, care se caracterizează prin:

- Producția se utilizează preponderent pentru consumul familiei;
- Utilizarea tehnologiilor simplificate, bazate pe munca manuală;
- Mărimea mică a loturilor agricole.

Sistemul convențional este prezentat de societăți cu răspundere limitată, cooperative agricole și societăți pe acțiuni. Trăsăturile specifice ale sistemului convențional sunt:

- Concentrarea terenurilor agricole în gospodăriile mari;
- Aprofundarea specializării întreprinderii agricole;
- Nivelul înalt de dependență de resursele importate;
- Mecanizarea și utilizarea intensivă a chimicalelor în procesul de producție;
- Creșterea productivității muncii și reducerea populației rurale

Ponderea sistemului agricol ecologic, ce se caracterizează prin organizarea producției la gospodăriile agricole certificate cu menținerea și restabilirea fertilității solului este nesemnificativă.

Luînd în considerație creșterea complexității și incertitudinii sistemelor agricole de mărimi diferite care concurează între ele, este necesar de a forma o viziune modernă privind dezvoltarea agriculturii în raionul Drochia.

Toate sistemele agricole existente în raion nu asigură dezvoltarea durabilă a sectorului. Acestea sunt caracterizate prin productivitatea scăzută și calitatea insuficientă a producției.

În special, trebuie de menționat lipsa de conexiune între agricultură și turism. Raionul Drochia are oportunități pentru dezvoltarea turismului rural, agro-turismului și turismul în cadrul exploatațiilor agricole. Acest lucru necesită implementarea sistemelor agricole respective.

1.6.2.1. Principalele probleme cu care se confruntă agricultorii

Printre principalele probleme cu care se confruntă agricultorii din raionul Drochia, pot fi menționate următoarele:

Importanța sectorului agricol în economia raionului Drochia este foarte mare. În agricultură este angajată o parte importantă din populația aptă de muncă. În sector predomină munca agricolă neproductivă și prost plătită.

Sectorului agricol este cel mai expus și vulnerabil față de riscurile naturale și schimbările climatice. Factorul principal ce determină mărimea, calitatea și stabilitatea producției agricole sunt condițiile agro-climaterice ale teritoriului, în special lipsa sau surplusul de umezeală, condiționate în mare măsură de schimbările actuale ale climei.

Metodele de cultivare în rândul gospodăriilor țărănești de subzistență și în cadrul gospodăriilor casnice rămân tradiționale, cu un nivel scăzut de mecanizare și cu o productivitate redusă.

Sistemele agricole ineficiente, structurile de piață subdezvoltate, parcelarea extensivă a terenurilor agricole sunt doar unii dintre factorii care determină potențialul insuficient pentru livrarea durabilă de produse agricole primare în cadrul lanțului valoric.

Absența tehnologiilor agricole de o productivitate înaltă a condus la de gradarea terenurilor ca urmare a nerespectării asolamentelor, eroziunii solului, defrișărilor, dar și a adaptării limitate a tehnologiei la schimbările climei.

Cantitatea de îngrășăminte minerale și organice utilizate în agricultura raionului este insuficientă pentru menținerea fertilității solului.

În cadrul sectorului zootehnic predomină producția de scară mică în gospodăriile particulare, unde se practică, de obicei, tehnologii extensive de producere, fapt ce a cauzat reducerea productivității acestui sector și intensificarea poluării localităților rurale.

Fitotehnia. În anul 2015 suprafața însămînțată a culturilor cerealiere și leguminoase în întreprinderi agricole și gospodării țărănești cu suprafața terenurilor de 50 ha și peste a fost de **24 580 ha**, de pe care la 1 octombrie anul 2015 s-au recoltat **19 970 ha**, recolta efectivă de pe suprafața totală fiind în masa inițial înregistrată de **557 122** chintale, producția medie la 1 ha constituind **27,9** chintale.

Suprafața însămînțată a porumbului a fost de **5 469 ha**. Din care la 1 octombrie a 2015 s-au recoltat numai **859 ha**, recolta efectivă fiind de **13 280** chintale producția medie la 1 ha fiind de **15,5** chintale.

Suprafața, însămînțată de sfeclă de zahăr a fost **4 378 ha**, cu recolta efectivă în masa inițială de **46 244** chintale. Floarea-soarelui, din **12 907 ha** s-au recoltat **12 298 ha** cu recolta efectivă în masa inițială de **199 098** chintale producția medie la 1 ha fiind de **16,2** chintale .

Suprafața însămînțată de soia a fost de **7 629 ha**, din care s-au recoltat **2 714 ha**, recolta efectivă fiind de **20 076** chintale.

Din suprafața de **39 ha** de legume însămînțate, a fost recoltate **27 ha**, cu recolta efectivă de **3 462** chintale.

Producția principalelor culturi agricole în gospodăriile de toate categoriile cu suprafața terenurilor de 50 ha și peste la 1 octombrie 2015 se prezintă prin datele următoare:

	Suprafața însămânțată totală, ha	Suprafața recoltată		Recolta efectivă de pe suprafața totală, q	Producția medie la 1 ha q
		Total, ha	În % față de total		
Culturi cerealiere și leguminoase pentru boabe-total	24 580	19 970	81,2	557 122	27,9
Grâu de toamnă și de primăvară	15 803	15 803	100	448 842	28,4
Orz de toamnă și de primăvară	3 159	3 159	100	92 683	29,3
Porumb pentru boabe	5 469	859	15,7	13 280	15,5
Leguminoase pentru boabe-total	149	149	100	2 317	15,6
Alte culturi cerealiere					
Floarea-soarelui	12 907	12 298	95,3	199 098	16,2
Sfecla de zahăr	4 378	261	6,0	46 244	177,2
Soia	7 629	2 714	35,6	20 076	7,4
Răpîșă	31	31	100	736	23,7
Cartofi, legume și culturi bostănoase alimentare	77	56	72,7	x	x
din care:					
Legume de cîmp	39	27	69,2	3 462	128,2
Fructe total:	677	233	34,4	22 297	89,9
din care:					
sămînțoase	582	154	26,5	16 619	107,9
sîmburoase	95	79	83,2	5 678	71,9

În anul 2015 ca și în anii precedenți, întreprinderilor agricole le revine partea principală din cultivarea leguminoaselor pentru boabe-total: 100% fructelor: 100%, cereale și leguminoase boabe (exclusiv porumb): 96%, floarea-soarelui: 92,3, soia:95,5%.

Roda medie a principalelor culturi agricole în gospodăriile de toate categoriile cu suprafața terenurilor de 50 ha și peste, la 1 octombrie 2015, după datele preliminare se caracterizează în felul următor:

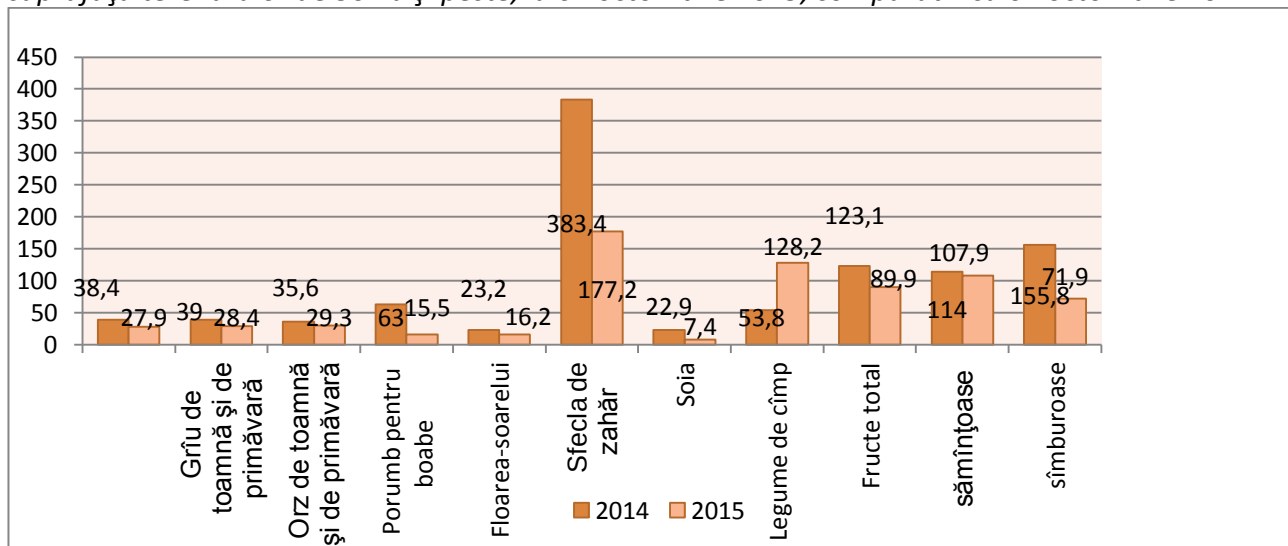
Chintale la 1 hectar

	2014 01 octombrie	2015 01 octombrie	2015 în % față de 2014
Cereale și leguminoase - boabe (cu excepția porumbului)-total	38,4	27,9	72,7
Grâu de toamnă și de primăvară	39	28,4	72,8
Orz de toamnă și de primăvară	35,6	29,3	82,3
Porumb pentru boabe	63	15,5	24,6
Floarea-soarelui	23,2	16,2	69,8
Sfecla de zahăr	383,4	177,2	46,4
Soia	22,9	7,4	32,3

Legume de câmp	53,8	128,2	de 2,4ori mai mult
Fructe total:	123,1	89,9	73
din care:			
sămînţoase	114	107,9	94,6
sîmburoase	155,8	71,9	46,1

În anul 2015, faţă de anul precedent, ritmurile de recoltare a culturilor agricole sunt în descreştere, fapt generat de condiţiile naturale nefavorabile din acest an.

Roada medie a principalelor culturi agricole în gospodriile de toate categoriile cu suprafaţa terenurilor de 50 ha şi peste, la 01 octombrie 2015, comparativ cu 01 octombrie 2014:

ZOOTEHNIA. În perioada ianuarie-septembrie 2015 în comparaţie cu anul precedent la întreprinderile agricole producţia de creştere a vitelor s-a majorat puţin , producţia porcinelor a crescut puţin, a ovinelor şi caprinelor a scăzut cu **16,1%** faţă de aceeaşi perioadă a anului precedent, la fel şi producţia laptelui s-a majorat, pe cînd producţia păsărilor şi respectiv cea de ouă dimpotrivă a scăzut semnificativ comparativ cu aceeaşi perioadă a anului trecut.

Situaţia în sectorul zootehnic continuă să fie determinată de situaţia din gospodăriile populaţiei în care este concentrată cea mai mare parte a producţiei animaliere.

La 1 octombrie 2015 ponderea şeptelului de vite în această categorie de gospodării a constituit la bovine **86%**, din numărul total de animale, din care vaci **92,6%**; la porcine, **96,7%**, la ovine şi caprine, **98%**.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole, gospodăriile populaţiei şi cele ţărăneşti pe principalele tipuri la 01.10.2015 se prezintă astfel:

	La 1 octombrie 2015		Ponderea în % faţă de total
	capete	în % faţă de 1 octombrie 2014	
BOVINE - TOTAL:	9 034	99,5	100
din care în întreprinderile agricole	1 113	104,8	12,3

	La 1 octombrie 2015		Ponderea în % față de total
	capete	în % față de 1 octombrie 2014	
gospodăriile populației	7 921	98,8	87,7
din acestea VACI - TOTAL:	6 779	96,7	100
din care în întreprinderile agricole	468	96,8	6,9
gospodăriile populației	6 311	96,7	93,1
PORCINE - TOTAL:	8 345	97,9	100
din care întreprinderile agricole	267	92,4	3,2
gospodăriile populației	8 078	98,1	96,8
OVINE ȘI CAPRINE –TOTAL:	12 847	83,9	100
din care în întreprinderile agricole	260	98,5	2
gospodăriile populației	12 587	83,6	98
CABALINE-TOTAL:	1 423	94,1	100
din care în întreprinderile agricole	35	97,2	2,5
gospodăriile populației	1 388	94	97,5
PĂSĂRI – TOTAL:	196 906	101,9	100

Conform stării la 01 octombrie 2015, față de data respectivă a anului 2014 la întreprinderile agricole a avut loc o scădere a efectivului de animale, efectivul de vaci s-a micșorat cu **3,2%**, efectivul de porcine s-a micșorat cu **7,6%**, efectivul de ovine și caprine cu **1,5%**, efectivul de cabaline a scăzut cu **2,8%**, iar efectivul bovinelor a crescut cu **4,8%** față de 01 octombrie 2014.

În sectorul individual (gospodăriile populației și cele țărănești) a avut loc micșorarea efectivului de bovine cu **1,2%**, de ovine și caprine cu **16,4%**, efectivul de cabaline, cu **6%**, efectivul de porcine cu **1,9%**, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

În gospodăriile de toate categoriile a avut loc creșterea efectivului de păsări cu **1,9 %** față de situația la 01 octombrie 2014.

1.6.2.2. Analiza SWOT sectorul agricol

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
Ponderea mare a solurilor fertile și clima temperată continentală Acces la servicii de transport Tradiții de agricultură în cadrul populației raionului Condiții favorabile pentru un spectru larg de activități agricole și ne-agricole Ponderea relativ înaltă a terenurilor consolidate	Parcelarea excesivă a terenurilor Conexiuni slabe între agricultură și sectorul de prelucrare a produselor agricole Infrastructura drumurilor subdezvoltată Tendințe demografice nefavorabile ca îmbătrânirea, depopularea și migrarea în masă Cultura antreprenorială în spațiul rural slab dezvoltată Lipsa sistemului de irigare pe zone; Mijloace fixe uzate, inclusiv cele pentru

	sistemul de irigare Lipsa infrastructurii de procesare a fructelor și legumelor Subdezvoltarea infrastructurii pentru creșterea legumelor în teren protejat Dificultăți în ceea ce privește crearea unei infrastructuri complexe de protecție antigrindină cu aplicarea metodei rachetare
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Dezvoltarea irigației prin reabilitarea sistemelor vechi de irigare și practicarea irigației mici Susținerea programelor de parteneriat public-privat cu utilizarea intensivă a forței de muncă în spațiile rurale Elaborarea planului de consolidare a terenurilor agricole Dezvoltarea agriculturii specializate în microzone Tendința de consum a produselor autohtone pozitivă Interesul APC, în special al ministerului de ramură (MAA), în dezvoltarea industriei de procesare la nivel raional și local Sistemul de subvenționare îmbunătățit	Intensificarea hazardurilor naturale, extinderea proceselor de eroziune Calamitățile naturale în zonele limitrofe care se pot extinde și pe teritoriul Republicii Moldova Condițiile de creditare dificile și neconvenabile pentru agenții economici doritori de a porni sau a dezvolta afaceri în domeniul procesării producției Prețuri înalte pentru resursele energetice

1.6.2.3. Recomandări

Sunt propuse următoarele recomandări de remediere a problemelor din sectorul agricol al raionului Drochia:

☐☐ Consolidarea investițiilor în agricultură.

- o Stimularea asocierii producătorilor agricoli pentru procurarea materialelor și comercializarea produselor agricole;
- o Informarea antreprenorilor privind diversele oportunități de finanțare externă și acordarea asistenței pentru atragerea granturilor;

☐☐ Consolidarea terenurilor.

- o Cointerесarea deținătorilor de terenuri de a arenda terenurile agricole;
- o Perfectarea cadrului juridic, care ar permite consolidarea mai ușoară a terenurilor prin crearea posibilităților de deplasare spre margini a proprietarilor ce nu doresc să consolideze loturile

☐☐ Îmbunătățirea infrastructurii de irigare.

- o Practicarea irigației mici utilizând sursele locale de apă. Facilitarea accesului pe piață.
- o Informarea producătorilor agricole privind procedurile de export

o Crearea unui Centru de monitorizare a producției agricole, care ar deservi toți producătorii agricoli din raion

??Elaborarea unui studiu de specializare a profilului agricol

??Dezvoltarea infrastructurii post-recoltare prin crearea întreprinderilor de colectare, ambalare, procesare și păstrare a producției agricole.

??Susținerea spiritului antreprenorial prin asistarea producătorilor agricoli în efectuarea cercetărilor de marketing, mediatizarea unor noi idei de afaceri, studierea capacităților de producere din raion și informarea privind potențialul nevalorificat.

??Revitalizarea sectorului zootehnic prin crearea posibilităților de înșămânțare artificială a animalelor și stimularea creării fermelor.

??Îmbunătățirea calității solurilor prin măsurile de eradicare a practicilor de ignorare a nerespectării asolamentelor, a structurii zonale recomandate a semănăturilor și lucrarea incorectă a solului.

1.4.3 Evaluarea mediului de afaceri

Numărul de întreprinderi

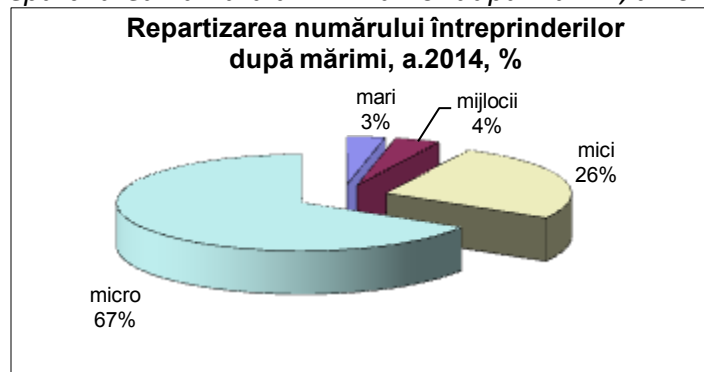
Numărul și structura întreprinderilor. În a. 2014 în raion potrivit datelor BNS activau 480 întreprinderi. Printre acestea ponderea majoritară o constituie IMM-urile - 464 un. sau 96% din totalul întreprinderilor. La întreprinderile mari se referă doar 16 întreprinderi sau 3% agenți economici.

Tabelul Numărul de întreprinderi în raion , a. 2011-2014

Anii	2011	2012	2013	2014
TOTAL, inclusiv:	434	442	459	480
Mari	12	14	16	16
IMM, dintre care:	422	428	443	464
Mijlocii	19	22	20	19
Mici	112	110	106	126
Micro	291	296	317	319

Potrivit datelor BNS pentru anul 2014, în numărul total de Întreprinderi Mici și Mijlocii partea dominantă aparține întreprinderilor micro cu o pondere ce constituie 67%, ponderea întreprinderilor mici –26%, a celor mijlocii –circa 4% din numărul total al IMM-urilor. Structura sectorului IMM în raion este comparabilă cu datele similare pentru regiunea Nord și pentru Republica Moldova în ansamblu. Printre diferențe: în a. 2014, în raion este mai mică ponderea întreprinderilor micro –67% (în țară –77%; în regiunea Nord –72%) și mai mare ponderea întreprinderilor mici - 26% (în țară – 19 %; în regiunea Nord – 23,5%).

Figura . Repartizarea numărului IMM-urilor după mărimi, a.2014,

Evoluția numărului de întreprinderi. În a. 2011-2014 s-a înregistrat o creștere nesemnificativă a numărului de întreprinderi: de la 434 pînă la 480 întreprinderi. Tendința de creștere a numărului de întreprinderi este caracteristică atît pentru economia națională, cît și pentru regiunea Nord.

Ritmurile anuale de creștere a numărului de întreprinderi în ansamblu pe total întreprinderi în anii 2012-2014 în r. Drochia au constituit respectiv 101,1%, 100,3% și 104%.

Creșterea numărului de întreprinderi ale sectorului IMM este condiționată de creșterea constantă a numărului de întreprinderi micro.

Numărul de IMM la 1000 locuitori. Un indicator important, care caracterizează densitatea IMM-urilor în teritoriu este numărul lor la 1000 locuitori. În r. Drochia acest indicator constituie 4,85 întreprinderi la 1000 locuitori –în a. 2011, respectiv 5,45 întreprinderi la 1000 locuitori (a. 2014).

Tabelul 1. Numărul de IMM la 1 000 locuitori în anii 2011-2014

Anii	2011	2012	2013	2014
IMM	4,85	4,97	5,18	5,45

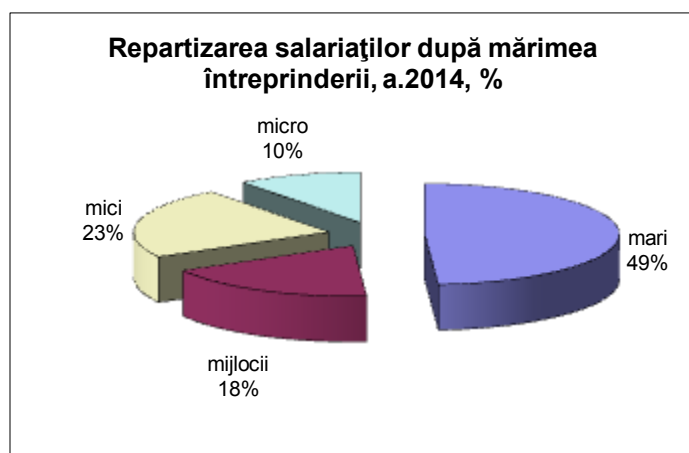
Deși în ultimii 3 ani s-a înregistrat o creștere a acestui indicator, valoarea lui este mai mică, decât media pentru regiunea Nord (5,85 IMM la 1000 locuitori –a. 2011), și mult sub media pentru Republica Moldova, care constituie 13,4 IMM la 1000 locuitori.

Ocuparea forței de muncă în întreprinderi

Repartizarea numărului de salariați pe întreprinderi de diferite mărimi. În toate întreprinderile raionului erau angajați 12163 salariați în a.2014.

Inclusiv în întreprinderile mari lucrau 49% din totalul salariaților. Concomitent, în sectorul IMM au fost ocupate 51% salariați, dintre care la întreprinderile mijlocii – 18%; la întreprinderile mici – 23% și la întreprinderile micro sunt angajați cel mai mic număr de salariați -10% din salariați. Ar fi bine de menționat, că în structura sectorului IMM, în raionul Drochia indicatorii salariaților la întreprinderile micro (10%-în a. 2014) sunt mai mici decât în regiunea Nord (42,0%- în a.2014) și în ansamblu în țară (30%-în a. 2014). Ponderea salariaților la întreprinderile mijlocii în raion reprezintă (35%- în a. 2014), în schimb, este mai mare decât în regiunea Nord (34,0%- în a. 2014) și decât media pe țară (29%- în a. 2014).

Figura . Repartizarea salariaților după mărimea întreprinderii, a. 2014, %

Evoluția numărului și ponderii salariaților în întreprinderi. Numărul total de salariați la întreprinderile din raion în perioada anilor 2011-2014 anual s-a mărit constant, cu excepția la întreprinderile mijlocii, când s-a micșorat în a. 2012 față de a.2011 cu - 5%. Totodată, în sectorul IMM numărul de salariați, s-a majorat de la 3,4 mii persoane în a.2011, până la 3,5mii persoane în a.2014.

Cauzele diminuării numărului de salariați sunt posibilitățile mult mai limitate de creare și dezvoltare a afacerilor în raion (fapt care poate fi confirmat și prin indicatorii relativ mai mici ai numărului de IMM-uri la 1 mie de locuitori ai raionului).

Tendința ocupării forței de muncă la întreprinderile diferitor grupe de IMM-uri a arătat, că în grupul întreprinderilor mici are loc o creștere stabilă și semnificativă a ocupării forței de

muncă; la întreprinderile mijlocii și micro se înregistrează o decreștere apoi o creștere nesemnificativă a acestui indicator.

Repartizarea principalilor indicatori pe forme de proprietate. În anul 2014, în r. Drochia 98% din companii sunt în proprietate privată, generând 85,0% din venitul de vânzări. În economia națională, acești indicatori sunt mai mici, reprezentând 89,4% de întreprinderi din sectorul privat, care au generat 58,3% din veniturile din vânzări.

Tabel . Indicatorii principalipe forme de de proprietate in anul 2014

	Venituri din vânzări, mii lei	Ponderea întreprinderilor Total raportate, în %
TOTAL, din care:	2874139,8	100
Proprietatea de stat	13671,7	0,5
Proprietatea municipală	44237,1	1,5
Proprietatea privată	18455,0	0,6
Proprietatea colectivă	1595145,9	55,5
Proprietatea colectivelor mixte	1202630,1	41,9

Sursa: Direcția pentru statistică a raionului Drochia

Lista contribuabililor mari

- 1. MOLDOVATRANSغاز SRL**
- 2. I.M. SUDZUCKER-MOLDOVA S.A.**
- 3. BOMI-SERVIS SRL**

Lista contribuabililor mijlocii și mici după genul de activitate:

I. Agricultură

1. GLIA ȘURENILOR S.R.L.
2. VALEA SOFIEI S.R.L.
3. DEALUL OCHIULALBEAN S.R.L.
4. BARONCEANCA S.R.L.
5. GRILDOSAGRO S.R.L.
6. TEHAGRODAS S.R.L.
7. C.A.P. GRIBOVA-AGRO
8. PETREANCA-AGRO
9. FPC ZGURA-AGRO S.R.L.
10. S.C. DIMAZCOM-NORD S.R.L.

II. Comerț

1. VETSERVIS S.A.
2. C.R.C. UNIVERSCOOP DIN OR. DROCHIA
3. S.C. COMELTEH S.R.L.
4. TOR-AUTO-NORD S.R.L.

5. FEBUS-NORD
6. IURII GRISCENCO
7. GAVRILIUC VALERIU I.I.
8. F.C. ANTRATIT S.R.L.
9. COOLTAP S.R.L.
10. CONSUMCOOP DIN CHETROSU

III. SERVICII

1. COLPRODCOOP DIN OR.DROCHIA A MOLDCOOP
2. IULEN-SERVICE S.R.L.
3. ALDICON S.R.L.
4. I.M. APA-CANAL DIN DROCHIA
5. S.C. PLANETA-DISTRACȚIILOR S.R.L.
6. S.C. LINESCO S.R.L.
7. NOCH-IMPEX S.R.L.
8. I.S. STI DROCHIA
9. COLOANA MOBILĂ MECANIZATĂ NR.28 S.A.
10. S.C. TRINET-CONSTRUCT S.R.L.

IV. INDUSTRIE

1. S.C. ARVI-SERPRIM S.R.L.
2. I.M. HANUCO S.R.L.
3. PIRVENCOL S.R.L.
4. BRUTGRUP S.R.L.
5. I.M. MET SA PRODUSE IMPEX S.R.L.
6. S.C. TUDNORD-LUX S.R.L.
7. S.C. MAGOLS S.R.L.
8. GUSTOS-S S.R.L.
9. PANGRUP S.R.L.
10. E.TIMBALISTRU I.I.

V. ALIMENTAȚIE PUBLICĂ

1. F.P.C. NOSIMIR
2. MARIA RUSNAC I.I.
3. BO-MI I.I.
4. SEVA-NORD S.R.L.
5. A.ST.REZNIC I.I.
6. VOLEANSCHI DIANA I.I.
7. TAVEST-NORD S.R.L.
8. IKEBANA-V.L. S.R.L.
9. CLIMCOM-INVESTGRUP S.R.L.
10. G.G. GRECU I.I.

VI. CONSTRUCȚIE

1. DAMAXNEL S.R.L.

2. S.C. A.B.-CONST S.R.L.
3. CMM-17 S.A.
4. I.M. GLUCK S.R.L.
5. S.C. BALTARI-PRIM S.R.L.
6. S.C. PRIM-ENERGO S.R.L.
7. SPECIMEN S.R.L.
8. S.C. SPIRIT-COM S.R.L.
9. MAGISTRALA-NORD S.R.L.
10. FEDION-COM S.R.L.

VII. INSTITUȚII MEDICALE

1. I.M.S.P C.S. DROCHIA ANATOLIE MANZIUC

VIII. TRANSPORT

1. VIAL-TUR S.R.L.

IX. TELECOMUNICAȚII

1. S.C. SOMAR TV S.R.L.
2. S.C. CLICK-COM S.R.L.

X. PAZA

1. APS-PROTECT S.R.L.

ÎNCASĂRILE LA PUGETUL PUBLIC NAȚIONAL PENTRU ANII 2011-2014

SUMA (mii lei) Anii	Bugetul de stat	Bugetul UAT	FOAM	BASS	Total
2011	18973	45679	21503	82330	168575
2012	26076	72591	23027	87357	209051
2013	36463	61955	24678	93405	216501
2014	51016	64435	30644	109069	255164

Politica de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii

Principalul program de stat care vizează dezvoltarea sectorului businessului mic și mijlociu este *Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru a. 2012-2020*. Realizarea măsurilor preconizate în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anul 2012 s-a soldat cu următoarele rezultate:

▪ Inspectoratul Fiscal de Stat teritorial Drochia a organizat seminare la care au participat agenții economici în vederea familiarizării acestora privind drepturile și obligațiunile ce le revin potrivit legislației în vigoare.

▪ Agenții economici din raion au beneficiat de subvenții în următoarele domenii de activitate: stimularea creditării producătorilor agricoli de către instituțiile financiare, înființarea plantațiilor multianuale și promovarea producției pomicole, promovarea producției viticole, producerea legumelor pe teren protejat, procurarea tehnicii și utilajului agricol, echipamentului, promovării și dezvoltării agriculturii ecologice, procurarea animalelor de prăsilă și menținerea fondului lor genetic, utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice.

Principalele probleme în dezvoltarea businessului au fost identificate în baza analizei indicatorilor statistici, materialelor, prezentate de către APL, precum și a informației calitative, obținute în cadrul atelierelor de lucru, cu participarea antreprenorilor din raion, societății civile și a specialiștilor din cadrul APL. Lista cauzelor a fost întocmită conform rezultatelor atelierelor de lucru, ținând cont de analiza situației generale din țară. Principalele probleme, precum și cauzele acestora sunt prezentate în tabel.

Principalele probleme ale businessului și cauzele acestora

PROBLEME	CAUZE
1. Interesul redus al populației în crearea și dezvoltarea afacerilor proprii	Nivelul scăzut al veniturilor antreprenoriale, în special în cadrul întreprinderilor micro, care nu este comparabil cu efortul depus și costul de timp. Educația insuficientă a tinerilor referitor la calitățile, care contribuie la activitatea antreprenorială (responsabilitate, inițiativă, activitate în condiții de risc). Tendința tinerilor de a emigra. Lipsa spiritului antreprenorial în societate, care ar încuraja dezvoltarea afacerilor. Necorespunderea produselor autohtone standardelor țărilor occidentale, ceea ce nu le permite să concureze pe piețele externe.
2. Accesul limitat al IMM-urilor la finanțare, inclusiv: (a) accesul la credite; (b) insuficiența investițiilor	Lipsa resurselor financiare proprii la cetățeni pentru desfășurarea afacerilor; lipsa de gaj pentru obținerea creditului; în rezultat – complexitate la atragerea împrumuturilor, în special pentru antreprenorii începători (start-up-uri). Condiții de creditare inacceptabile pentru mediul de afaceri (dobînda ridicată pentru credit și estimarea joasă a gajului). Fragmentarea terenurilor și prețurile ridicate pentru serviciile cadastrale legate de cumpărarea-vînzarea terenurilor, ceea ce cauzează interesul scăzut al investitorilor. Insuficiența programelor și mecanismelor de finanțare a businessului, în special, a IMM-urilor. Dificultatea condițiilor și a procedurii de obținere a

	creditului în cadrul programelor realizate de ODIMM, altor fonduri de stat.
3. Lipsa cadrelor de anumite specialități (în special, muncitori); nivelul scăzut de calificare a personalului	Necoresponderea dintre cerere și ofertă pe piața forței de muncă a raionului, inclusiv din cauza orientării slabe a sistemului educației profesionale asupra necesităților întreprinderilor din raion, migrației populației. Lipsa de motivație pentru formarea profesională și activitatea de muncă din cauza: (a) salariilor mici (nivelul salariilor uneori este inferior în raport cu mărimea indemnizațiilor de stat, care uneori sunt acordate neargumentat; b) remitențelor, care permit cetățenilor apți de muncă să nu lucreze. Probleme în educația și în instruirea tinerilor (lipsa de concentrare asupra activității de muncă; lipsa dorinței de a căpăta specialități muncitorești, pasivitate, așteptarea ajutorului din partea statului). Deficiențe în sistemul de formare și recalificare profesională
4. Uzura înaltă a utilajului și tehnologiile învechite	Lipsa de resurse financiare pentru achiziționarea utilajului nou. Insuficiența specialiștilor, care dețin calificarea necesară pentru a lucra cu utilajele moderne.
5. Insuficiența de informație și consultanță, necesare pentru crearea și dezvoltarea afacerilor	Capacitatea mică a antreprenorilor de a utiliza posibilitățile Internetului în interesele de afaceri; Insuficiența de informații diferențiate, care să corespundă necesităților diferitor grupe de întreprinderi (start-up-uri și afaceri în dezvoltare rapidă, care intenționează să exporte producția/serviciile fabricată, etc.) Lipsa unui sistem clar de informare a antreprenorilor privind noile oportunități de investire în afacerile lor, în special, în zonele rurale.
6. Lipsa la antreprenori și potențialii antreprenori a competențelor necesare pentru crearea și dezvoltarea afacerilor	Interesul redus al populației în crearea și dezvoltarea afacerilor proprii Neînțelegerea de către antreprenori a necesității de instruire Condiții dificile de acces la finanțare Complexitatea și nivelul înalt de stres, caracteristice pentru activitatea antreprenorială, condiționate de barierele birocratice semnificative, corupție, lipsa de credibilitate față de persoanele, care se ocupă de reglementarea și controlul activității mediului de afaceri, instabilitatea condițiilor pentru efectuarea afacerilor, etc. Nivelul scăzut al veniturilor antreprenoriale, în special în cadrul întreprinderilor micro, care nu este comparabil cu costul de timp, efortul depus Lipsa spiritului antreprenorial în societate, care ar încuraja

	dezvoltarea afacerilor
7. Infrastructura de suport în afaceri subdezvoltată	Cererea redusă pentru servicii în afaceri, care nu stimulează dezvoltarea instituțiilor de susținere. Promovarea insuficient de activă de către instituțiile de susținere a serviciilor sale. Insuficiența instituțiilor, care să acorde servicii mediului de afaceri, în special, la etapa inițială de creare și dezvoltare a afacerilor.
8. Bariere birocratice semnificative, legate de reglementarea și controlul antreprenoriatului	Proceduri complicate, costisitoare și de lungă durată, prescrise în legislație și în actele normative Orientarea fiscală a întregului sistem de reglementare a mediului de afaceri.

Analiza SWOT a mediului de afaceri

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
Dimensiuni semnificative ale sectorului IMM, determinate prin numărul de întreprinderi și contribuția lor la dezvoltarea economică a raionului Experiență și abilități de producere și prelucrare a materiei prime agricole la populația din raion Experiența de conlucrare internațională a OAP ale raionului, inclusiv cu județele, raioanele și orașele din alte țări.	Accesul limitat al întreprinderilor, în special al IMM-urilor, la sursele de finanțare Insuficiența personalului de anumite calificări și specialități din cadrul IMM Lipsa/insuficiența de competențe în afaceri la mulți dintre antreprenori Lipsa infrastructurii de suport în afaceri Nivelul scăzut de competitivitate a IMM-urilor pe piața externă Piața locală/internă îngustă și cererea solvabilă scăzută a populației Nivelul scăzut de implementare a inovațiilor la întreprinderile din raion Potențialul redus al IMM-urilor, cooperarea slabă a întreprinderilor și consolidarea insuficientă a asociațiilor de afaceri Dialog și conlucrare ineficientă între antreprenori și autoritățile publice Existența barierelor birocratice în dezvoltarea mediului de afaceri Lipsa de interes față de activitatea antreprenorială, în special, în rândul tinerilor, ceea ce limitează numărul întreprinderilor nou create
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Existența cadrului legislativ, care reglementează aspectele principale ale dezvoltării mediului de afaceri Elaborarea și punerea în aplicare la nivel național și raional a strategiilor și programelor	Menținerea deficitului bugetului de stat și atractivitatea nu prea mare a țării /raionului pentru investitori Migrația semnificativă a forței de muncă și emigrația, în special în rândul tinerilor

pentru susținerea de stat a IMM-urilor Vectorul pro-european în dezvoltarea țării, care permite de a primi consiliere și susținere financiară de la UE, unde businessul, inclusiv IMM-urile, sunt considerate ca fiind unul dintre factorii-cheie ai dezvoltării economiei Istoria și cultura comună a cetățenilor Moldovei și țărilor vecine, cunoașterea limbilor și existența rudelor în România și Ucraina, precum și în Rusia, ceea ce reprezintă avantaje suplimentare pentru business în stabilirea și dezvoltarea cooperării internaționale Posibilități de deplasare fără vize a cetățenilor pe teritoriul țărilor CSI; existența cetățeniei române la o mare parte dintre antreprenorii moldoveni, care le permite să se deplaseze liber pe teritoriul UE Atenția sporită a statului, OAP locale față de problemele și necesitățile sectorului IMM Elaborarea și inițierea implementării politicii clusteriale de stat Perspective pentru implementarea reformei de dezvoltare regională, care ar extinde drepturile și responsabilitățile raioanelor Dezvoltarea parteneriatul public-privat cu participarea IMM-urilor în condiții de subcontractare Localizarea geografică a țării la frontiera cu UE, ceea ce permite mediului de afaceri să participe în cadrul programelor Parteneriatului estic, altor inițiative ale UE la frontierele externe ale sale Semnarea în perioada apropiată a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător	Insuficiența de apă potabilă și a apei pentru irigații Proceduri complicate de reglementare a activității IMM-urilor Semnarea în perioada apropiată a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător Creșterea gradului de transparență a pieței, ceea ce provoacă creșterea presiunii competitive internaționale, respectiv, creșterea riscului de faliment al întreprinderilor moldave Dezvoltarea lentă a infrastructurii locale, în special, asigurarea cu apă potabilă și apă pentru irigații Posibilități financiare nesemnificative ale raionului pentru susținerea IMM-urilor Nivelul ridicat de sărăcie a populației, care nu contribuie la creșterea cererii pe piața internă
--	---

Plan de acțiuni pentru dezvoltarea mediului de afaceri

1. Îmbunătățirea formării profesionale a personalului pentru întreprinderi prin:

- reorientarea sistemului educației profesionale din raion asupra necesităților întreprinderilor, inclusiv:
 - identificarea necesităților întreprinderilor referitoare la personalul de anumite specialități și calificări
 - deschiderea în cadrul școlilor profesionale a specialităților (grupe) necesare raionului
 - utilizarea posibilităților donatorilor pentru susținerea școlilor profesionale
 - dezvoltarea cooperării dintre instituțiile de învățământ și întreprinderi

- asistență pentru angajații întreprinderilor și persoanele, care se află în căutarea unui loc de muncă, în ridicarea și perfecționarea calificării, luând în considerare necesitățile mediului de afaceri
- educație și formare profesională pentru tineri în crearea și dezvoltarea propriilor afaceri, familiarizarea acestora cu oportunitățile, avantajele și riscurile activității antreprenoriale

2. Îmbunătățirea accesului la finanțare, inclusiv:

- Instruirea antreprenorilor (spre exemplu: referitor la procedura de obținere a creditelor, elaborarea planurilor de afaceri, alte abilități de atragere a mijloacelor financiare)
- Îmbunătățirea gradului de informare a antreprenorilor despre posibilitățile de finanțare preferențială (inclusiv proiecte ale ODIMM, programe de cooperare transfrontalieră, alte proiecte ale donatorilor străini)
- Dezvoltarea parteneriatului public-privat
- Acordarea asistenței antreprenorilor în elaborarea proiectelor investiționale (spre exemplu, pentru cele mai bune proiecte, care au câștigat concursul raional, APL va căuta susținere financiară din partea donatorilor externi – prin intermediul ODIMM, JICA, programe europene)
- Atragerea în raion a investitorilor (pregătirea setului de proiecte investiționale și promovarea lor cu susținerea OAP; organizarea forumurilor investiționale raionale sau regionale)
- Promovarea imaginii raionului, atractive pentru investitori (drept acțiune va fi elaborarea strategiei de branding raional și regional, și altele)

3. Dezvoltarea producției și creșterea vânzărilor, inclusiv a exportului de produse

- Susținerea creării în raion a întreprinderilor mici, care să asigure activitatea întreprinderilor prelucrătoare (în special, pentru colectarea materiilor prime, inclusiv în afara raionului, depozitarea și transportarea lor, precum și comercializarea produselor finite, inclusiv pe piețele externe)
- Stimularea cooperării și asocierii IMM-urilor, orientate asupra creșterii potențialului lor, ceea ce ar crea premise pentru export
- Instruirea antreprenorilor orientați spre export în vederea obținerii cunoștințelor specifice, legate de legislația altor țări, conjunctura pieței mondiale, etc.
- Furnizarea de informații cu privire la standardele de calitate și alte standarde din țările în care se exportă mărfurile moldovenești

4. Îmbunătățirea accesului la informație, inclusiv:

- Identificarea necesităților întreprinderilor privind cele mai cerute tipuri de informație (prin intermediul studiilor sau a unui dialog bine organizat cu mediul de afaceri)
- Identificarea celor mai potrivite canale de distribuție a informației pentru instituțiile și persoanele interesate
- Crearea unui "ghișeu unic", care ar simplifica pentru antreprenori procesul de obținere a informațiilor și consultanței privitoare la problemele de desfășurare și reglementare a afacerilor.
- Informarea antreprenorilor privind principalele oportunități ale mediului de afaceri, în special, privind *potențialii investitori străini, interesul acestora față de raion; principalele proiecte, finanțate de către donatorii, care activează în RM; privind legislația altor țări și caracteristicile piețelor externe de desfacere, care prezintă interes deosebit pentru*

antreprenorii raionului; standardele de calitate a bunurilor și serviciilor din alte țări, care prezintă interes strategic pentru mediul de afaceri din raion.

5. Instruirea antreprenorilor în vederea obținerii competențelor de creare și dezvoltare a afacerilor proprii, inclusiv:

- Predarea în școlile profesionale și colegii în cadrul disciplinelor economice a competențelor practice de creare și dezvoltare a afacerilor proprii
- Organizarea vizitelor la întreprinderile, care utilizează tehnica, tehnologiile avansate, organizarea modernă a producerii, pentru elevii din clasele superioare și licee
- Invitarea antreprenorilor de succes în școli, organizarea întrunirilor dintre aceștia și elevi
- Promovarea istoriilor de succes în afaceri, bazate pe cunoștințe
- Îmbunătățirea educației în afaceri, inclusiv extinderea participării cetățenilor în cadrul seminarelor ODIMM
- Acordarea atenției deosebite antreprenorilor potențiali și celor începători - tinerilor; femeilor; celor care cresc producție agricolă pentru necesități personale, orientându-i să se ocupe de această activitate în scopuri comerciale (*spre exemplu, pentru tineri: o activitate specială cu studenții școlilor profesionale, colegiilor și liceelor – examinarea problemelor de predare a cursurilor de economie/afaceri, orientarea lor practică; asistență în dotarea școlilor profesionale – inclusiv prin intermediul proiectului Liechtenstein Development Service (LED); asistență în organizarea practicii de producere la întreprinderi, etc.*)

6. Îmbunătățirea activității funcționarilor OAP la nivel raional și local, inclusiv:

- Includerea tuturor funcțiilor necesare în fișele de post ale angajaților APL; instruirea angajaților APL la toate nivelele privind funcțiile și responsabilitățile lor
- Instruirea angajaților APL în vederea obținerii competențelor de scriere a proiectelor pentru participarea la concursurile de obținere a mijloacelor financiare din fonduri speciale de stat și europene
- Analiza situației și încurajarea acelor angajați ai OAP, care demonstrează abordări noi și rezultate pozitive în relațiile cu antreprenorii, care activează pe teritoriile lor

7. Dezvoltarea dialogului

- Implicarea antreprenorilor în procesul de examinare și adoptare a deciziilor, care se referă la dezvoltarea mediului de afaceri, la toate nivelele de administrare, inclusiv:
 - *Întruniri lunare a funcționarilor APL cu antreprenorii pentru examinarea problemelor lor*
 - *Crearea Consiliilor de antreprenori pe lângă OAP la toate nivelele*
 - *Crearea unei baze de date a asociațiilor de afaceri; selectarea deschisă a acelor asociații, care sunt interesate și capabile de a reprezenta interesele diferitor grupe de întreprinderi*
- Asigurarea unei mai mari transparențe în activitatea APL
- Susținerea consolidării comunității de afaceri prin crearea și consolidarea asociațiilor de afaceri

8. Susținerea cooperării întreprinderilor și creării/consolidării asociațiilor de afaceri, inclusiv:

- Stabilirea/consolidarea relațiilor dintre IMM-uri, precum și dintre IMM-uri și companiile mari (*spre exemplu, organizarea la nivel de raion a forumurilor/întrunirilor antreprenorilor dintr-un sector sau a celor reuniți printr-un lanț tehnologic unic pentru a găsi interese și strategii comune; promovarea printre antreprenori a necesității de reunire a eforturilor,*

care să permită creșterea potențialului lor; dezvoltarea parteneriatului public-privat cu întreprinderile mari, în bază de subcontracte cu IMM-urile raionului, etc.)

- Susținerea consolidării comunității de afaceri prin crearea și consolidarea asociațiilor de afaceri
- Studiarea posibilităților de creare a clusterelor și holdingurilor în raion
- Asigurarea activității de lobby în adoptarea documentelor normative privind clusterelor și holdingurile
- Organizarea elaborării setului de documente, care să faciliteze cooperarea întreprinderilor, inclusiv pentru crearea clusterelor și holdingurilor, care contribuie la asocierea întreprinderilor raionului

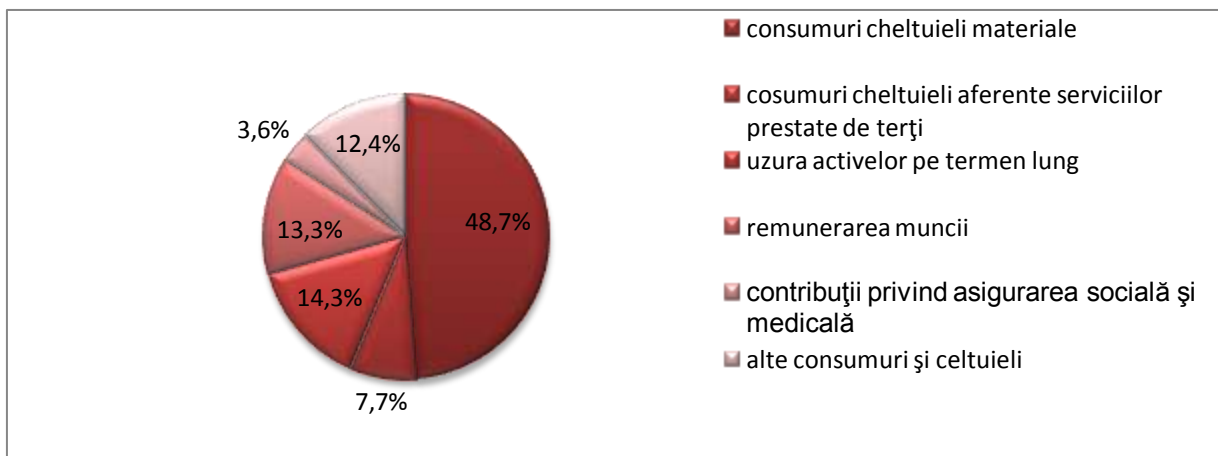
9. Îmbunătățirea politicii de susținere a IMM-urilor, inclusiv în următoarele direcții:

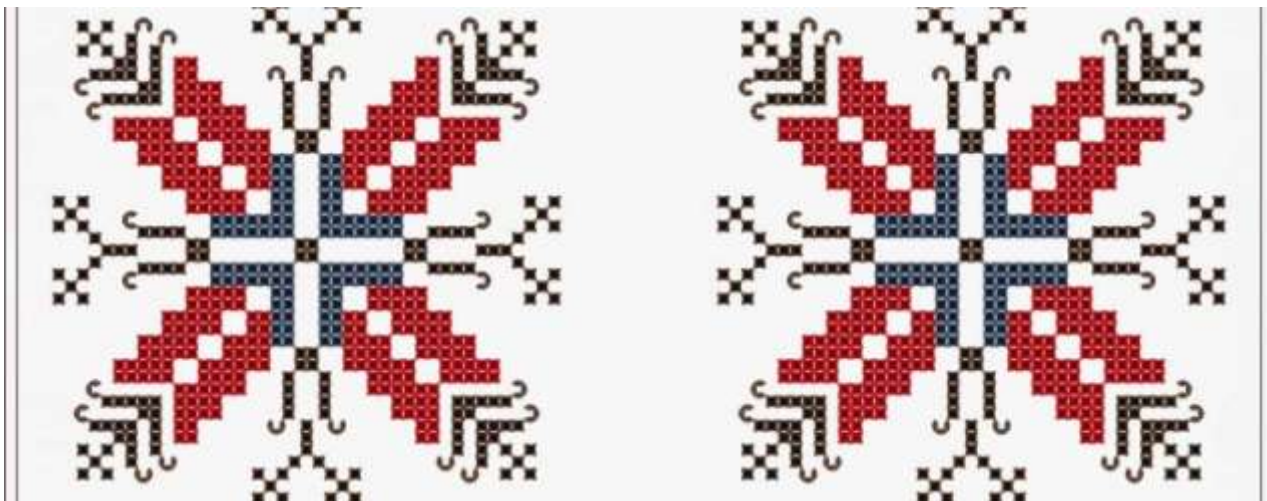
- Susținerea întreprinderilor mijlocii, care în raionul Călărași demonstrează tendințe pozitive (considerabil mai bune, decât în ansamblu pe economia națională), ajutându-le în consolidarea potențialului (utilajele, tehnologiile, personalul) și în asigurarea vânzărilor în afara raionului, inclusiv a exportului.
- Asistență la inițierea afacerilor și la dezvoltarea întreprinderilor micro, care nu sunt bine dezvoltate în raion (mai rău, decât în ansamblu pe economia națională), îmbunătățind condițiile pentru antreprenorii începători prin furnizarea de informații, consultanță, oportunități de instruire, etc.
- Elaborarea măsurilor pentru dezvoltarea dialogului dintre antreprenori și autoritățile publice locale, atât la nivel raional, cât și la cel local.
- Susținerea constituirii întreprinderilor mici, care să asigure activitatea întreprinderilor prelucrătoare (în special, pentru colectarea materiilor prime agricole, depozitarea și transportarea, precum și comercializarea produselor finite, inclusiv pe piețele externe).

CONSUMURILE ȘI CHELTUIELILE ÎNTEPRINDERILOR

Cele mai multe consumuri și cheltuieli au însumat întreprinderile din sfera transporturilor și depozitare **32,6 %**, întreprinderile din agricultură **32,9 %** și industria prelucrătoare: **22,4 %**.

Structura consumurilor și cheltuielilor în total pe întreprinderi în ianuarie-septembrie 2015:

1.5 Cultură și turismul

1.5.1 Situația existentă în domeniul culturii

Într-o accepțiune unanimă, cultura reprezintă *întregul complex de elemente distinctive spirituale, materiale, intelectuale și emoționale ce caracterizează o societate sau un grup social. Cultura include nu numai artele și literatura, ci și modul de viață, drepturile fundamentale ale omului, sistemele de valori, tradiții și credințe.*

Conform acestei definiții, politica culturală reprezintă un set de orientări generale și coerente cu privire la dezvoltarea sectorului cultural. Ea este întotdeauna un sistem de referință pentru acțiunea culturală. În contextul oricărei societăți democratice, politica culturală este rezultatul unui proces de structurare a opțiunilor și obiectivelor colective referitoare la dimensiunea culturală a ansamblului social.

Cultura - abordată în viziune sistemică, atât la nivel raional, cât și la nivelul instituțiilor și organizațiilor culturale

Ca sistem, cultura cuprinde și evaluează faptele și acțiunile culturale în termeni de input, output și feedback și implicit determină eficacitatea acțiunilor culturale.

Strategia de dezvoltare a culturii constă în proiectarea unui sistem de acțiuni care să asigure realizarea obiectivelor generale și specifice pe termen mediu și lung prin aplicarea politicilor publice în domeniul culturii elaborate de Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova. Eficiența strategiei depinde de concordanța între obiective și resursele existente ; obiectivele trebuie astfel definite încât să răspundă pachetului de cerințe "S.M.A.R.T."(*vezi subsolul); fixarea obiectivelor reprezintă atributul managementului, iar responsabilitatea realizării acestora revine atât managerului (șefului de secție) și salariaților, dar și altor organisme socio-culturale, administrative și economice din cuprinsul raionului

(administrații publice locale, unități de învățământ, case de cultură și cămine culturale, cluburi, ONG-uri și chiar unități economice.

* SMART : S - precise; M - măsurabile si verificabile; A - necesare; R- realiste; T - cu termen de realizare.)

Cultura - serviciu public

- Aceasta trebuie dublată și de un efort conjugat al tuturor factorilor de decizie. Este de așteptat ca toți consilierii raionali, administrațiile publice de la nivelul satelor și comunelor, direcțiile și serviciile publice, angajații din instituțiile de cultură să contribuie la fundamentarea procesului de structurare a opțiunilor și obiectivelor colective referitoare la dimensiunea culturală a ansamblului nostru social, întrucât cultura trebuie abordată, așa cum am afirmat mai sus, în viziune sistemică, atât la nivel macro (raional) cât si la nivelul instituțiilor de cultură și organizatiilor nonguvernamentale.

Potențialul cultural actual al raionului Drochia (analiza de context)

În teritoriul raionului Drochia activează în prezent 37 case de cultură și cămine culturale cu sedii proprii, imobile proprietate publică. Din cele 37 de case și cămine de cultură, 11 instituții funcționează în imobile(sedii) aflate într-o stare satisfăcătoare. Reparații curente sunt absolut necesare la 11 case și cămine de cultură, iar reparații capitale la 8 imobile; clădiri avariate sunt 7 în satele Miciurin, Moara de Piatră, Cotova, Ochiul Alb, Popeștii de Sus, Șuri si sat Drochia. În perioada rece doar 2 instituții de cultură dispun de echipamente de încălzire; toate instituțiile de cultură sunt conectate la rețeaua electrică.

Formații artistice existente

Tabel nr.2

Nr. Crt.	Specificatie	Total, din care:	Formatii cu titlul model
1.	Formații artistice de amatori: - artisti amatori participanti	94 1614	24 547
2.	Formații pentru copii (din numarul total): - artisti amatori participanti	46 894	10 312
3.	Conform genului de activitate: - formații folclorice - participanti - ansambluri de muzică și dans -participanti - ansambluri de dans popular -participanti - orchestre de muzică populară și tarafuri - participanti - teatre dramatice - participanti - teatre de păpuși - participanti - teatre de satiră și umor - participanti - coruri - participanti	 48 876 5 134 7 170 3 44 3 40 1 14	 10 205 2 32 3 116 2 32 1 16

- fanfare	1	1
- participanti	7	14
- ansambluri vocale	2	0
- participanti	86	0
-formații de muzică ușoară	1	2
- participanti	17	86
- ansambluri de dans sportiv	8	1
- participanti	94	17
- ansambluri de dans modern	7	
- participanti	74	
- formații de circ		
- participanti	2	1
- studiouri artistice	36	5
- participanti		
- nr. poeti	1	
- nr prozatori	24	
- nr dramaturgi	0	
- nr artiști plastici(pictori, sculptori, graficieni)	1	
	10	

Sistemul de salarizare

Tabel nr.3

Nr. Crt.	Salarizarea pãe unități culturale		
1.	Din bugetul raional	30	10
2.	Din bugetele locale	67	21
3.	Din mijloace speciale	0	2

Formații cu titlul model

Tabel nr.4

Nr. Crt.	Specificație	Total prevazute	Asigurate financiar	Specialiști nesalarizați
1.	Formații cu titlul model	35	33	0

Personalul tehnic: unități = 32
persoane = 32

Formații artistice fondate în anul 2009 (genul, localitatea):

1. Fanfara „Trompetele argintii”- orașul Drochia
2. Grup-vocal „ Balada”- satul Pelinia
3. Orchestra „ Vatra dorului”- satul Țarigrad
4. Dans sportiv „ Speranța” orașul Drochia
5. Formația folclorică „ Opincuța” satul Sofia

6. Instituții de învățământ artisti

Tabel nr.5

Nr. crt	Instituții	Total	Pedagogi	Elevi
1.	Total instituții	4	45	545
2.	Școli de muzică	2	25	251
3.	Școli de arte	1	15	192
4.	Școli de arte –plastice	1	5	102

Specialiști în cadrul instituțiilor

Tabel nr.6

Pedagogi	Studii superioare	Studii medii speciale	Vechimea în muncă
45	24	21	Până la 5 ani = 1 Între 10-15 ani = 10 Între 15-20 ani = 10 Între 20–25 ani = 10 Peste 25 ani = 14

Biblioteci

Tabel nr.7

Nr.de biblioteci, din care:	Aamplasate în case de cultură	Locuri în săli de lectură	Timp mediu de funcționare pe săptămână	Populația țintă
33	16	36	40	86400

Muzee. Patrimoniul cultural material

Patrimoniul cultural material reprezintă moștenirea cea mai de preț a unei țări. El formează un cadru obiectual de referință foarte important pentru funcționarea sistemului de valori promovat de către toate comunitățile. Avem datoria sacră de a aplica cele mai eficiente măsuri pentru ca patrimoniului cultural existent să-i fie aplicat un proces complex de păstrare, conservare , creare, asimilare, schimb al valorilor culturale. În teritoriul raionului Patrimoniul cultural material este conservat si promovat prin organizarea și funcționarea unor muzee.În raionul Drochia activează 5 muzee :

- muzeul raional de istorie și etnografie din orașul Drochia;
- muzeul de studiere a ținutului natal din satul Pelinia;
- muzeul – comemorativ „ Nicolae Gribov” din satul Gribova;
- muzeul- comemorativ „ Boris Glavan”din satul Țarigrad;
- muzeul de istorie și etnografie din satul Sofia.

Reparații curente s-au efectuat doar la muzeul din satul Sofia. Pentru aceste lucrări cât și pentru construcția gardului s-au investit 30 mii de lei.Până în prezent rămâne incertă și

nesoluționată problema muzeului raional de istorie și etografie, care nu are un loc corespunzător pentru expunerea pieselor de muzeu. Spațiul destinat pentru amplasarea muzeului se află în clădirea primăriei orașului și necesită reparație capitală, însă pentru aceste lucrări până în prezent nu s-a alocat mijloace financiare.

Alte genuri de artă. Creația literară

În raionul Drochia există un nucleu de artiști plastici, precum și un număr restrâns de scriitori (poeți, esești, dramaturgi, epigramiști). Unii dintre aceștia sunt membri ai Uniunii scriitorilor din Republică și au domiciliul în alte localități, în special la Chișinău.

De menționat este și existența unor cenacluri literare în orașul Drochia, la care activează un număr de impunător de elevi, tineri și adulți.

Meșteșugurile populare în raionul Drochia

Industria și produsele sale de serie au provocat o îndelungată și ireversibilă criză a meșteșugurilor populare. Unele dintre ele au dispărut, altele încă mai supraviețuiesc ca expresii ale postmodernismului. Puține sunt meșteșugurile noastre populare în care filonul tradițional se manifestă cu vigoare și prospețime, cu unele excepții, cum ar fi ceramica. Situat la cumpăna dintre meșteșug și artă, olăritul, - această ocupație prin care, din cele mai vechi timpuri, pământul, apa și focul au prins suflet în mâna țaranului - se bucură și astăzi de o largă prețuire.

Cele mai importante meșteșuguri ale raionului Drochia sunt: **olăritul, croșetatul, țesutul covoarelor, feneria și confecționarea costumelor naționale.**

În trecutul nu prea îndepărtat au existat numeroși meșteri populari în arta prelucrării lemnului, ocupație cu un caracter economic dar și cu puternice conotații artistice: obiecte de uz casnic, porți, fațade ale caselor din lemn cioplit, cu încrustații deosebite.

Meșterii populari sunt oameni cu un talent inedit, dar din păcate puțini din ei sunt înregistrați oficial ca meșteri populari, ceilalți rămânând în umbră. La acest capitol, lucrătorii culturii din satele raionului ar trebui să lucreze mai mult, pentru a descoperi noi meșteri populari, care poate sunt prea modești pentru a-și demonstra adevăratele opere de artă și artizanat.

Printre meșterii populari bine cunoscuți în raion sunt **Cucuetu Iurie** din orașul Drochia, care este un neîntrecut olar, **Raisa Tudos** din satul Chetrosu, care creează fantastice articole croșetate și **Lilia Șarga** din orașul Drochia, care este o meșterită pasionată de costumele naționale. Foarte multe gospodine din satele raionului Drochia mai practică țesutul covoarelor. Foarte multe gospodine din satele raionului Drochia mai practică **țesutul covoarelor**, precum în satele **Baroncea, Sofia, Chetrosu, Pelenia, Nicoreni, Gribova, Fîntînița, Ochiul-Alb, Țarigrad**. În prezent, în raionul Drochia, sunt înregistrați 89 meșteri populari. Situația statistică pe genuri de artă se prezintă astfel:

- olărit _____	= 1
- prelucrarea artistică a lemnului	= 15
- arta dantelei _____	= 20
- broderie artistică _____	= 20
- fenerie artistică (lucrări în fier)	= 10
- țesături artistice _____	= 18
- împletitul din fibre vegetale	= -
- confecționarea instrumentelor muzicale	= 5

Dintre aceștia, membri ai Uniunii Meșterilor Populari = 2

Desigur, nu rămân în urmă nici bărbații din satele **Șuri și Țarigrad**, care prelucrează și modelează cu multă măiestrie articole din fier, atât de necesare tuturor precum porți, uși, gratii, mese, scaune, etc. **Feroneria** este o adevărată artă pentru bărbații puternici, dar care au și o imaginație bogată, pentru a face lucruri frumoase. Merită a fi detaliat unul din meșteșugurile enunțate mai sus și anume la olărit.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări (riscuri)
1.Existența unei echipe consolidate	-Inactivismul cetățenilor ; -Informarea sporadică și incompletă a cetățenilor;	-Condiții de colaborare create cu instituții și organizații din teritoriu (APL de nivelul 1 ,2 și APC);	-Condiții nesatisfăcătoare de muncă; -Lipsa unor posibilități de motivare pecuniară și socială a specialiștilor merituosi Riscuri: plecarea unor specialiști din sistem
2.Specialiști calificați în domeniul cultură, inclusiv în cadrul Secției cultură și turism	2.Sistem de salarizare nemotivant	2. Așezarea geografică favorabilă (la intersecția căilor internaționale Chișinău—Cernăuți; Botoșani – Soroca);	-Salarii mici ; -Lipsa unui mijloc de transport ; - Lipsa paginii WEB -Lipsa cadrelor tinere; Riscuri: Imposibilitatea atingerii unor standarde înalte în activitatea cultural-artistică
3.Existența așezămintelor culturale în raion (case și cămine culturale) și a unui Centru metodic la Casa raională de cultură	-Edificii neîncălzite -Condiții materiale precare la unele Case de cultura	-.Prezența multor agenți economici orientați să susțină domeniul culturii;	- Neefectuarea reparațiilor conduce la calitatea modestă a unor programe artistice; -Aparatură de sonorizare necorespunzătoare; - Scene neutilate; - Costume scenice deteriorate; - Parteneriat slab cu APL; - .Lipsa telefonizării Riscuri: Scăderea

			drastică a interesului artiștilor amatori tineri și adulți pentru a participa la activ.culturală
4.Existența a 24 colective„model”	- Lipsa condițiilor sanitare ; - Unele spații cu destinația săli de repetiții și spectacole nu sunt la nivelul cderințelor	- Parteneriat durabil între instituțiile de cultură similare de peste hotare; -Realizarea unor schimburi de experiență	-Instrumente muzicale uzate; -Interesul scăzut al populației față de produsul cultural, - Riscuri: Lipsa motivației artiștilor amatori si al specialiștilor
5.Existența altor instituții de cultură de interes public: biblioteci, școli de muzică, școli de arte, muzee, un patrimoniu cultural important	-Imobile(sedii) avariate ; - Necesitatea unei inventarieri generale a patrimoniului cultural și a indentificării altor elemente patrimoniale	-.Personalități notorii din raion– care pot fi intermediari ai schimburilor culturale; -Utilizarea specialiștilor din aceste instituții la realizarea unor acțiuni culturale de interes general	- .Nivelul scăzut de pregătire al unor specialiști în managementul culturii - Riscuri: Practicarea unor metode de conducere si instruire ineficiente
6.Existența meșterilor populari	- Lipsa unor spații adecvate pentru meșterii populari; -Sedii cu destinație culturală nereparate; -Lipsa materialelor de promovare a meșterilor populari	- Crearea unor obiecte de artă și pentru utilizare casnică valoroase pot relansa meșteșugurile tradiționale din raion -Realizarea unor expoziții cu vânzare	-Finanțarea insuficientă a instituțiilor de cultură -Neutilizarea unor mijloace moderne de promovare a meșteșugurilor; - Riscuri: Scăderea nr. de meșteri populari și dispariția unor meșteșuguri care pot fi utile societății
7.Existența monumentelor istorice, de arhitectură și peisagistic-naturale	- Promovarea fermă a patrimoniului cultural existent; -Fond învechit de carte de specialitate	- Includerea unor monumente istorice si naturale in circuitul turistic național ; - Existența unor agenții de turism	-Lipsa experienței în accesarea fondurilor alocate culturii - Riscuri: Mentinerea subfinantarii instituțiilor de cultură și,deci, a

		care sunt dispuse sa creeze parteneriate în scopul dezvoltării turismului și punerii în valoare a patrimoniului	imposibilității tipăririi unor pliante și cataloage de promovare; - Marginalizarea, necunoașterea monumentelor existente în raion.
8.Folclor autentic relevant	-Insuficiența cadrelor calificate; -Resurse financiare scăzute pentru conservarea folclorului autentic pe suport de hârtie sau electronic.	- .Prezența multor agenți economici orientați să susțină domeniul culturii	-Neacordarea atenției necesare de către unele primării sătești și comunale Riscuri: În timp, există pericolul pierderii folclorului autentic relevant pentru raionul nostru
9.Relații de colaborare și parteneriat cu țările învecinate	- Nerealizarea mai multor parteneriate la nivelul satelor și comunelor;	- Disponibilitatea instituțiilor de cultură similare din regiunea Cernăuți și din România pentru colaborare în domeniul cultural	- Riscuri: Implicare scăzută sau lipsă de participare la circuitul european a valorilor culturii noastre naționale

Concluzii

Analiza Swot relectă faptul că în multe localități din raionul Drochia există case de cultură și cămine culturale care necesită modernizări, care au o dotare tehnică învechită și priorități scăzute acordate domeniului culturii de către unele administrații publice din satele și comunele raionului.

Riscurile probabile sunt extrem de îngrijorătoare: plecarea din sistem a unor specialiști, scăderea numărului formațiilor artistice și ale tinerilor actanți, diminuarea numărului de meșteșuguri tradiționale (care ar putea avea în prezent și o importantă latură economică - de dezvoltare a economiei locale și de asigurare a unor obiecte artizanale utile și frumoase (mic mobilier pentru grădină, gablonțuri, obiecte de podoabă, covoare, etc), utilizându-se materiile prime locale: lemn, stuf, răchită, lână, etc.; diminuarea activității cultural-artistice va avea efecte negative și asupra patrimoniului cultural imaterial național; se simte nevoia efectuării unor studii aprofundate în scopul conservării și promovării culturii noastre tradiționale prin aplicarea unor chestionare pe principii sociologice, înregistrarea pe bandă magnetică a opiniilor unor păstrători a tradițiilor și obiceiurilor populare, a dansurilor populare autentice, a obiceiurilor de iarnă (de Crăciun și Anul Nou) și tipărirea unor volume care să conserve și peste 100 de ani ceea ce ne-au transmis strămoșii. Nevoia de modernizare a unor sedii ale caselor și căminelor culturale ne apare ca fiind prioritatea nr.1, ca și achiziționarea tehnicii de redare a sunetului: mixere, difuzoare, microfoane, proiectoare, etc. Desigur, necesitățile de înlocuire a costumelor populare sau pentru alte genuri de artă, a reparațiilor capitale și curente ale sediilor

instituțiilor de cultură, achiziționarea de cărți și reviste, asigurarea încălzirii caselor de cultură nu pot fi rezolvate imediat, ci necesită o planificare în timp și în funcție de posibilitățile bănești ale bugetelor locale.

În același timp este necesar să utilizăm toate oportunitățile existente sau posibile în viitor pentru a atrage și alte fonduri: de la Guvernul Moldovei prin elaborarea unor proiecte de infrastructură, prin parteneriate cu agenți economici cu posibilități financiare, cât și prin aplicarea unor proiecte cu finanțare externă. Din analiza Swot rezultă și faptul că se simte necesitatea dezvoltării relațiilor de cooperare cu alte instituții similare, în special din România, pentru realizarea unor schimburi de experiență în scopul difuzării și/sau, după caz, a preluării bunelor practici din domeniul cultural-artistic, suplinind astfel lipsa unui program național de perfecționare a pregătirii profesionale a specialiștilor din cultură.

Aceste aspecte necesită aplicarea unei noi strategii, care să conducă la reconsiderarea locului și rolului culturii în viața socio-economică a raionului Drochia.

Analiza mediului extern

Raionul Drochia este amplasat în partea de nord a Republicii Moldova, la o distanță de 167 km de la capitala republicii - municipiul Chișinău. Se învecinează cu raioanele Dondușeni, Râșcani, Soroca, Sângerei, Florești. Suprafața totală a raionului este de 99991,47 ha (999.91 km.2) Teritoriul raionului Drochia se află în aria stepei de Bălți. Relieful prezintă o ridicătură spre nord / nord – est și este situată în cea mai mare parte pe o platformă tectonică - platforma nordică moldovenească, (Podișul Basarabean), cu o adâncime de peste 400m. Înălțimea medie este de 246 m, înălțimea maximă fiind de 326 m în punctul Bacsani. Teritoriul raionului ocupă o parte din stepa Bălților și din aceste considerente populația se ocupă preponderent cu agricultura; producția de cereale(grâu, porumb, orz, secară) plante tehnice(rapiță, tutun, sfeclă de zahăr, floarea soarelui) și furaje pentru creșterea animalelor și producția agro-alimentară(carne, lactate, zahar, etc) deținând ponderea produsului intern brut. Începuturile mai vechi ale Drochiei se pierd în negura vremurilor. Pe timpul când oștenii lui Ștefan cel Mare treceau în pâlcuri din Suceava spre cetatea Sorociei, pe aici ei străbăteau codri deși și imenși de stejar. Cu trecerea anilor, deceniilor, secolelor, stejarii au fost tăiați și transportați la șantierul naval, Moldova remarcându-se prin lemnul său pentru corăbii; în locul pădurilor au apărut câmpii imense – câmpiile Sorociei.

Meleagurile drochiene, prezentând pe atunci locuri netede, cu lungi văi cu ierburi și răchită, erau hălăduite de felurite păsări și animale, dar îndeosebi le îndrăgise **dropiile**. De la ele, pare-se, se și trage denumirea localității: Valea Drochiei (*Drochiei*). *Drochia...// dropie (ornit)/* pasăre mare de stepă alergătoare, cu penajul spatelui galben – ruginiu, cu pântecul și pieptul albe, cu capul și gâtul sure, a cărei carne este comestibilă. (Dicționar explicativ ilustrat al limbii române). Actualmente, simbolul aceste păsări care nu se mai întâlnește decât în Cartea Roșie, face parte din stema raionului și orașului Drochia. În una din aceste văi s-au și așezat cu traiul, prin secolele șaisprezece- șaptesprezece, primele familii de „coloniști”- oameni care au venit, conform unei versiuni, din satele apropiate: Chetrosu, Baroncea și altele. Pentru prima dată localitatea este atestată documentar pe la anul 1777. Cătușul Drochia nu se prea lărgea, dovadă fiind recensământul din anul 1830 care ne indică că aici erau circa 25 de familii. Prin anul 1847 apare prima întreprindere industrială – o mică fabrică de prelucrare a strugurilor, iar în 1875 se deschid două mori cu aburi.

Istoria mai nouă a localității începe cu anul 1889 când , o dată cu construcția căii ferate Bălți –Ocnița, în mica localitate este înălțată o gară. De acel moment, satele din jur încep să-și croiască drumuri spre „Gară”; și astăzi unii locuitori mai bătrâni ai raionului, în vorbirea curentă, numesc orașul Drochia la „gară”. Pentru că de aici ei își puteau expedia producția agricolă, tot la Gară veneau diferite mărfuri comandate de negustorii locali și străini. O dată cu deschiderea gării, în mica localitate apare și prima școală, pentru început cu două clase. Încetul cu încetul localitatea se dezvoltă, se lărgeste prin construirea caselor în jurul gării de către oamenii strămutați de prin satele alăturate; cătunul aflat alături se lărgeste și el, cele două localități contopindu-se în scurtă vreme în una singură. Astfel, la începutul anilor treizeci aici locuiau peste o sută de oameni, iar în 1932 existau deja 246 de persoane.

O nouă dezvoltare a cunoscut orașul Drochia pe la mijlocul anilor cincizeci, când în orașel începe construcția unei mari fabrici de zahăr(în anul 1954), iar în jurul ei a unui cartier cu magazine, școală, grădiniță de copii, casă de cultură, care și astăzi se mai numește „orașelul fabricii de zahăr”. În anii următori, Drochia se transformă într-un oraș industrial. Una după alta apar pe harta lui : Fabrica de Mobilă.(1963); Fabrica de fermentare a tutunului”- 1969); Combinatul de producere a ambalajului (1970). Apare fabrica de calibrare a semințelor de porumb, combinatul de construcție a caselor din prefabricate de beton armat, multe obiective din domeniul social – cultural. Crește vertiginos fondul de locuințe și, respectiv, populația orașului. Dacă în anul 1970 orașul Drochia avea 11,2 mii locuitori, în anul 1988 populația lui număra aproape 22 mii de oameni.

Populația stabilă a raionului Drochia la 01.01.2010 era de 90.7 mii locuitori., din care 70,4 mii în localitățile rurale și 20,3 mii în în orașul Drochia. Densitatea populației, conform datelor din 2004 , a fost de 87.1 locuitori pe kmp. Numărul femeilor înregistrate la ultimul recensământ a fost de 47.698 mii și bărbați - 43.302. Din numărul total al populației raionului, ponderea persoanelor sub vârsta de 15 ani a fost de 20,2 %; populația aptă de muncă (bărbați 16-61 ani, femei 16-56 ani) a înregistrat o pondere de 57,7 % ; populația peste vârsta aptă de muncă a fost de 22,1 %. În perioada analizată, vârsta medie a populației a fost de 39,1 ani: a femeilor de 41,1 ani și a bărbaților 36,9 ani.

Structura etnică a raionului Drochia relevă faptul că moldovenii, populația majoritară, constituie 85,4 % din totalul populației. Alături de moldoveni, în raion convețuiesc ucrainenii, reprezentând 11,3 %, ruși cu o pondere de 1,9 %, români 0,8 % și alte naționalități 0,6 %. Este necesar de menționat că moldovenii, găgăuzii și bulgarii locuiesc preponderent la sate, iar rușii și românii – în oraș.

La recensământul populației din 2004, 88,2 % din populația raionului a declarat că limba maternă este limba naționalității sale, iar 11,8 % au indicat o altă limbă. Din rândul moldovenilor, 89,9 % au declarat că limba maternă este limba moldovenească, 8,8 % - limba română, 0,8 % limba rusă iar 0,5 % au declarat alte limbi materne. Ucrainenii, care au declarat că limba maternă este limba ucraineană constituie 75,1 % din total, iar 20 % au declarat că limba maternă le este limba rusă. Din rândul populației de etnie rusă 95,5 % au declarat că limba maternă este limba rusă.

Alături de informația vizând limba maternă s-a stabilit că din numărul total al locuitorilor, 85,7 % vorbesc de obicei limba naționalității sale, 7.4 % limba română, 4,8 % limba rusă; 49,6 % din totalul populației, pe lângă limba naționalității sale, mai posedă limba rusă, 4,5 % limba moldovenească și 1,5 % limba ucraineană.

Structura confesională a populației denotă faptul că, din numărul total al populației, 97 % s-au declarat de religie ortodoxă. Din rândul persoanelor de alte religii (confesii) baptiștii reprezintă aproximativ 0,5 % din total, penticostalii au o pondere de 0,3 %, adventiștii de ziua a șaptea - 0,2 % și alte religii decât cele enumerate - 0,8 %.

Evoluții demografice . Structura după starea civilă relevă faptul că în 2004 persoanele căsătorite constituiau 64,7 % din totalul populației în vârstă de 15 ani și peste. Persoanele necăsătorite alcătuiau 17 %, cele văduve 13,1 % , cele divorțate 3 % iar cele despărțite 1,7 %. Femeile divorțate erau de 2 ori mai numeroase decât bărbații divorțați, femeile despărțite erau de 1,6 ori mai multe decât bărbații despărțiți, iar femeile văduve de 4,9 ori depășeau numărul bărbaților văduvi. Bărbații necăsătoriți depășesc numărul femeilor necăsătorite cu 1,5 % . Datele demografice de la 01.01.2010 ne arată că în anul precedent au fost 621 căsătorii și 284 divorțuri . Rata la 100 locuitori a fost: căsătorii – 6,9 și divorțuri – 3.1;

Datele statistice ne indică faptul că în aceeași perioadă au existat 199 născuți și 411 decedați, sporul natural fiind negativ – 212 persoane. Rata nașterilor la 100 locuitori: – 8,9% , decedați – 18,4% - sporul natural – (minus) 9,5% Concluzia: există o tendință clară de scădere a populației.

Mediul economic. Deoarece, majoritatea locuitorilor sunt amplasați în mediul rural, o mare parte din economia raionului îi revine sectorului agro-alimentar. Actualmente, în sectorul agrar al raionului Drochia activează 9840 agenți economici sub diferite forme organizatorico – juridice, din care: 3 societăți pe acțiuni; 49 societăți cu răspundere limitată; 4 cooperative de producție și 9971 gospodării țărănești. Pentru deservirea agriculturii activează 2 întreprinderi de prelucrare, 2 întreprinderi de achiziții produse agricole, 5 întreprinderi de prestări servicii, 4 întreprinderi mici și mijlocii de producere a pâinii, etc

Suprafața totală a raionului constituie 99991,47 ha, din care: teren arabil – 71686,34 ha; pârlăgă – 966,7 ha; livezi – 2128,83 ha; vii - 230,31 ha; fânețe – 72,24 ha; pășuni – 11583 ha; plantații forestiere – 3268, 15 ha ; alte terenuri – 10055,03 ha. Numărul deținătorilor de terenuri agricole = 78.111 beneficiari, din care 136 proprietatea publică a statului, 504 proprietatea publică a unităților teritorial – administrative și 77.471 proprietate privată.

1.5.2 Situația existentă a potențialului turistic

Infrastructura industriei turistice în Regiunea de Dezvoltare Nord include 18 hoteluri și unități de cazare, inclusiv 5 în Bălți, cu un total de 2415 locuri. În anul 2004 acestea au deservit 24.754 persoane. Taberele pentru copii reprezintă 64 de unități, unde în 2004 s-au odihnit 14.079 persoane. Nu există date statistice privind circuitele turistice. În regiune există 487 de școli de toate tipurile cu un număr de peste 142 mii elevi și o populație orășenească de cca 357 mii persoane, care poate fi considerată ca principala consumatoare a serviciilor de turism.

Patrimoniul turistic al RDN este constituit din 102 arii protejate de stat cu o suprafață totală de cca.16,6 mii ha, 2 plaje de importanță națională (Sorocea, Costesti), 20 muzee, 178 edificii ecleziastice de importanță națională și 454 de importanță locală. La acestea se adaugă 5 mânăstiri și 4 schituri.

Mass-Media

Unicul și cel mai vechi mijloc local de informare au fost gazetele raionale cu mai multe denumiri în timp: „Colectivistul” „Drapelul biruinței”, „Munca Comunistă” și, în ultimii ani „Glia drochiană”. În trecut, fiind un organ de presă al P.C.M., ziarul raional reflecta viața raionului sub toate aspectele, cu prioritate domeniul economic. Statistica ne arată că în perioada 1970-1990 au fost publicate peste o sută de materiale de diferite genuri. Noua denumire - „Glia drochiană” a fost adoptată după anul 1990, redacția ei renunțând la vechea ideologie; în prezent, ziarul raional asigură continuitatea presei locale, informând cetățenii cu privire la diverse aspecte ale vieții socio-economice, culturale, sportive, de agrement, etc. Ziarul raional actual parcurge cu consecvență procesul mișcării de emancipare națională și de creare a unui stat democratic, de drept, orientat spre integrarea în spațiul european, ea însăși fiind un purtător de cuvânt în evoluția evenimentelor.

În ani guvernării agrariene, la Drochia a apărut o altă publicație - „Curierul de Drochia” care, ceva mai târziu, și-a luat o denumire de tip leninist - „Aderarul”. Această publicație agrariană, destul de agresivă în exprimare, s-a stins ca și „adevărul” pe care-l promova.

La începutul anilor 2000, la Drochia a mai apărut ziarul de firmă „Etalonul”, dar și acesta și-a încetat activitatea. Doar „Glia Drochiană” a trecut cu stoicism prin toate întâmplările și a rezistat în toate momentele de răscruce; cu un tiraj de trei mii de exemplare, ziarul continuă să informeze populația, publicația fiind membră a Asociației presei independente. Jurnaliștii acestui ziar sunt antrenati în proiecte internaționale de reciclare, urmând stagii de documentare în România, Polonia și Ucraina. Revista este scrisă de jurnaliști de înaltă calificare, cu o experiență de peste 30 de ani. Ei sunt fideli Gliei Drochiene, pe care nu au abandonat niciodată, și cititorilor dintotdeauna pe care nu i-au dezamăgit. În 1996, alături de Glia Drochiană, sursele de informare a populației s-au diversificat prin apariția unui post de televiziune privat. Din 2007 își schimbă proprietarul și denumirea în „TV Drochia”. Zece angajați asigură emiterea timp de 15 ore pe zi. În afara de stiri, TV Drochia are și alte emisiuni, cum ar fi: Omul și glia, Ora primăriei, Întâlniri cu consilieri și parlamentari, cu alte categorii de persoane, Ora copiilor Sumar-TV; TV Drochia transmite prin cablu 39 de posturi de televiziune din Republica Moldova, România, Rusia și Ucraina.

În iunie 2012 și-a mai anunțat apariția un ziar, intitulat „Jurnal de nord”, despre care știm doar că se tipărește la tipografia din Bălți. Fondatorul și adresa o putem afla doar la numerele de portabil și la e-mail.

CAPITOLUL II.

PROCESUL OPERAȚIONAL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC

La formularea planului strategic (a obiectivelor, programelor și proiectelor) s-a ținut cont nu doar de problemele existente și măsurile de remediere a acestora, dar și de potențialul posibil de a fi valorificat, inclusiv resursele, oportunitățile și disponibilitățile existente.

Conform concluziilor analizei socio-economice efectuate și a consultărilor publice, a fost formulată *viziunea* raionului până în anul 2019.

În baza viziunii au fost identificate un set de *priorități* și *obiective strategice*. Fiecare dintre acestea corespund unei probleme majore a raionului care se intenționează a fi remediată. Pe de altă parte, unele dintre obiective își au o conotație rezultativă pentru o perioadă lungă de timp, luând în considerare potențialul existent și posibilele oportunități ce urmează a fi valorificate.

Așadar, echipa de experți și-a propus să dezvolte strategia abordând principiul de "bottom-up" și aliniind obiectivele strategice în dependență de problemele existente și viziunea dorită de întreaga comunitate. Iar problemele în sine, urmează a fi reduse și/sau eliminate, prin analiza în detalii a cauzelor acestora, și formularea unui plan concret de măsuri de remediere a cauzelor menționate. Fiecare măsură conține *acțiunile propuse*, organizațiile responsabile de implementare a acestora, durata estimativă de implementare, bugetul estimat al măsurii și țintele-cheie stabilite până la sfârșitul perioadei de programare.

Ierarhizarea programelor și planului de acțiuni a urmărit succesiunea logică a acestora în timp, importanța lor pentru comunitatea locală (așa cum a rezultat din consultările publice), impactul implementării raportat la populația la care se referă și gradul de complexitate presupus de implementarea acestora (finanțare, instituții implicate, proceduri etc).

Estimarea bugetară a programelor propuse a luat în calcul standardele de cost actuale, eventualele estimări realizate în baza unor studii de fezabilitate existente, valoarea proiectelor similare în implementare sau implementate de curând etc. Stabilirea valorilor estimative a urmărit indicatorii incluși în țintele-cheie.

CAPITOLUL III.

PLANUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE INTEGRAT

VIZIUNE

Nota: Declarația de viziune a fost formulată ținând cont de aspirațiile și dorințele cetățenilor raionului Drochia din diverse pătri sociale, precum și ținând cont de viziunea autorității locale.

Raionul Drochia va deveni o zonă cu potențial uman sănătos, instruit, cult și activ, cu un mediu economic și social stabil și competitiv, care va ridica nivelul calității vieții cetățenilor. Drochia – o carte de vizită, un leagăn nistrean ideal pentru a trăi, învăța, munci și investi.

MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A REZULTATELOR

Monitorizarea și evaluarea implementării *Strategiei de Dezvoltare Integrate a raionului Drochia* are drept scop aprecierea gradului de realizare a programelor și proiectelor propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale obiectivelor, programelor, țințelor și proiectelor.

Monitorizarea este procesul continuu de colectare a informațiilor despre modul de implementare a Strategiei propuse pentru dezvoltarea durabilă a raionului Drochia .

Evaluarea este un proces care folosește informațiile obținute pe parcursul monitorizării cu scopul de a analiza modul în care strategia și-a atins ținta și a avut eficiența scontată.

Monitorizarea va fi efectuată de către instituția Consiliului Raional Drochia, care va consta în verificarea și controlul implementării proiectelor recomandate, de către instituțiile sau/și direcțiile responsabile, propuse în această strategie, de către echipa de lucru în comun acord cu reprezentării Consiliului Raional Drochia.

Monitorizarea conferă posibilitatea revizuirii periodice, adaptarea planului de acțiuni, precum și actualizarea termenelor prevăzute inițial în planul strategic.

Evaluarea implementării strategiei se bazează pe compararea gradului de atingere a țăintelor propuse inițial cu situația dezvoltării raionului la diverse momente de timp.

Evaluarea implementării strategiei presupune analiza evoluției indicatorilor de monitorizare și a stadiului la care aceștia se află în funcție de țintele aferente stabilite (valoarea planificată/preconizată) în cadrul obiectivelor strategice.

Este notoriu și recomandat, în cazul unor modificări de anvergură a mediului socioeconomic, politic sau/și tehnologic documentul *Strategiei* să fie revizuit.

INFRASTRUCTURA FIZICĂ ȘI TEHNICO EDILITARĂ

PROIECTE	Perioada de implimentare	Sursa potențiala de Finanțare	Valoarea potențială a proiectului	Responsabil de Execuție
Reparația capitală a acoperișului a sediului CMF	2016-2017	Ministerul Sănătății, APL II	Conform devizului 1 200 000 lei	APL II
Reparația acoperișului Secției de tratament a IMSP. Bloc A.	2017-2018	Ministerul Sănătății, Bugetul de stat, APL II	700 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Sofia-reparații capitale	2017-2018	Ministerul sănătății, Bugetul de stat	800 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Petreni- reparații capitale	2018-2019	Ministerul sănătății, Bugetul de stat	800 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Suri-reparații capitale	2017-2018	Ministerul sănătății, Bugetul de stat	800 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Chetrosu-reparații capitale	2016-2018	Ministerul sănătății, Bugetul de stat	800 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Mindic-reparații capitale	2018-2019	Ministerul sănătății, bugetul de stat	700 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Popestii-Noi-reparații	2018-2019	Ministerul sănătății, bugetul de stat	700 000 lei	APL II
Centru de sănătate s. Dominteni-reparații	2019-2020	Ministerul sănătății, Bugetul de stat	600 000 lei	APL II
Crearea azilului de bătrâni din clădirea	2018-2020	Bugetul de stat,		

fostului spital de boli contagioase		Donatorii străini.	6 000 000 lei	APL II
Reparatia capitală a garajelor CR	2017-2018	APL II	1 800 000 LEI	APL II
Construirea si darea in exploatare a Stației de epurare in or. Drochia	2015-2016	UE, APL II, FE	12 500 000 LEI	APL II
Reparatia clădirii administrative a CR et. 3 (direcția de finanțe), et.6 si 7 al anexei	2017-2019	APL II	800 000 LEI	APL II
Reparația capitală a Muzeului	2016-2017	Ministerul culturii, APL II	700 000 lei	APL II
Branșament spre localitățile r-nului Drochia	2016-2018	Aqua Nord SA, Min. Med.,APL II, FE.	258 750 000 lei	Aqua Nord SA, APL II
Finisarea gazoductului Șuri-Maramonovca	2017-2018	Moldova gaz, APL II., Florești gaz fil.Drochia	6 285 000 lei	Fil. Drochia, APL II
Apeduct s. Dominteni	2016	FE, APL II	3 300 000 lei	APL I,APL II
Apeduct și canalizare in s. Șuri	2016-2018	Ministerul Mediului, FE, APL II	25 000 000 lei	APL I, APL II
Canalizare s. Antoneuca	2016-2017	FE, APL I, MM, APL II	2 200 000 lei	APL I, APL II
Canalizare s. Chetrosu	2016-2017	FE, APL I, MM, APL II	8 000 000 lei	APL I, APL II
Canalizare s.Dominteni	2016-2017	FE, APL I, MM, APL II	5 800 000 lei	APL I, APL II
Canalizare s.Fîntînița	2016-2017	FE, APL I, MM, APL II	5 000 000 lei	APL I, APL II
Total			342 485 000 lei	

Investitii pe termen lung pentru reabilitarea si extinderea sistemelor de alimentare cu apa din raionul Drochia

Sistemul de alimentare cu apa din raionul Drochia este propus astfel incat sa asigure apa potabila tuturor locuitorilor prin intermediul aductiunilor secundare conectate la conducta de aductiune ce face legatura intre SBP si orasul Drochia.

Pentru a se asigura functionalitatea sistemului de alimentare cu apa, au fost propuse aductiuni secundare noi, ce fac legatura intre conducta de aductiune SBP-Drochia si gospodariile de apa propuse in localitati.

In unele situatii aductiunile secundare furnizeaza in mod direct apa potabila localitatilor sau apa poate ajunge intr-o gospodarie de apa ce deservește apoi mai multe localitati.

Detalii ale configuratiei sistemului de alimentare cu apa sunt prezentate in planurile desenate.

Lungimea totala a conductelor de aductiune secundare conectate la conducta de aductiune SBP-Drochia este de aproximativ 40 km.

In masura ca numarul de locuitori din raionul Drochia ce sunt alimentati din SBP sa creasca, a fost identificata solutia extinderii retelelor de distributie in mai multe localitati, ce vor fi gestionate de catre operatorul regional.

Costul aferent fiecarei localitati din raionul Drochia este prezentat in tabelul urmator.

Costul investitiei pentru fiecare localitate din raionul Drochia

Item	Localitatea	Locuitori	Investiții directe (Euro)	Investiții indirect (Euro)	Total investiții (Euro)
1	Orasul Drochia	16,298	8,327,000	2,405,844	10,732,844
2	Moara de Piatra	1,610	746,900	215,795	962,695
3	Hasnasenii Mari	1,952	925,900	267,512	1,193,412
4	Petreni	1,040	414,900	119,873	534,773
5	Dominteni	1,286	879,200	254,019	1,133,219
6	Gribova	2,685	975,600	281,871	1,257,471
7	Baroncea	1,516	960,700	277,566	1,238,266
8	Chetrosu	5,663	2,148,000	620,602	2,768,602
9	Suri	4,043	2,237,600	646,489	2,884,089
10	Drochia Village	3,062	1,644,500	475,130	2,119,630
11	Mindric	3,235	1,731,700	500,324	2,232,024
12	Tarigrad	4,428	1,523,500	440,171	1,963,671
13	Pervomaiscoe	834	328,600	94,939	423,539
14	Antoneuca	464	309,800	89,508	399,308
15	Sergheuca	71	92,300	26,667	118,967
16	Fintinita	1,301	790,400	228,363	1,018,763
Total		51,449	24,036,600	6,944,676	30,981,276

Plan de investitii pe termen mediu pentru reabilitarea si extinderea sistemelor de furnizare a apei in Raionul Drochia

În prioritizarea investițiilor au fost luate în considerare următoarele principii:

- Furnizarea de apă potabilă care respectă standardele în vigoare;
- Asigurarea accesului populației la apă potabilă de calitate;
- Asigurarea calității și disponibilității serviciilor legate de apă în conformitate cu principiile eficienței costurilor și de calitate în operare și accesibilitatea populației;
- Îmbunătățirea securității aprovizionării prin înlocuirea aducțiunilor cu problem structurale;
- Infrastructura existentă a sistemelor de apă potabilă;
- Existența investițiilor în implementare.

După analize tehnice și luând în considerare accesibilitatea populației, în prima fază a fost selectat de investiții pentru executarea conexiunii la Apeductul Soroca-Balti a orașului Drochia. În acest fel sunt create posibilitățile de extindere a întregului sistem în trepte.

Numărul total de noi locuitori conectați este de aproximativ 16.300, iar investiția totală, inclusiv investițiile indirecte este de aproximativ 10,750,000 de euro.

Investitii recomandate pentru a asigura sustenabilitatea sistemelor de canalizare in raionul Drochia

Aglomerările identificate în cadrul proiectului au fost definite în funcție de următoarele documente:

- Directiva privind epurarea apelor uzate 91/271/EEC;
- Termeni și definiții din Directiva privind epurarea apelor uzate 91/271/EEC emisă la data de 16 Ianuarie 2007, Bruxelles.

Pentru definirea aglomerărilor în raionul Drochia s-au avut în vedere următoarele:

- Identificarea zonelor cu densitate mare de locuitori, astfel încât apa uzată să fie colectată și condusă către o stație de epurare;
- Dezvoltarea în viitor a intravilanului;
- Limita unei aglomerări a fost determinată în funcție de distanța redusă dintre localități;
- În cele din urmă, granițele aglomerărilor au fost stabilite lund în considerare eficiența costurilor de colectare și epurare a apei uzate.

Pentru a asigura colectarea întregii cantități de apă uzată generată de aglomerările stabilite, următoarele investiții și costuri privind investiția au fost estimate.

Tabel 1: Investițiile identificate și estimarea costurilor cu investiția pentru sistemele de canalizare din aglomerările raionului Drochia

Aglomerarea	Localitățile incluse în aglomerare	Lungimea rețelei de canalizare în localitate (km)	Lungimea rețelei de canalizare în aglomerare (km)	Costul total al investiției din aglomerare (euro)
Aglomerarea 1	Hasnasenii Mari	27.2	49,7	12,752,000
	Moara de Piatra	22.2		
Aglomerarea 2	Dominteni	23.1	34	5,408,000
	Petreni	10.7		
Aglomerarea 3	Gribova	29.2	52	8,368,000
	Baroncea	23.1		

Aglomerarea 4	Chetrosu	54.1	140	22,384,000
	Șuri	46.2		
	Drochia village	39.6		
Aglomerarea 5	Mîndîc	41.7	42	6,672,000
Aglomerarea 6	Drochia Town	45.5	80	12,864,000
	Țarigrad	34.9		
Aglomerarea 7	Sergheuca	1.5	2	240,000
Aglomerarea 8	Antoneuca	7.6	8	1,216,000
Aglomerarea 9	Fîntînița	19.5	20	3,120,000
Aglomerarea 10	Pervomaiscoe	1.2	10	1,632,000
Total		436,3	436,7	74,656,000

În costurile de investiție estimate au fost incluse costurile globale pentru stațiile de pompare necesare, instalații hidraulice și electrice, cămine de vizitare și racorduri.

Pentru a asigura epurarea corespunzătoare a apei uzate colectate, au fost propuse stații de epurare corespunzătoare fiecărei aglomerări.

Investițiile necesare și costurile estimate cu investiția sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 2: Investițiile identificate și estimarea costurilor cu investiția pentru sistemele de canalizare din aglomerările raionului Drochia

Aglomerarea	Localitățile incluse în aglomerare	Populația echivalentă în aglomerare (p.e.)	Costul total al investiției pentru epurarea apei uzate (euro)
Aglomerarea 1	Hasnasenii Mari	5,000	1,575,000
	Moara de Piatra		
Aglomerarea 2	Dominteni	2,000	710,000
	Petreni		
Aglomerarea 3	Gribova	4,000	1,280,000
	Baroncea		
Aglomerarea 4	Chetrosu	10,000	2,600,000
	Șuri		
	Drochia village		
Aglomerarea 5	Mîndîc	3,000	1,035,000
Aglomerarea 6	Drochia Town	16,000	3,920,000
	Țarigrad		
Aglomerarea 7	Sergheuca	60	48,000
Aglomerarea 8	Antoneuca	400	164,000
Aglomerarea 9	Fîntînița	1,000	385,000
Aglomerarea 10	Pervomaiscoe	700	280,000
Total		42,160	11,997,000

Costul total al investiției privind colectarea și epurarea apei uzate din raionul Drochia este de aproximativ 86,653,000 euro.

DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII DE DRUMURI

– Modernizarea infrastructurii stradale și a spațiilor pietonale. Infrastructura stradală și spațiile pietonale constituie un aspect ce definește atractivitatea stațiunii și a obiectivelor istorice, culturale și turistice ale acesteia.

Modernizarea drumurilor locale	
Scop Creșterea eficienței transportului de mărfuri și persoane, creșterea gradului de siguranță rutieră pentru utilizatorii drumului și ai locuitorilor localităților tranzitate prin reabilitarea și modernizarea drumurilor de interes strategic;	
Obiective specifice - Îmbunătățirea conexiunilor dintre localitățile raionului și principalele centre economice ale regiunii; - Reducerea timpului de călătorie pe drumurile locale ale raionului Drochia - Reducerea consumului de combustibil necesar pentru deplasarea pe drumurile raionale, cu efect și asupra reducerii poluării aerului; - Creșterea siguranței de deplasare pe drumurile locale ale raionului Drochia - Îmbunătățirea accesibilității către principalele obiective turistice din raion;	
Scurtă descriere a problemelor abordate Gradul de modernizare a drumurilor locale din raionul Drochia este scăzut. Comparativ cu celelalte raioane din Regiunea de Dezvoltare. În ceea ce privește infrastructura rutieră, rețeaua existentă de drumuri ar face față fluxului de mijloace de transport, de aceea nu sunt preconizate lucrări de construcție a unor noi drumuri ci doar repararea celor existente. Pentru dezvoltarea mediului economic raional, dezvoltarea infrastructurii constituie unul din cele mai importante elemente.	
Perioada de implementare 2016-2020	Posibili parteneri - APL1 din cadrul raionului; - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Valoare estimată 47120 mii lei	
Surse de finanțare - Programele Naționale; - Fonduri externe; - Fonduri proprii;	Rezultate așteptate

PROGRAMUL LUCRĂRILOR
de modernizare și întreținere a infrastructurii drumurilor pe anii 2016 -2020

<i>Tronso nul</i>	<i>Denumirea drumului</i>	<i>km</i>	<i>Lungimea (km)</i>	<i>Volumul alocațiilor, mii lei</i>	<i>Tipul lucrărilor</i>
L-70	s.Maramonovca- s.Ceapaevca	0-14+500	14,5	800,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-77	s.Mîndîc-s.Zgurița- s.Cainarii Vechi- s.Marculești	0-30+200	30,2	10600,00	Reparația capitală 20+400- 24+400
L-77.1	Acces spre s.Illiciovca	0-1+300	1,3	400,00	Profilarea părții carosabile
L-77.2	Acces spre s.Macareuca	0-1+100	1,0	260,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-78 R-40	Acces spre s.Gribova	0-3+700	3,7	360,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-79 R-40	Acces spre s.Popeștii Noi	0+3-000	3,0	400,00	Profilarea părții carosabile
L-80 R-40	Acces spre s.Dominteni	0-2+500	2,5	360,00	Profilarea părții carosabile
L-84 R-40	Acces spre s.Hăsnășenii Mari	0-1+900	1,9	360,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-81	s.Palanca-s.Cotova- s.Dercauți	1+00- 12+500	12,5	1400,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-85	s.Moară de Piatră- s.Hăsnășenii Noi-s.Pelinia	0-20+000	20,0	1800,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-85.1	Acces spre s.Lazo	0-2+400	2,4	400,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-87 R-12	Acces spre s.Drochia	0-2+000	2,0	400,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-88.1	Acces spre s.Antoneuca	0-3+000	3,0	500,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-89	Acces spre s.Miciurin	0-3+300	3.3	560,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-90	Acces spre s.Sofia	0-2+000	2,0	400,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-91	s.Mihaileni-s.Nicoreni	3+400- 10+300	6,9	820,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-93	s.Baroncea-s.Baroncea Nouă	0-8+900	8,9	800,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-78.4	Acces spre s.Petreni	0-1+300	1,3	360,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-91.1	Acces spre s.Ochiul Alb	0-0+700	0,7	140,00	Plombarea gropilor cu beton/asfalt
L-82	Popești-Schineni- Varnița	0-8+400	8,4	1100,00	Profilarea părții carosabile cu adaos de material
L-83	s. Șuri - Chetrosu	0-13+400	13,4	16800	Reparația capitală 4+900- 13+400
L-92	Drum de ocolire a or. Drochia	0-3+700	3,7	8100,00	Reparația capitală 0-3+700
Total				47120,0	

PLAN STRATEGIC DE DEZVOLTARE A SERVICIULUI SPITALICESC ȘI SPECIALIZAT DE AMBULATOR ÎN RAIONUL DROCHIA
PLAN DE IMPLEMENTARE 2014-2018

Obiectivul strategic-1 -Furnizarea unei îngrijiri de bună calitate pacienților			
1	Acțiuni	Responsabilitate	Timp
1.1	Planificarea, dezvoltarea și organizarea serviciilor în conformitate cu cele mai înalte standarde	Comitetul director	permanent
1.2	Dezvoltarea în continuare a rețelei de pacienți	Șefi de secție	permanent

Obiectivul strategic -2 -Circuite eficiente în cadrul spitalului			
	Acțiuni	Responsabilitate	Termen
1	Îmbunătățirea procesului de planificare a serviciilor	Director medical, Șefii de secții	permanent
Obiectivul strategic-3 -Identificarea problemelor de sănătate a pacienților și răspunsul la aceasta, ca punct de plecare al planificării ,dezvoltării și organizării serviciilor spitalicești			
1	Analiza zonei de influență din punctul de vedere al necesităților legate de stare de sănătate și a tendințelor de evoluție a acesteia	Director medical	permanent
Obiectivul strategic-4 -Dezvoltarea capacității spitalului de a permite accesul rapid la servicii de calitate tuturor pacienților, într-un mediu îngrijit și sigur.			
1	Sporirea și continuitatea implementării noilor standarde de igienă și curățenie, îmbunătățirea mediului fizic și ale mentalității în cadrul spitalului	Serviciul tehnic-gospodăresc Asistenta principală a spitalului	Permanent
Obiectivul strategic -5 - Furnizarea unei game cuprinzătoare de servicii de urgență și specializate, la standardele europene ale spitalelor funcționând în relație direct cu îngrijirea primară a comunității.			
1	Creșterea numărului de programări pentru consultații	Director medical,șeful secției consultative	Trimestrul I-2015
Obiectivul 6 -Îmbunătățirea bazei tehnico-materiale și a condițiilor hoteliere cu utilizare judicioasă și eficientă conform standardelor în vigoare			
1.1	Reparația capitală a edificiului planificat pentru	Fondatorul	Trimestrul IV-2014

	desfășurarea activității secției de boli infecțioase. Continuarea investiției pentru finalizarea lucrărilor în secția de boli infecțioase	Comiteul director	Trimestrul I-2015
1.3	Reparația secției și organizarea serviciului medicina fizică și reabilitare medicală	Comitetul director	Trimestrul IV-2014
1.4	Reparația secției de transfuzie a sîngelui și a băncii de sînge		Trimestrul III-2014
1.5	Amenajarea terenului pentru gestionarea deșeurile menagere		Trimestrul II -2014
1.6	Reparația edificiului nou pentru secția de sterilizare		Trimestrul III-2014
1.7	Efectuarea lucrărilor de reparații cosmetice în secțiile; terapie/geriatrie -secția de pediatrie -secția de ATI		Trimestrul-III -2014 Trimestrul II -2015 Trimestrul III-2015
2.1	Reparația acoperișului blocului alimentar	Fondatorul	Trimestrul IV-2014
2.2	Organizarea sistemului de canalizare a blocului alimentar	Comitetul director	Trimestrul III-2015
2.3	Reparația edificiilor blocului alimentar	fondatorul	Trimestrul II -2016
3	Organizarea saloanelor pentru supravegherea pacienților în secția de internare	Comitetul director	Trimestrul I -2016
4	Organizarea ,reparația secției administrative	Comitetul director	Trimestrul-IV-2015 ----- II- 2016
5	Reparația capitala a cabinetuli de boli infecțioase din secția consultativă	Fondatorul	Tr.III-2016
5	Organizarea ,reparația secției de reabilitare medicală	Comitetul director	Tr.IV -2016
6	Reparația capitală a secției de chirurgie	Fondatorul	Trimestrul I-2017
7	Reparația capitală a secției de ftiziopumonologie	Fondatorul	a.2017
8	Reparația capitlă a acoperișului blocului chirurgical	Fondatorul	2017-2018
PROCURAREA UTILAJUUI MEDICAL			
	Pentru LABORATOR: Aparat imunologic Analizator biochimic	Comitetul director	a.2015 a.2016

	Secția imagistică-procesor rentghen Secția MF și RM-(amplipuls) Blocul operator-laparoscop Secția terapie -ECG-f		a. 2016 a.2017 tr.III-2016
8	Pentru renovarea bazei tehnice a secției de spălătorie/sterilizare Procurarea utilajului respectiv	Comitetul director	An.2016-2017
Obiectivul -7 Dezvoltarea propriei rețele de baze de date la nivel de pacient și care să poată asigura și comunica eficient cu rețeaua primară de îngrijiri de sănătate			
1	Dezvoltarea unei strategii informaționale la nivel de spital	Manager	a.2015-2016

Strategia realizată de directorul IMSP SR Drochia N.Testemițanu Galina Maximciuc a fost analizată și ulterior aprobată în sedința Consiliului Administrativ a spitalului.

Realizări și propuneri de soluționare a problemelor existente în cadrul I.M.S.P. Centrul de Sănătate Drochia „Anatolie Manziuc”

La nivel de management financiar a instituției

- Întreprinderea măsurilor de îmbunătățire a dirijării serviciului de asistență medicală primară.
- Asigurarea managementului eficient a resurselor financiare prin respectarea principiilor stabilite la planificarea resurselor;
- Asigurarea transparenței în utilizarea resurselor financiare, prin luarea deciziilor coordonate cu Consiliul administrativ, raportarea trimestrială a rezultatelor gestionării resurselor financiare în ședința Consiliului administrativ, ședința Consiliului medical, adunarea colectivului;
- Întreprinderea măsurilor de optimizare a cheltuielilor de întreținere a instituțiilor medicale primare (contorizare).

La nivel de organizare și management a calității serviciilor medicale prestate:

- Organizarea și prestarea serviciilor de sănătate conform PCN și Protocoalele clinice standartizate pentru medicii de familie;
- Crearea condițiilor adecvate pentru asigurarea accesului populației la servicii medicale primare în volumul stabilit de actele normative în vigoare prin:
 - asigurarea cu medicamente și dispozitive medicale a instituțiilor medicale;
 - dotarea cu echipament necesar conform standardelor în vigoare;
 - asigurarea cu documentație medicală statistică;
- Coordonarea desfășurării activităților de educație pentru sănătate (Cabinet copil sănătos, școlarizarea gravidelor, familiei, pacienților cu maladii non transmisibile).

La nivel de management a resurselor umane

- Susținerea și dezvoltarea capacităților lucrătorilor medicali, astfel va crește și calitatea serviciilor medicale.
- Evaluarea necesităților angajaților: în instruire și educare, calcularea adecvată a salariilor.
- Organizarea condițiilor pentru instruirea continuă (planificarea perfecționărilor, delegarea pentru participare la seminare, conferințe, societăți);
- Efectuarea motivării personalului angajat prin formarea unui sistem de dirijare a activității medicale primare ce va conține restricții și stimulente financiare. Prin urmare, vor fi evaluați periodic coeficienții de salarizare a personalului, majorarea salariului se va efectua în conformitate cu indicatorii obținuți.
- Contribuția la crearea condițiilor atractive și de menținere a specialiștilor în sectorul primar, conlucrând cu Catedra Medicina de Familie a USMF și cu administrația publică locală în vederea obținerii specialiștilor pentru teritoriul nostru și a unor facilități pentru asigurarea cu locuință etc.
- Promovarea tinerilor specialiști.

Perspective de dezvoltare a CS Drochia

_Pentru CS Drochia sunt preconizate reparația capitală a acoperișului CS ,reparația curentă a SMF Drochia, a OS Șurii Noi, reparația capitală a Centrului de Sănătatea Mentală , a OS Palanca, instalarea apeductului , canalizării ,încălzirii autonome la OMF Drochia ,conlucrarea cu Primăria s. Cotova pentru a transfera OS Măcăreuca în incinta gimnaziului Măcăreuca.

Din sursele proprii se planifică:

- Reparații curente – 60,0 mii lei;
- Reparația utilajului și aparatajului – 10,0 mii lei
- Cheltuieli gospodărești – 60,0 mii lei
- Procurarea inventarului moale – 30,0 mii lei;
- Protecția muncii – 25,0 mii lei
- Cheltuieli de birou și documentație medicală –77,5 mii lei
- Reparații capitale – 320,0 mii lei;
- Procurarea mijloacelor fixe – 130,0 mii lei;
- Procurarea mobilierului – 50,0 mii lei;

În perspectivă se planifică:

- îmbunătățirea continuă a calității și sporirea accesibilității serviciilor medicale, care sunt cele mai importante obiective ale IMSP.

**PROGRAMUL DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI RAIONAL DROCHIA
PENTRU ANII 2015 – 2020**

ACȚIUNI ȘI ORIENTĂRI STRATEGICE

1.1. Obiectivul general al dezvoltării învățământului la nivel raional

Dezvoltarea sistemului educațional raional/municipal din perspectiva accesului, relevanței, calității prin valorificarea particularităților și necesităților social-economice, demografice și educaționale locale.

1.2. Obiective strategice

1.2.1. Obiectiv strategic I

Asigurarea de șanse egale la educație de calitate pentru toți copiii din raionul Drochia

Nr. crt.	Obiective specifice	Activități/ acțiuni	Termeni de realizare	Indicatori de performanță
	I.1. Îmbunătățirea accesului egal și universal la educație <i>de calitate</i> la nivelul învățământului obligatoriu raional la nivel de 100 % până în anul 2020	Monitorizarea modului în care unitățile de învățământ efectuează recensământul copiilor la nivelul raionului în vederea propunerii unei prognoze corecte în următorii ani Campanii de informare a părinților privind importanța frecventării grădiniței și a clasei pregătitoare Lansarea la nivel de raion a unei Campanii de popularizare în comunitate a activităților instituțiilor preșcolare Organizarea unor „Ateliere de vară” în regim de voluntariat cu copiii care nu au frecventat sau nu frecventează cu regularitate grădinița și care urmează a se înscrie în clasa pregătitoare Asigurarea de oferte educaționale relevante pentru segmentele vulnerabile ale populației – copii și elevi romi, copii și elevi din medii sociale și economice	2015 -2020	I.1.1. Cuprinderea în grădiniță cel puțin a 85 % de preșcolari cu vârsta de 3-6 ani I.1.2. Cuprinderea în grupa pregătitoare a tuturor copiilor cu vârsta de școlarizare I.1.3. Școlarizarea tuturor absolvenților clasei a IX-a I.1.4. Crearea condițiilor egale/echitabile de acces la educație în toate unitățile de învățământ

		dezavantajate, copii și elevi cu nevoi speciale		
		Monitorizarea utilizării soft-urilor educaționale și a platformelor de e-learning, în procesul de predare-învățare-evaluare		
		Monitorizarea creării unui mediu educațional atractiv pentru preșcolari și elevi		
		Consilierea părinților în vederea înscrierii copiilor în grădiniță și în clasa pregătitoare		
	I.2. Reducerea neșcolarizării absenteismului și a abandonului școlar la nivelul învățământului primar gimnazial și liceal în mediu cu 40 % în perioada 2015 - 2020	Implementarea la nivelul școlilor a strategiei de prevenire a abandonului școlar în toate unitățile de învățământ	2015 -2020	I.2.1. Diminuarea numărului de elevi aflați în situație de absenteism major, cu 40 % în învățământul primar și gimnazial și cu 50 % în învățământul liceal
		Monitorizarea derulării unor programe de prevenire a abandonului școlar/a absenteismului în unitățile școlare, a unor programe de sprijin pentru elevii ai căror părinți sunt plecați din țară sau care au tendințe de absenteism major		1.2.2. Diminuarea abandonului școlar cu 30 % elevi, la nivelul învățământului obligatoriu
		Sprijinirea derulării programelor de consiliere și orientare pentru copii / elevi în vederea dezvoltării dimensiunilor atitudinale și valorice ale personalității elevilor, cultivarea încrederii în sineși în ceilalți, valorizarea relațiilor interpersonale, implicarea în luarea deciziilor etc		
		Monitorizarea parteneriatelor derulate la nivel local școală – familie - elev, școală-autorități locale privind responsabilitățile pe linia asigurării succesului școlar și a unei frecvențe corespunzătoare		
		Monitorizarea consilierii individuale /de grup a cadrelor didactice în vederea unei mai bune cunoașteri a particularităților de vârstă ale elevilor, optimizării relațiilor elev - cadru		

		didactic, școală – familie. Consilierea cadrelor didactice privind particularitățile de limbaj și comunicare / dificultățile de învățare ale copiilor/ elevilor		
		Monitorizarea calității evaluării: - în faza inițială, în vederea stabilirii diagnosticului și a formei de școlarizare; - evaluarea continuă, periodică, pentru a urmări dezvoltarea copilului și a interveni la timp și eficient		
		Monitorizarea desfășurării de activități atractive, extracurriculare, adecvate nevoilor reale ale elevilor, pentru creșterea motivației de învățare		
	I.3. Dezvoltarea serviciilor de asistență educațională pentru copiii cu cerințe educaționale speciale <i>în toate instituțiile de învățământ general</i>	Monitorizarea evaluării psihopedagogice a copiilor în vederea evitării segregării sau a discriminării prin orientarea nejustificată către învățământul special	2015 - 2017	I.3.1. Cuprinderea în învățământul de masă a tuturor copiilor cu CES orientați către învățământul de masă
		Sprrijinirea acțiunii de adaptare curriculară, respectiv de elaborare a unor planuri educaționale individuale pentru învățare și evaluare diferențiată, pentru elevii cu dificultăți de învățare / cerințe educaționale speciale		I.3.2. Înregistrarea unui ușor progres în ceea ce privește achizițiile de bază și capacitatea de relaționare cu ceilalți, pentru cel puțin 75% din numărul elevilor cu CES incluși în învățământul de masă
		Coordonarea activității cadrelor didactice de sprijin din Centrele de Resurse și a profesorilor logopezi		I.3.3. Cuprinderea în centrele de excelență a cel puțin 75 % din numărul elevilor capabili de performanță

	I.4. Examinarea posibilităților de angajare a cadrelor didactice specializate (logoped, psiholog, cadru de sprijin) în instituțiile preșcolare;	Sensibilizarea primăriilor locale	2015-2017	Micșorarea numărului de copii cu diverse tulburări
	I.5. Identificarea resurselor pentru organizarea alimentației copiilor asistați în CREI, organizarea grupelor de meditații pentru copiii cu CES.	Sensibilizarea Consiliilor locale, administrațiilor instituțiilor de învățământ	2015-2018	Prestarea calitativă a serviciilor de suport non-educational în instituții

Rezultate preconizate:

- Părinți informați privind importanța frecventării grădiniței și a clasei pregătitoare;
- „Ateliere de vară” în regim de voluntariat cu copiii care nu au frecventat sau nu frecventează cu regularitate grădinița și care urmează a se înscrie în clasa pregătitoare;
- oferte educaționale relevante pentru segmentele vulnerabile ale populației – copii și elevi romi, copii și elevi din medii sociale și economice dezavantajate, copii și elevi cu nevoi speciale ;
- soft-urilor educaționale și a platformelor de e-learning utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare;
- un mediu educațional atractiv pentru preșcolari și elevi;
- programe de prevenire a abandonului școlar/a absenteismului în instituțiile de învățământ; programe de sprijin pentru elevii ai căror părinți sunt plecați din țară sau care au tendințe de absenteism major;
- activități atractive, extracurriculare, adecvate nevoilor reale ale elevilor, pentru creșterea motivației de învățare

3.2.2. Obiectiv strategic II

Consolidarea capacității instituționale și promovarea unui management educațional performant

	II.1. Aplicarea prevederilor legislative în domeniul descentralizării învățământului general în cele 37 instituții de învățământ primar și secundar și în 42 instituții preșcolare	Organizarea, coordonarea, reglementarea și controlul circulației informației la nivelul Direcției Învățământ și în teritoriu prin postarea informațiilor de interes pentru școli și cadre didactice pe site-ul DÎTS Drochia, organizarea de dezbateri la nivelul secțiilor metodice, în cadrul ședințelor cu	2015 - 2017	II.1.1. Respectarea prevederilor legislative în toate instituțiile de învățământ preșcolar, primar și secundar din raionul Drochia
--	--	--	--------------------	--

		directorii		
		Îndrumarea și consilierea directorilor de unități de învățământ cu privire la implementarea metodologiilor subsecvente Codului Educației, a dispozițiilor, ordinelor și recomandărilor ME		
		Publicarea listei posturilor, organizarea concursurilor de angajare pe post și încadrarea cu personal didactic conform legislației în vigoare Verificarea posturilor publicate de către directori și confirmarea scrisă a directorilor că acestea au fost publicate corect; asumarea responsabilității.		
		Promovarea acțiunilor de interes desfășurate de Direcția Învățământ		
	II.2. Dezvoltarea autonomiei instituționale prin asumarea responsabilităților care decurg din descentralizarea curriculară în 100 % de instituții de învățământ general	Monitorizarea modului de elaborare a ofertei de ore opționale la decizia școlii/componenta locală	2015 -2017	II.2.1.Stabilirea ofertei la decizia școlii conform nevoilor și intereselor elevilor / specificului comunității locale în toate unitățile de învățământ
		Monitorizarea acțiunilor de popularizare a ofertei școlii la nivelul școlii și al comunității		
		Popularizarea exemplelor de bune practici referitoare la diversificarea ofertei curriculare (ore opționale la decizia școlii/componenta locală) în secțiile metodice/ seminarii organizate pe secțiile metodice sau prin publicarea acestora în minighiduri/ reviste de specialitate		

	II.3. Sporirea accesului la studii de calitate prin consolidarea capacităților, către anul 2020, a 8 școli de circumscripție	Eficientizarea rețelei de instituții de învățământ general în concordanță cu perspectivele de dezvoltare regională și a localităților și cu situația demografică	2015-2020	II.3.1. Numărul de școli de circumscripție cu infrastructură dezvoltată II.3.2. Ponderea elevilor din învățământul general încadrați în școlile de circumscripție II.3.3. Gradul de încadrare a copiilor în vîrstă de pînă la 16 ani în învățământul general II.3.4. Rata cadru didactic/elevi II.3.5. Cheltuieli medii pentru pregătirea unui elev
	II.4. Monitorizarea constituirii, organizării și funcționării consiliilor de administrație în instituțiile de educație din raion conform Codul Educației în toate instituțiile de învățământ general	Consilierea directorilor în funcție de nevoile specifice identificate în fiecare școală (domenii: management strategic, managementul resurselor umane, metode și tehnici de comunicare, managementul conflictelor, managementul financiar, managementul calității, realizarea de parteneriate educaționale (școală/ agenți economici/comunitate) Monitorizarea îndeplinirii rolurilor, responsabilităților, funcțiilor și atribuțiilor unităților de învățământ ca urmare a descentralizării învățământului general Monitorizarea implicării de către școală a reprezentanților comunității locale în soluționarea problemelor curente ale școlii, dezbătute în cadrul Consiliilor de Administrație (ex: oferta școlii; planul de școlarizare; proiectul de încadrare;	2015 – 2016	II.3.1. Implicarea membrilor consiliilor de administrație din toate unitățile cu personalitate juridică în procesul de luare a deciziilor cu privire la buget, management financiar, angajarea personalului recompensare a profesorilor, măsuri disciplinare și control intern II.3.2. Existența procedurilor privind transparența deciziilor (inclusiv privind solicitările, fundamentările și alocările bugetare) în toate instituțiile de învățământ cu personalitate juridică

		proiectul de buget)		
	II.4. Îmbunătățirea colaborării cu reprezentanții comunității locale prin proiecte de parteneriate cu fiecare APL din raion	Implicarea Consiliului Consultativ al DÎTS și a Consiliului de Administrație al DÎTS în luarea deciziilor la nivel raional, respectiv local Participarea la Ședintele Consiliului Raional și la întâlnirile cu primarii din raion în vederea cunoașterii problemelor la nivel local Încheierea unor acorduri de parteneriat cu instituțiile abilitate în vederea asigurării securității elevilor și angajaților în fiecare unitate de învățământ Acordare de sprijin pentru derularea unor proiecte cu centrare pe școală, cu implicarea comunității: educație pentru sănătate, educație pentru mediu, prevenirea violenței, educație pentru cetățenie activă, educație religioasă, cultură și tradiție, recunoașterea identității rome etc. Asigurarea informării periodice a factorilor interesați de procesul democratizării și eficientizării serviciilor educaționale	2015 - 2020	II.4.1. Derularea cel puțin a unui proiect de parteneriat cu fiecare reprezentant al autorităților locale

Rezultate preconizate:

- exemple de bune practici referitoare la diversificarea ofertei curriculare (ore opționale la decizia școlii/componenta locală) promovate în secțiile metodice/ seminarii organizate pe secțiile metodice sau prin publicarea acestora în minighiduri/ reviste de specialitate;
- manageri instruiți în funcție de nevoile specifice identificate în fiecare școală (domenii: management strategic, managementul resurselor umane, metode și tehnici de comunicare, managementul conflictelor, managementul financiar, managementul calității, realizarea de parteneriate educaționale (școală/ agenți economici/comunitate);
- acorduri de parteneriat cu instituțiile abilitate în vederea asigurării securității elevilor și angajaților în fiecare unitate de învățământ;
- proiecte cu centrare pe școală, cu implicarea comunității: educație pentru sănătate, educație pentru mediu, prevenirea violenței, educație pentru cetățenie activă, educație religioasă, cultură și tradiție, recunoașterea identității rome etc.

3.2.3. Obiectiv strategic III

Îmbunătățirea calității educației în unitățile de învățământ general

III.1. Dezvoltarea capacității instituționale a tuturor unităților de învățământ din raionul Drochia	Stabilirea priorităților privind controlul calității și implementarea măsurilor de îmbunătățire a calității pentru toate tipurile de evaluare	2015 -2020	III.1.1. Dezvoltarea de programe și planuri operaționale corespunzătoare planului de dezvoltare instituțională în cel puțin 90 % din numărul unităților de învățământ III.1.2. Raportarea evaluării interne și a evaluării externe la cadrul legislativ privind asigurarea calității
	Organizarea, coordonarea, reglementarea și controlul circulației informației în teritoriu; organizarea de întâlniri periodice		
	Monitorizarea modului de proiectare și aplicare a instrumentelor de planificare, organizare, implementare și evaluare managerială la nivelul unității de învățământ		
	Elaborarea/revizuirea regulamentelor interne (RI) de funcționare, a procedurilor operaționale Monitorizarea aplicării acestor documente interne		
	Implementarea unui sistem de informare periodică pe site-ul DÎTS		
	Asistarea instituțiilor de învățământ în încadrarea cu personal didactic auxiliar și nedidactic în limitele numărului de posturi aprobat de CR		
	Încadrarea unităților școlare cu personal de conducere și emiterea deciziilor de numire prin concurs în interesul învățământului		
	Asigurarea de consultanță în domeniul financiar – contabil directorilor unităților de învățământ		

		Evaluarea realizării planului de achiziții și a utilizării fondurilor extrabugetare.		
	III.2. Îmbunătățirea rezultatelor elevilor la examenele naționale 15%, la concursuri și olimpiade cu 15%	Selecția elevilor capabili de performanță, pentru formarea <i>Grupelor de excelență</i> la toate specialitățile Calcularea numărului de norme pentru învățământul de performanță și alocarea acestora în funcție de rezultatele obținute la olimpiadele din anii trecuți Selectarea profesorilor care vor desfășura activitate în cadrul <i>Centrului de excelență</i> Popularizarea performanțelor școlare, premierea elevilor cu rezultate bune la fazele județeană, națională a olimpiadelor și a concursurilor, atestatelor internaționale Analiza comparativă între notele obținute la examenele naționale de absolvenții clasei a IX – a, respectiv a XII – a și mediile obținute la clasă. Organizarea concursurilor școlare	2015 – 2020	III.2.1 Creșterea cu 5-7 % a numărului de note mai mari decât 5 la evaluarea națională față de anul școlar 2014- 2015 III.2.2. Creșterea promovabilității la examenul de Bacalaureat cu 15 % față de anul școlar 2012- 2013 III.2.3. Creșterea cu 15 % a numărului de premii la concursurile / olimpiadele școlare naționale
	III.3. Dezvoltarea competențelor a 75% din cadrele didactice de evaluare a rezultatelor școlare, cu focalizare pe competențe, în scopul orientării și optimizării procesului de învățare	Informarea cadrelor didactice cu privire la modul de elaborare și administrare a testelor inițiale /finale Consilierea cadrelor didactice în vederea formării competențelor de evaluare a rezultatelor școlare Monitorizarea modului în care cadrele didactice realizează evaluarea competențelor elevilor prin aplicarea testelor inițiale la începutul sem. I, a testelor finale la sfârșitul sem al II-lea), prin	2015 - 2020	III.3.1. Capacitatea de elaborare a testelor de evaluare conform cerințelor programelor școlare identificate la toate cadrele didactice

		organizarea simulărilor la disciplinele de examen de absolvire a clasei a IX și de bacalaureat Monitorizarea modului în care cadrele didactice aplică achizițiile dobândite în cadrul programelor de formare pe problematica evaluării		
	III.4. Creșterea interesului elevilor pentru educație, prin implementarea unui program coerent de activități formale și nonformale	Elaborarea calendarului acțiunilor educative (CAE) - programe de: ☐ <i>prevenire și combatere a consumului de substanțe toxice;</i> ☐ <i>educație pentru cetățenie democratică;</i> ☐ <i>educație cultural artistică, științifică;</i> ☐ <i>educație de mediu în învățământul general,</i> ☐ <i>programe de educație pentru diversitate;</i> ☐ <i>de acțiune civică în comunitatea locală.</i> ☐ <i>educație pentru sănătate;</i> ☐☐☐☐☐☐☐☐ <i>educație pentru securitate personală;</i> ☐☐☐☐☐☐☐☐ <i>prevenirea traficului de ființe umane;</i> ☐ <i>organizarea cinaclului raional; a unor cercuri / cinacluri / elaborarea de reviste școlare; constituirea și participarea la concursuri care vizează securitatea elevilor: „Sanitarii pricepuți”, „Prietenii pompierilor”, „Educație rutieră - educație pentru viață”, „Cu viața mea apăr viața” etc.</i> ☐ <i>organizarea unor activități extracurriculare atractive, diversificate (activități aniversare/ comemorative,</i>	2015 - 2020	III.5.1. Participarea a cel puțin 80 % din numărul preșcolarilor / elevilor la activitățile educative cu caracter extrașcolar III.5.2. participarea tuturor preșcolarilor / elevilor la activitățile organizate în cadrul Programului „Să știi mai multe, să fii mai bun” III.5.3. Diminuarea situațiilor de violență din școli cu cel puțin 20 % față de anul școlar trecut

		<i>sesiuni de comunicări științifice, Zilele Liceului etc.)</i>		
		Elaborarea și implementarea unor programe și proiecte privind îmbunătățirea disciplinei școlare, a activității de combatere și de prevenire a delincvenței juvenile, a abaterilor comportamentale timpurii, în colaborare cu instituțiile locale / raionale		
		Derularea parteneriatelor educaționale interne și internaționale, a schimburilor interculturale		
		Coordonarea activităților de integrare în comunitate și dezvoltare educațională a beneficiarilor aflați într-o situație vulnerabilă prin aportul membrilor comunității - elevi voluntari din unitățile de învățământ.		
		Asigurarea condițiilor de diseminare a experiențelor de succes identificate în școlile care: ?? editează reviste școlare; ?? organizează manifestări sub genericul „Zilele Școlii” etc. ?? inițiază și organizează concursuri /festivaluri raionale, zonale, naționale ?? participă/obțin premii la etapa națională a concursurilor educative; participă la acțiunile recomandate de ME.; etc.		
	III.5. Îmbunătățirea capacității cadrelor didactice, a personalului didactic auxiliar	Realizarea unei baze de date complexe asupra încadrării unităților cu personal didactic	2015 - 2020	III.5.1. Participarea tuturor cadrelor didactice / a personalului didactic auxiliar

	de a presta servicii de calitate, prin includerea în programe de perfecționare și diverse alte activități de formare	Realizarea unei baze de date cu managerii unităților școlare și cu responsabili cu perfecționarea și formarea continuă în fiecare unitate școlară.		la cel puțin o formă de perfecționare în anul școlar 2013-2014 III.5.2. Utilizarea în activitatea la clasă a achizițiilor dobândite în cadrul cursurilor de formare de către cel puțin 80 % din numărul cadrelor didactice
		Organizarea de întâlniri cu managerii și cu responsabili cu perfecționarea și formarea continuă din fiecare unitate școlară pe centre metodice, în vederea informării privind perfecționarea prin grade didactice		
		Organizarea de activități metodice cu responsabili cu formarea continuă din unitățile școlare din raion		
		Informarea cadrelor didactice care solicită înscrierea la susținerea gradelor didactice		
		Promovarea programelor de formare continuă		
		Organizarea și desfășurarea de activități de formare continuă pentru cadrele didactice și pentru angajații DÎTS, finanțate de la bugetul de stat		
		Evaluarea eficienței și eficacității cursurilor de formare prin măsurarea impactului asupra calității actului educațional		
		Organizarea unor sesiuni de informare-formare privind participarea la stagii de formare în țări UE prin noul program <i>Erasmus+</i> pentru perioada 2014 - 2020, al Comisiei Europene		
		Monitorizarea activității Centrelor de Resurse pentru Educație Incluzivă (CREI) prin acordarea de servicii de calitate, tuturor celor care se ocupa de educația și îngrijirea		

		copiilor cu CES	
		Organizarea de schimburi de experiență între grădinițe în vederea îmbunătățirii practicilor de implementare a curriculumului național pentru reforma educației timpurii	
		Formarea educatoarelor pentru intervenții în vederea remedierii dificultăților de comunicare orală a copiilor care nu sunt vorbitori nativi ai limbii române	
		Organizarea unui seminar de diseminare a bunelor practici obținute în activitatea desfășurată la clasa pregătitoare	
		Derularea unui programului raional pentru sprijinirea cadrelor didactice debutante în învățământul preșcolar, primar, gimnazial si liceal	

Rezultate preconizate:

- Regulamente interne (RI) de funcționare elaborate în toate instituțiile de învățământ;
- Manageri școlari formați în domeniul financiar– contabil;
- Programe și proiecte privind îmbunătățirea disciplinei școlare, a activității de combatere și de prevenire a delincvenței juvenile, a abaterilor comportamentale timpurii, în colaborare cu instituțiile locale / raionale
- parteneriate educaționale interne și internaționale, schimburi interculturale ;
- participarea la stagii de formare în țări UE prin noul program *Erasmus+* pentru perioada 2014 - 2020, al Comisiei Europene ;
- seminare de diseminare a bunelor practici obținute în activitatea desfășurată la clasa pregătitoare;
- program raional pentru sprijinirea cadrelor didactice debutante în învățământul preșcolar, primar, gimnazial si liceal.

3.2.4. Obiectiv strategic IV

Compatibilizarea sistemului raional de educație cu sistemele europene

	IV.1. Asigurarea la nivelul a 100% unități de învățământ a unei educații propice valorizării diferențelor, a interculturalității	Promovarea unor programe locale/ naționale / internaționale de valorificare a diversității și interculturalității în educație, a tradițiilor minorităților Derularea unor proiecte educaționale de educație incluzivă, de promovare a diversității culturale. Valorificarea tradițiilor minorităților existente în raionul Drochia Monitorizarea acțiunilor prin care elevii sunt implicați în activități care vizează educarea în spiritul cunoașterii și conservării tradițiilor locale în contextul globalizării Promovarea diversității prin curriculumul formal (opțional) sau nonformal pentru elevii de etnie roma	2015 - 2020	IV.1.1. Valorizarea la nivel raional a experiențelor de valorificare a diversității și interculturalității în educație prin intermediul proiectelor de parteneriat european și internațional.
	IV.2. Îmbunătățirea competențelor de elaborare /scriere / implementarea de proiecte, în scopul accesării programelor europene și atragerii de finanțări nerambursabile prin formarea a 20 manageri școlari	Organizarea unor sesiuni de formare pe tema managementului de proiect în scopul accesării programelor europene cu finanțare nerambursabilă Organizarea a 5 stagii de formare pe tema managementului proiectelor din noua generație de programe ale Comisiei Europene, pentru perioada 2014 – 2020 Facilitarea găsirii de parteneri-instituții școlare din UE - pentru unitățile de învățământ interesate de cooperarea internațională prin proiecte de parteneriat strategic în cadrul noului program pentru perioada 2014-2020 al Comisiei Europene, Erasmus +	2015 -2020	IV.2.1. Realizarea unor parteneriate între școli, autorități locale, ONG-uri, firme private etc. în vederea elaborării / implementării unor proiecte prin programe europene, de către cel puțin 15 de unități școlare în perioada 2015 – 2020 IV.2.2. Implementarea de proiecte cu finanțare externă în cel puțin 10 unități de învățământ

		Redactarea de buletine informative, postarea pe pagina web a DÎTSa informațiilor privind oportunitățile de finanțare prin programe europene		
		Consilierea unităților școlare în vederea întocmirii unor candidaturi/proiecte cu finanțare europeană		
		Monitorizarea implementării proiectelor cu finanțare externă		
	IV.3. Asigurarea transferului de bune practici în domeniul educațional, ca urmare a implicării în diverse proiecte europene	„Dimensiunea europeană a învățământului drochian”-sesiune de comunicări ale cadrelor didactice participante la stagii de formare prin programe europene	2015 - 2020	IV.3.1. Implicarea a 10 instituții de învățământ în proiectul de parteneriat DÎ Drochia – IȘJ Olt IV.3.2. Participarea a cel puțin 25% din instituțiile de învățământ în proiecte prin Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții/Lifelong Learning
		Organizarea unei mese rotunde – întâlnire a beneficiarilor Programelor <i>Învățare pe Tot Parcursul Vieții</i> și <i>Erasmus+</i> cu cadrele didactice care intenționează să depună candidaturi în perioada 2017 – 2020		
		Organizarea <i>Galei proiectelor europene</i> – activitate de diseminare și valorizare a experiențelor de succes în cadrul proiectelor europene		
		Organizarea unui seminar pe problematica schimbărilor la nivelul învățământului preșcolar, primar și secundar ca urmare a proiectului de parteneriat cu Inspectoratul Județean Olt, Romania		

Rezultate preconizate :

- proiecte educaționale de educație incluzivă, de promovare a diversității culturale. Valorificarea tradițiilor minorităților existente în raionul Drochia;
- elevi implicați în activități care vizează educarea în spiritul cunoașterii și conservării tradițiilor locale în contextul globalizării;

- sesiuni de formare pe tema managementului de proiect în scopul accesării programelor europene cu finanțare nerambursabilă ;
- buletine informative, informații privind oportunitățile de finanțare prin programe europene postate pe pagina web a DÎ ;
- *Gala proiectelor europene* – activitate de diseminare și valorizare a experiențelor de succes în cadrul proiectelor europene;
- proiect de parteneriat cu Inspectoratul Județean Olt, Romania

Pentru atingerea obiectivelor preconizate în perioada 2015-2020 la instituțiile de învățământ din raionul Drochia sunt planificate următoarele lucrări:

Instituția	Denumirea lucrărilor	Costul (Lei)
IP Gimnaziul Cotova	Conectarea sălii sportive la lumină și căldură	150 000
	Reparația a 80 m a drumului de acces la școală de la drumul central	120 000
	Îngrădirea teritoriului școlii- 170 m	50 000
IP Gimnaziului "Viorel Cantemir", s. Sofia	Galeria instituției	260 000
IP Școala primară-grdinița Macareuca	Reparația bucatăriei – încălzirea, canalizarea, apeduct	76 000
IP Liceul Teoretic „Victor Coțofană”	Lucrări de termoizolare a fașadei instituției	320 000
	Construcția gardului	119 000
	Reparația cantinei	120 000
IP Gimnaziul Popeștii de Jos	Este necesar de reparat capital sistemul de iluminare în blocul claselor primare	15 000
	Schimbarea cablurilor electrice	20 000
Gimnaziul „Bunescu Dumitru”, s. Chetrosu	Reparația bibliotecii	39 000
	Reparația capitală a bucătăriei	60 000
IP Gimnaziul Moara de Piatra	Reparația tavanului – suprafața 1500 m.p.	480 000
IP Gimnaziul „Viorel Ciobanu” Șuri	Reparația acoperișului	1 500 000
	Schimbarea sistemului de încălzire	850 000

IP Gimnaziul nr.2, or. Drochia	Toată rețeaua electrică din institutie	150 000
	Acoperișul edificiul central	1 200 000
	Reparație în cantină	150 000
IP Gimnaziul Fîntînița	Reparația sistemului de electrificare	125 000
	Sistemul de încălzire :schimbarea caloriferelor	225 000
	Reparația capitală a sălii sportive	325 000
IP Gimnaziul Zgurița	Reconstruirea sistemului de încălzire	1 100 000
IP Liceul Teoretic „Ion Creangă” Popeștii d Sus	Reparația capitală a bucătăriei liceului în sumă de	170 000
IP Gimnaziul Nicoreni	Reparația capitală sălii de sport	200 000
IP Gimnaziul Gribova	Reparația capitală a sistemului de încălzire	500 000
Instituția Publică Liceul Teoretic Pelinia	Reparații capitale a sălii de festivități a instituției	184 000
	Schimbarea geamurilor la sala de sport a liceului	100 000
IP Gimnaziul „Boris Coșciuc ” s. Dominteni	Acoperișului blocului de studii	800 000
	Îngrădirea teritoriului școlii - 800 m	190 000
Instituția Publică Gimnaziul Țarigrad	Reparația capitală/ reconstrucția sălii sportive	2 676 710
	Reutilizarea centralei termice	974 720
	Renovarea sistemului de încălzire	837 630
	Înlocuirea ferestrelor și ușilor vechi cu altele energoeconome la galerie, blocurile B și C: 64 unități ferestre cu suprafața de 230 m ² și 7 uși din exterior cu suprafața de 37 m ²	450 000
	Drumul de acces la școală necesită reparație: sectorul Antoneuca – Țarigrad – 10 km, în teritoriul satului c-ca 800-1000 m	300 000
IP Liceul Teoretic ”Ștefan cel Mare”, or. Drochia	Reparația curentă a pereților exteriori prin anveloparea lor cu material termoizolant	2 500 000
	Reparația curentă a acoperișului clădirii	500 000
	Necesită schimbare încă 14 ferestre cu termopane și 4 uși	120 000
IP Gimnaziul Pelinia	Amenajarea viceului interior pentru elevi,	250 000
IP Gimnaziul „Dumitru	Reparația peretelui exterior al clădirii școlii din treapta primară	92 000

Roman” s.Drochia	Fațada clădirii - curățirea suprafețelor,zugrăvirea, termoizolarea, tencuirea decorativă	257 000
IP Gimnaziul Sofia	Schimbarea geamurilor (10) și a ușii de la intrare de la blocul III de studii	23 000
	Schimbarea acoperișului la blocul II de studii (1200 foi de ardezie + lemnul)	170 000
Instituției Publice Gimnaziul,,Ion Creangă”s.Țarigrad	Lucrari de reparatie a fasadei la sala sportivă- 99 436,22	99 436
	Lucrari de reparatie a fasadei instituției - 156 000	156 000
IP Gimnaziul Mîndîc	Reparația capitală a sistemului de iluminare pe întreg edificiu	300 000
	Reparația sistemului de încălzire-1 150 000 lei	1 150 000
	Construcția grupurilor sanitare interioare	150 000
Instituției Publice Liceul Teoretic „B.P.-Hasdeu” or. Drochia	Schimbarea 106 geamuri prețul de 180 mii lei	180 000

Planul de dezvoltare strategică agrar pentru anii 2015-2019

Planul de dezvoltare a sectorului agrar al raionului Drochia pentru anii 2015-2019 a fost elaborat în conformitate cu strategia de dezvoltare a sectorului agroalimentar al Republicii Moldova în perioada anilor 2011-2015 și Programului de activitate a Guvernului. Planul de dezvoltare a sectorului agrar este parte componentă a politicii social-economice a Statului, direcționată spre renașterea și dezvoltarea sectorului agroalimentar, formarea unui sector economic cu tehnologii performante. Necesitatea adoptării planului de dezvoltare a sectorului agrar al raionului este condiționată de următorii factori:

- Ritmurile lente ale modificării structurale și modernizării complexului agroalimentar;
- Schimbarea cardinală pe piața resurselor de mină în legătură cu migrația populației;
- Apariția unor posibilități de diversificare a piețelor;
- Combaterea secetei și diminuarea consecințelor ei;
- Asigurarea securității alimentare a populației;

Toate acestea necesită orientarea spre crearea unor structuri de producție-marfă, cu direcții și niveluri argumentate de specializare, cu dimensiuni optimale, capabile să utilizeze tehnologii moderne, precum și structuri orientate spre prelucrare, păstrare și comercializare a producției obținute.

Crearea sectorului agrar modern necesită:

- Asistența organelor administrației publice locale privind organizarea, înregistrarea și lansarea activității întreprinderilor agricole specializate în producerea producției-marfă, de prelucrare, păstrare și comercializare, de servicii;
- Separarea structurilor producătoare de marfă de gospodăriile auxiliare a populației;

- Funcționarea pieței funciare prin mecanismele de piață a terenurilor agricole în proprietate privată sau în folosință temporară celor mai iscuși agricultori, capabili să folosească aceste pământuri cu maximă eficacitate economică;
- Crearea posibilităților reale de regroupare civilizată a potențialului existent de resurse umane și excluderea exodului masiv al forței de muncă din spațiul rural;
- Îmbunătățirea climatului investițional prin utilizarea în continuu a Fondului de subvenționare a agricultorilor;
- Diversificarea pieței serviciilor în sectorul agrar (servicii mecanizate, tehnici de irigare, servicii veterinare, servicii de colectare și desfacere a producției agricole).

Obiectul strategic al planului actual în domeniul dezvoltării complexului agroindustrial al raionului este formarea sectorului economic bazat pe tehnologii înaintate, care să asigure un nivel înalt al securității alimentare și o creștere permanentă a veniturilor producătorilor agricoli. Toate acestea presupun necesitatea realizării pe etape a obiectivelor principale dintre care sunt:

- Sporirea volumului producției agricole cu valoare adăugată;
- Majorarea ponderii producției agricole supuse prelucrării industriale;
- Creșterea calității și competitivității producției agricole și a producției alimentare;
- Satisfacerea cererii de mărfuri agroindustriale pe piața internă;
- Diversificarea piețelor de desfacere a producției agroalimentare;
- Creșterea permanentă a veniturilor lucrătorilor sectorului agroindustrial;
- Minimalizarea impactului negativ al procesului de producere agricol asupra mediului;
- Consolidarea terenurilor agricole în baza mecanismelor economice de piață;
- Modernizarea ramurilor producției agricole în baza aplicării tehnicii agricole moderne și a tehnologiilor moderne de creștere a producției vegetale și animalelor;
- Sporirea volumului producției agroalimentare ecologice;
- Dezvoltarea și consolidarea infrastructurii care deservește producția agricolă;
- Îmbunătățirea pregătirii profesionale și perfecționarea cadrelor, dezvoltarea sistemului de consultanță în sectorul agroindustrial;

Realizarea obiectivelor preconizate pentru anii agricoli 2015-2019 prin respectarea asolamentului care va asigura atingerea următorilor parametri arătați în fig. 1 și 2.

1. Creșterea anuală a volumului de producere:

- 110 mii tone anual de cereale și leguminoase cu păstrarea suprafețelor actuale prin majorarea productivității a 1 ha, folosind eficient tehnologiile moderne, semințe, îngrășăminte, sistemelor de protecție a plantelor;
- 160 mii tone de sfeclă de zahăr anual prin majorarea productivității la 440 qn/ha și micșorarea suprafețelor însămânțate la 4000 ha;
- 28 000 tone de floarea soarelui cu reducerea suprafețelor însămânțate la 9300 și creșterea productivității a 1 ha la 26 qn/ha;

- 6000 tone de soie cu micșprarea suprafeței cultivate la 4200 ha;
 - 6000 tone de legume anual prin majorarea productivității a 1 ha, folosind tehnologiile moderne, îngrășăminte, sistemelor de irigare și protecție a plantelor;
 - 19 mii tone de fructe;
 - 2003 tone de lapte și 199 tone de carne măbind șeptetul de animale până la 10963 de bovine și 9637 de porcine;
2. Revitalizarea sistemelor de irigare și folosirea eficientă a irigației.
 3. Creșterea anuală a volumului producției agroalimentare ecologice.
 4. Introducerea treptată a tehnologiilor conservative de prelucrare a solului no-til, mini-til, strip-til.
 5. Construcția noilor obiecte frigorifice și linii de ambalare a producției.
 6. Plantarea noilor suprafețe de pălantații multianuale(fructe, pomușoare).
 7. Creșterea anuală a venitului real a lucrătorilor ocupați în sectorul agrar.

Figura 1.

Denumirea	Unit.	Media 2012-2015	Proгноza			
			2016	2017	2018	2019
Producerea laptelui	tone	1511	1837	18451	1862	1928
Productivitatea	litri	2932	2950	2963	2979	3000
Producerea cărnii	tone	109	142	166	183	199
Bovine	cap	8035	8514	9362	10210	10693
Inclusiv vaci	cap	6319	7512	8224	9371	9910
Porcine	cap	8322	8715	8768	8926	9637

Figura 2.

Nr d/o	Denumirea culturilor	Media 2012-2015			2016			2017			2018			2019		
		Mii ha	Mii tone	Gh/ha	Mii ha	Mii tone	Gh/ha	Mii ha	Mii tone	Gh/ha	Mii ha	Mii tone	Gh/ha	Mii ha	Mii tone	Gh/ha
1	Ceriale Total:	27,9	86,6	31,0	28,32	92,04	32,5	28,8	94,5	32,8	34,0	117,5	34,5	28,9	131,7	45,5
	a) grâu	17,0	50,5	29,7	16,5	58,1	35,2	15,8	58,6	37,1	15,1	59,3	39,3	14,8	60,8	41,1
	b) orz	2,1	7,6	28,4	2,9	9,1	31,5	3,1	10	32,3	3,5	11,9	34,1	3,5	12,5	35,9
	c)porumb	6,9	28,5	41,0	8,1	37,8	46,7	8,9	43,8	49,3	9,4	50,1	53,4	10,6	58,4	55,1
2	Sfecla de zahăr	5,8	185	318	4,3	142	330	4,2	155	370	4,1	168	410	4,1	180,4	440
3	Floarea soarelui	13,9	27,2	19,5	12,6	29,7	23,6	11,5	29	25,3	10,9	28,4	26,1	9,3	25	26,9
4	Soia	6,4	8,1	12,6	5,1	10,4	20,5	4,7	10,5	22,3	3,2	7,7	24,1	2,4	5,9	24,9
5	Fructe	1,97	9,9	89,0	2,1	26,4	12,6	2,4	32,8	13,7	2,7	40,2	14,9	2,8	19	15,6
6	Legume	0,22	7,8	35,0	0,36	19,5	54,3	0,4	26,4	66,2	0,65	51,4	79,1	0,72	6,3	87,6

Strategia de dezvoltare a culturii în raionul Drochia

Viziunea strategiei: Cultura accesibilă tuturor; creșterea gradului de satisfacere a drepturilor culturale ale drochienilor în condițiile păstrării identității culturale și ale inovării culturale în context european.

Misiunea instituțiilor de cultură: Dezvoltarea patrimoniului cultural și punerea în valoare a potențialului cultural existent- componentă a dezvoltării durabile a raionului Drochia

Valorile ce urmează a fi promovate: libertatea de creație și a formelor de schimburi culturale, profesionalismul, eficiența, performanța, flexibilitatea, mobilitatea, educarea prin cultură, creativitatea, inovarea, păstrarea identității culturale, răspunderea publică și neutralitatea politică.

Resursele existente:

1) instituționale: a) Consiliul raional Drochia (prin Direcția de dezvoltare a teritoriului, care coordonează și finanțează cultura de masă, instituțiile de învățământ care au un rol deosebit în educația tinerilor și în promovarea culturii în școli și grădinițe; b) Secția raională de cultură; c) Școala de arte din satul Pelinia; d) școlile de muzică din orașul Drochia și satul Sofia; e) școlile de arte plastice din orașul Drochia; f) Muzeul raional Drochia, cu secțiile de istorie și etnografie din satele Sofia și Pelinia; g) muzeele memoriale -Casa-muzeu „Boris Glavan” și Casa-muzeu „Nicolae Gribov” ; h) 37 case și cămine culturale care funcționează în 39 localități rurale și în orașul Drochia; i) 33 biblioteci publice existente în 28 de unități administrativ-teritoriale drochiene; j) 24 de formații artistice cu titlul „model”; k) organizații neguvernamentale cu profil cultural, cum ar fi ONG-urile „ORMAX” și „Cari –Ton” ;

2) umane – personalul angajat în instituțiile susmenționate, artiști amatori, meșteri populari;

3) financiare – bugetul anual propriu al instituțiilor sus-menționate, bugetele locale, bugetul Consiliului raional Drochia, fonduri nerambursabile din surse europene și din surse private (sponsorizări).

Reliefând caracterul inedit și experimental al acestei lucrări, nu vrem să-i scuzăm limitele de cuprindere și carențele de construcție, ci dorim să relevăm faptul că Strategia de dezvoltare culturală a raionului Drochia se dorește a fi un instrument de lucru perfectibil. Prefațăm prezentarea ei, subliniind că strategia preconizată își are rădăcinile adânc împlântate în pământul mănios al moștenirii culturale, dar construcția ei se înalță spre corolarul valoric al spiritului creator contemporan; se cuvine să recunoaștem că **istoria nu începe cu noi**: suntem moștenitorii și beneficiarii unei zestre, ai unei istorii și ai unei experiențe culturale îndelungate și prestigioase, care coboară din evul de mijloc și urcă până la finele veacului recent încheiat – așadar, câteva secole de cultură în spațiul raionului Drochia. Apoi, trebuie să recunoaștem că **nu mai putem evita provocările realității**, suntem obligați, printr-un management coerent și eficient să ne confruntăm cu această realitate, să-i cunoaștem problemele și să căutăm soluții. Fundamentarea acțiunii culturale pe cunoașterea temeinică a realității reprezintă una dintre lecțiile esențiale ale istoriei noastre.

Firește, s-au elaborat și în trecut „planuri” și „programe”, fie generale, pe ansamblul activității culturale, fie secvențiale, axate pe anumite domenii, însă conturarea unei viziuni

globale, sistematice asupra dezvoltării culturale a raionului Drochia pe termen mediu și lung - pentru perioada 2014- 2020 - reprezintă un act de curaj și de responsabilitate.

Unul din elementele esențiale ale managementului cultural la nivelul Secției cultură a raionului Drochia îl constituie existența unei strategii viabile , care conține direcțiile principale de acțiune pentru conservarea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național și local, care să stabilească standarde calitative și cantitative pentru instituțiile de cultură și pentru alte organisme responsabile în domeniul culturii.

În consens cu actualele metode de sondare a opiniei publice privind direcțiile de dezvoltare a culturii în raionul Drochia, în perioada 2013 a fost elaborat și aplicat un chestionar de opinie pe un număr de 50 respondenți din mediile urban și rural , persoane aparținând majorității categoriilor sociale(muncitori, fermieri, meșteri populari, intelectuali, artiști amatori), elevi, tineri și adulți. Datele și informațiile rezultate au fost utilizate în elaborarea acestei strategii care, în linii mari, răspunde nevoilor culturale ale locuitorilor din toate comunitățile raionului.

Obiective și direcții de acțiune pentru eficientizarea activității în domeniul culturii și patrimoniului cultural național și pentru îmbunătățirea actului managerial

Obiectivele generale ale strategiei de dezvoltare a culturii în raionul Drochia

1. Îmbunătățirea gradului de acces la cultură al cetățenilor la nivelul comunităților locale
2. Creșterea capacității de performanță a instituțiilor culturale drochiene în promovarea produselor lor la nivel național și european în condițiile unei finanțări multiple.
3. Păstrarea , conservarea și valorificarea patrimoniului cultural (material și imaterial) ca modalități de asigurare a identității, ca factori de incluziune și de solidaritate socială, de dezvoltare socio-economică durabilă a comunităților locale

Obiectivele specifice ale strategiei de dezvoltare a culturii raionului Drochia sunt următoarele:

- a) modernizarea instituțiilor de cultură
- b) asigurarea dezvoltării și funcționării eficiente a instituțiilor de cultură și artă;
- c) satisfacerea cerintelor culturale ale individului și ale comunităților; dezvoltarea creației contemporane și a patrimoniului cultural
- d) creșterea gradului de informare a locuitorilor raionului privind oferta culturală, instruire și educație;
- e) asigurarea funcțiilor din sfera culturii cu cadre de specialitate de înaltă calificare;
- f) creșterea gradului de pregătire și instruire a managerilor culturali –un imperativ al timpului.
- g) creșterea interesului managerilor culturali pentru produsul cultural de calitate și consumul lui eficient.
- h) creșterea calității, diversității, noutății și atractivității ofertei culturale;
- i) revitalizarea integrată a patrimoniului cultural mobil și imobil;
- j) sistem de instruire în vederea păstrării și valorificării patrimoniului cultural;
- k) implicarea societății civile în acțiunile de salvagardare și ocrotire a patrimoniului cultural.
- l) valorificarea potențialului cultural și turistic al raionului prin introducerea lui în circuitul național și european.

m) promovarea patrimoniului cultural pe plan național și european – condiție a existenței de mîine (ca factor de incluziune și solidaritate socială)

Turismul, obiectivele primordiale:

1. Reabilitarea și dotarea Muzeului de Istorie și Etnografie or.Drochia;
2. Crearea unui centru de instruire al meșteșugurilor populare;
3. Crearea zonei eco turistice „Izvorul Vieții”;
4. Restaurarea și modernizarea parcului dendrologic și Vila cu parc Mîndîc;
5. Restaurarea Bisericii din lemn “Adormirea Maicii Domnului” s.Măcăreuca;
6. Revitalizarea și valorificarea patrimoniului cultural materea, prin organizarea unor evenimente cultural turistice,
7. Dotarea muzeelor cu tehnică performantă, crearea unor săli multimedia;

Managementul cultural

Cheia succesului oricarei organizații (instituții publice) stă în stabilirea unui set corect de obiective de către conducere. Acest lucru va asigura o direcție, un punct de concentrare și o ierarhizare a resurselor și activităților. Obiectivele trebuie să acopere tot ceea ce organizația trebuie să realizeze și pot include îmbunătățirea sau chiar dezvoltarea unor obiective. Obiectivele trebuie să fie specifice, măsurabile (cantitate, calitate, cost, timp), realizabile, realiste și fixate în timp. Ele trebuie clar comunicate celor care au ceva de spus în atingerea lor. Obiectivele generale trebuie ulterior împărțite și distribuite nivelurilor subordonate pentru a fi la rîndul lor atinse.

Gestionarea riscurilor este recunoscută ca o parte integrantă a bunelor practici de conducere în orice domeniu. Pentru maxima eficacitate, gestionarea riscurilor trebuie integrată în practicile și planurile de acțiune ale organizației respective. Guvernul Marii Britanii definește riscul drept “ incertitudinea unui rezultat în cadrul unei game largi de expuneri ce izvorăsc dintr-o combinație de impact și probabilitate a unor evenimente potențiale”. Există risc în tot ceea ce facem. O situație de risc zero nu există niciunde, lucru de altfel imposibil. Nu toate riscurile au o conotație exclusiv negativă, unele pot crea oportunități. O bună gestionare a riscurilor înseamnă practic să păstrezi un risc nedorit în anumite limite admise și să exploatezi latura oportună a acestuia.

În aprecierea performanței manageriale, prezenta strategie admite că valoarea este creată, menținută sau erodată prin fiecare hotărâre(decizie) luată de conducere, atât la nivel strategic, cât și în activitatea de zi cu zi a organizației. Recunoașterea riscurilor și oportunităților este inerentă procesului decizional, impunând conducerii să ia în considerație o gamă mai largă de informații despre mediile intern și extern, să angajeze resursele existente (umane, materiale și financiare) în scopul atingerii obiectivelor propuse . Un mediu intern sănătos (de muncă și conlucrare, de conducere și subordonare, de responsabilitate și corectitudine, de profesionalism și angajare) reprezintă fundația tuturor celorlalte componente care pot mări eficacitatea activității sau o pot micșora. Mediul intern influențează modul de stabilire a strategiei și obiectivelor, structura activității ,precum și identificarea și evaluarea riscurilor. Mediul intern influențează conceperea și realizarea activităților cultural-artistice și metodologice.. Mediul intern se compune la rîndul său din mai multe elemente: valorile etice ale organizației (exemplu, introducerea Codului etic al lucrătorului din cultură), competența și dezvoltarea personalului, stilul de conducere și modul de desemnare a autorității și responsabilității,etc. În

cadrul mediului intern, managerul (directorul, șeful) va elabora o filosofie de conducere și va integra gestionarea riscurilor la nivel de organizație.

Planificarea

Planificarea este procesul managerial fundamental de care depinde eficiența întregii activități a Secției cultură a raionului, ale caselor de cultură și căminelor culturale. Elementele esențiale sunt:

- evaluarea nevoilor culturale ale comunităților în consens cu actele normative din domeniul culturii;
- determinarea obiectivelor imediate în contextul viitorului imediat;
- elaborarea mai multor alternative de acțiune pentru atingerea respectivelor obiective;
- fundamentarea planurilor și programelor pe termen scurt și mediu (anuale și multianuale);
- repartizarea atribuțiilor pe compartimente și/sau angajat.

Ca urmare, planificarea este un proces complex și dificil, fiind determinată de multitudinea factorilor implicați. Managerul unei instituții de cultură este prins într-o densă rețea de relații (individuale și instituționale) care îi solicită capacitatea de negociator și animator. El îi are ca interlocutori nu numai pe actorii din sistemul culturii sau pe cei din administrație, ci și pe agenții economici din zonă, pe oamenii politici și pe reprezentanții societății civile, inclusiv pe managerii fundațiilor și asociațiilor culturale. În mod normal, toți acești parteneri trebuie să aibă o viziune comună asupra dezvoltării culturii și a rolului ei în societate.

La nivelul Secției cultură trebuie să existe un climat de susținere a demersurilor planificate, iar la nivelul angajaților – motivația participării la stabilirea și realizarea obiectivelor și acțiunilor. Dificultatea procesului de planificare ține și de impactul factorilor externi, deoarece cultura trebuie să se adapteze unei lumi caracterizate de incertitudine, schimbare accelerată și complexitate.

Din această perspectivă, trebuie să aplicăm o planificare negociată cu toate instituțiile de cultură care sunt organizate și funcționează în subordinea administrațiilor publice locale și o planificare participativă - ca rezultat al angrenării propriilor angajați ai Secției cultură în procesul decizional.

Activitățile de monitorizare și control

Activitățile de monitorizare și control sunt politicile și procedurile specifice care trebuie stabilite pentru întreaga organizație, la toate nivelurile și la toate funcțiile (de conducere și de execuție). Activitățile de control fac parte din procesul prin care Secția de cultură urmărește atingerea obiectivelor. De regulă, ele presupun două elemente: direcții de acțiune care să prevadă clar ce trebuie făcut și procedurile de punere în aplicare a planului-director de monitorizare și control intern

Informare și comunicare

Informarea și comunicarea cu publicul, cu administrațiile publice locale și cu proprii angajați trebuie să fie pertinente, adică organizate într-o manieră și într-un interval de timp care să permită personalului să își ducă la bun sfârșit propriile responsabilități, iar conducerii să decidă în cunoștință de cauză.

Un capitol separat al prezentei Strategii cuprinde modalitățile de participare la programele naționale din domeniul culturii, inițiate de către Ministerul Culturii și de către Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Patrimoniului Imaterial, dar și inițierea unor programe locale. Strategia are în vedere:

- a) Proiectele de conservare și restaurare ale:
- b) Manifestări culturale menite să pună în valoare monumentele istorice și de arhitectură prin expoziții documentare, evocări, spectacole la monumente și locuri legate de Ștefan cel Mare și oameni de cultură de renume național și internațional; participare la diverse forumuri culturale, dezbateri, vizite de documentare la monumente istorice, contribuții la reviste de specialitate de nivel național. Aceste manifestări culturale se regăsesc într-un set de proiecte locale.

Proiecte locale

- b.1) Dezvoltarea *patrimoniului arheologic* prin: efectuarea de cercetări arheologice în parteneriat cu institutele de cercetări naționale de profil;
- b.2) Editarea și lansarea de către Muzeul raional a unei serii de monografii ale obiectivelor de patrimoniu din raion;
- b.3) Elaborarea și lansarea proiectului „Nici un sat fără concert”. Acest proiect presupune evoluția pe scenă a tuturor formațiilor artistice «model» în toate satele raionului;
- b.4) Organizarea Conferinței științifice anuale „Arta populară-garanția nemuririi neamului”;
- b.5) Organizarea atelierului de lucru „Portul popular – zestre neprețuită a neamului”;
- b.6) Studiarea și implementarea bunelor practici ale altor instituții de cultură cu experiență din țară și de peste hotarele ei.

Măsurile propuse pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din subordine.

În vederea dezvoltării competențelor profesionale ale personalului din subordine, strategia consideră că este necesară alocarea din bugetele locale, sătești și comunale, astfel încât fiecare angajat din domeniul culturii să participe anual la cel puțin un curs de 5-7 zile;

Evaluarea performanțelor și competențelor profesionale ale angajaților din instituțiile de cultură va fi efectuată anual, în primul trimestru al anului în curs pentru anul expirat, pe baza unei fișe de evaluare unitară; modelul fișei va fi pus la dispoziția tuturor instituțiilor de cultură de către Secția raională.

Lista actelor normative relevante (se vor introduce Hotărâri ale Guvernului, ordine ale ministrului, metodologii pentru stabilirea normelor de evaluare a performanțelor profesionale individuale.

Măsurile pentru aplicarea principiilor de eficiență, eficacitate în gestionarea mijloacelor financiare și a resurselor umane din domeniul culturii

1. Trecerea țării noastre către economia de piață a însemnat și o regândire a modalităților de alocare a resurselor financiare, mai ales în ceea ce privește cultura. Cu trecerea timpului, aceste dificultăți financiare s-au acutizat. Ca urmare, aplicarea principiilor de eficiență,

eficacitate și economicitate în gestionarea mijloacelor financiare și a resurselor umane de care dispun Secția cultură și casele de cultură se pune cu acuitate.

2. Una din direcțiile principale de acțiune este exercitarea cu rigurozitate a funcției de monitorizare și control al șefului secției cultură – în calitatea sa de ordonator terțiar de credite- asupra activității tuturor compartimentelor funcționale. Se va urmări respectarea cu strictețe a prevederilor bugetare aprobate și utilizarea cu maximă eficiență a acestor sume prin:

- a) urmărirea realizării integrale a sarcinilor zilnice și lunare de către toți angajații;
- b) acordarea distincțiilor și premiilor exclusiv numai pentru rezultate deosebite în muncă;
- c) atragerea în sistemul culturii a specialiștilor în domeniul muzicii, artei vizuale, coregrafilor, dirijorilor, regizorilor, instrumentiștilor pentru a asigura o bună instruire a tinerilor și adulților talentați din raion, (atragera acestora ca membri ai formațiilor cultural-artistice de amatori în scopul promovării culturii și artei tradiționale).
- d) efectuarea achizițiilor publice de lucrări, bunuri și servicii cu respectarea întocmai a prevederilor legale în vigoare, în scopul obținerii acestora cu prețul cel mai scăzut;
- e) analiza execuției trimestriale a bugetului de venituri și cheltuieli aprobat, cât și a bugetului de venituri extrabugetare, aplicând măsurile necesare pentru o corectă și eficiență utilizare a fondurilor.

Propuneri de îmbunătățire a colaborării instituționale

1. Consultarea factorilor interesați. Factorii interesați în implementarea actualei strategii urmează să fie consultați într-un cadru organizat, respectiv în cadrul Comisiei de cultură constituită la nivelul Consiliului raional Drochia.

2. Asigurarea unor relații de parteneriat social – Secția cultură – instituții de cultură care funcționează sub autoritatea Consiliului raional sau ale consiliilor locale - sindicate- patronat – ONG-uri ,care să permită o informare reciprocă permanentă asupra problemelor care vizează dezvoltarea culturii în raion și adoptarea unor modalități de acțiune comune în vederea dezvoltării și promovării culturii sub toate aspectele ei;